

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	2
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	7
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	14
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	17
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	24
6. Rynek warzyw	Grażyna Stęпка Tomasz Smoleński	28
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	37
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Elżbieta Tkaczyk	46
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	51
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	54
11. Rynek jaj i mięsa drobiowego	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	58
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	64
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	68
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	74
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	79
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski Lucyna Mieszkowska	83

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipki (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

Włączenie Polski do wspólnotowej przestrzeni gospodarczej zaledwie o 2 miesiące wyprzedziło początek roku gospodarczego 2004/05. Zatem przez cały ten rok polskie rolnictwo funkcjonowało w ramach poszerzonej Unii Europejskiej. Na podstawie wyników tego roku można więc dokonać oceny rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej, jakie stworzył jednolity rynek europejski umożliwiający swobodną wymianę towarową wewnątrz Wspólnoty oraz Wspólna Polityka Rolna mająca na celu łagodzenie skutków wahań podaży i zmian koniunktury na rynkach światowych.

Bilans zmian cen otrzymywanych za podstawowe surowce oraz płaconych za środki do produkcji rolniczej w pierwszym roku po integracji nie był korzystny dla rolników. Przyrost cen detalicznych środków do produkcji rolniczej jaki nastąpił w okresie od lipca 2004 r. do czerwca 2005 r. znacznie wyprzedził nie tylko przyrost cen surowców rolniczych, ale także wysokość wskaźnika inflacji. Środki do produkcji rolniczej nominalnie zdrożały w tym okresie średnio o 3,4%, podczas gdy inflacja wyniosła 1,4%, a ceny skupu podstawowych surowców rolniczych zmalały aż o 10,9%. W efekcie skumulowany indeks nożyc cen liczony w okresie od lipca 2004 r. do czerwca 2005 r. wyniósł zaledwie 86,2% i był tylko nieznacznie wyższy niż w bardzo niekorzystnym pod tym względem roku 2001/02 (tab. 1). Przyrost cen detalicznych środków produkcji w roku 2004/05 był jednak znacznie mniejszy niż miało to miejsce w roku poprzednim. Konsekwencje wzrostu podatku VAT do pełnej wysokości (22%) dla cen detalicznych środków do produkcji rolniczej ujawniły się bowiem w sezonie poprzednim. W sumie w ciągu 3-lecia 2002/03 – 2004/05 indeks realnych cen środków do produkcji rolniczej wyniósł aż 114,9%, podczas gdy indeks realnych cen skupu tylko 101,1%. Przy utrzymywaniu się zatrudnienia w rolnictwie na niezmiennym poziomie oraz niewielkich zmianach w wielkości i strukturze produkcji musi to oznaczać inflacyjny wzrost kosztów wytwarzania i pogorszenie sytuacji dochodowej gospodarstw w następnych okresach. Utratę dochodów rolniczych z tytułu pogorszenia cenowych uwarunkowań produkcji kompensują dopłaty bezpośrednie wypłacane rolnikom od 2004 r.

Zmiany cen skupu wielu surowców rolniczych w roku gospodarczym 2004/05, jakie wywołała dynamizacja obrotów handlowych po akcesji do UE, poprzedzone były dynamicznym wzrostem cen, jaki nastąpił w sezonie 2003/04 pod wpływem szoków podaży wywołanych:

- cyklicznymi wahaniami produkcji (trzoda chlewna),
- wcześniejszymi ograniczeniami produkcji pod wpływem malejącego popytu krajowego (mleko, żywiec wołowy),
- niekorzystnymi warunkami przyrodniczymi (spadek produkcji praktycznie wszystkich podstawowych roślin uprawnych),
- epizootiami, które pojawiły się w wielu krajach (grypa ptasia).

Jedynymi produktami, za które rolnicy otrzymywali wyższe ceny w sezonie 2004/05 było mleko (o 8%) oraz żywiec wołowy (o prawie 7%). Pozostałe surowce staniały, w tym zboża aż o 45 – 47%, żywiec wieprzowy o 20%, ziemniaki o ponad 10%, a drób o blisko 7% (tab. 1).

Dramatyczny spadek cen zbóż nastąpił z bardzo wysokiego poziomu jakie osiągnęły zboża w sezonie 2003/04 w rezultacie znacznego spadku zbiorów (596 zł/tonę pszenicy oraz 445 zł/tonę żyta) i zbliżył się do przeciętnych cen z lat 2001/02 i 2002/03 (453-483 zł/tonę pszenicy i 355-367 zł/tonę żyta). W sumie bilans zmian cen zbóż w 3-leciu 2002/03-2004/05 nie był korzystny, a indeks cen realnych dla tego okresu wyniósł około 71-74%.

Na znaczny spadek cen skupu trzody chlewnej w okresie od lipca 2004 do czerwca 2005 wpływ miało przede wszystkim zwiększenie podaży wywołane przejściem do wzrostowej fazy cyklu świńskiego, którego kulminacja przypadać będzie na pierwszą połowę 2006 r. Indeks realnych cen żywca wieprzowego w 3-leciu 2002/03 – 2004/05 wyniósł jednak 101,6%. Spadek cen drobiu miał swoją przyczynę w znacznie zwiększonej podaży rynkowej, której nie wchłonął w całości popyt krajowy ograniczany wcześniejszym wzrostem cen pod wpływem dynamicznie rosnącego eksportu. W 3-leciu 2002/03 – 2004/05 drób jednak realnie zdrożał o 6,7%. Porównania te wskazują na znaczną poprawę opłacalności produkcji żywca wieprzowego i drobiu, była ona jednak relatywnie mniejsza niż produkcji mleka i żywca wołowego.

Przyczyną wzrostu cen skupu mleka w analizowanym okresie był przede wszystkim wzrost eksportu przetworów mlecznych do krajów Unii Europejskiej i wzrost konkurencji o surowiec, który mimo znacznej dynamiki w roku 2003/04 był w Polsce nadal znacznie tańszy niż w starych krajach członkowskich. W ostatnich latach mleko należało do najszybciej drożejących surowców rolniczych. W ciągu 3 lat gospodarczych (2002/03 – 2004/05) ceny skupu mleka wzrosły o 1/3, a indeks cen realnych wyniósł prawie 125%. Podobnie żywiec wołowy, którego ceny w Polsce od lat utrzymywały się na niskim poziomie i były o 40-60% niższe niż w starych krajach członkowskich, w roku 2004/05 zdrożał o 6,7% na skutek wzmożonego popytu eksportowego i wywozu młodego bydła rzeźnego. W 3-leciu 2002/03 – 2004/05 przyrost cen nominalnych żywca wołowego przekroczył 60%, a indeks cen realnych wyniósł aż około 150%.

W lipcu br. rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej uległy niewielkiej poprawie. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) po trzech miesiącach spadku wzrósł do 99,8 punktu. Był jednak o 0,3 punktu niższy niż przed rokiem. O poprawie koniunktury w rolnictwie zadecydował niewielki wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen (do 98,7%) oraz nieznaczna poprawa wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, który wzrósł do 101 punktów procentowych, a więc prawie do poziomu sprzed roku. Wskaźnik nożyc cen w lipcu bieżącego roku był jednak nadal znacznie niższy niż w analogicznym miesiącu przed rokiem, kiedy wynosił 101%. Na niewielki wzrost wyrównanego wskaźnika nożyc cen wpłynęło zahamowanie tempa spadku cen zbóż i mleka oraz wzrost cen skupu żywca wieprzowego, wołowego i drobiu.

Zapowiedź niższych o 6-10% zbiorów zbóż spowodowała odwrócenie spadkowych tendencji cen, które od sierpnia ubiegłego roku systematycznie malały. W lipcu zboża konsumpcyjne nieznacznie wzrosły, a zboża paszowe taniały w dalszym ciągu. Tendencje te mogą utrzymywać się w najbliższym miesiącu praw-

dopodobnie ceny zbóż nadal będą rosły, mimo rozpoczęcia zbiorów, wobec oczekiwanego zmniejszenia zbiorów nie tylko w Polsce, ale również w całej Unii Europejskiej pod wpływem suszy, która miała miejsce na znacznych obszarach.

Na rynku mleka trwa sezonowy spadek cen skupu mleka oraz cen zbytu przetworów mlecznych. Utrzymuje się wysoka dynamika skupu mleka, której towarzyszą intensywnie przebiegające procesy restrukturyzacji. W roku kwotowym 1.04.2004 – 31.03.2005 hurtowa kwota mleczna wykorzystana została w ponad 96%, a kwota sprzedaży bezpośredniej w ponad 66%. Liczba dostawców zmniejszyła się w tym czasie o ponad 20%. Niewykorzystane kwoty (około 466 tys. ton) oraz rezerwa restrukturyzacyjna (416 tys. ton), o uruchomienie której Ministerstwo Rolnictwa występuje do Komisji Europejskiej, prawdopodobnie wystarczą aby polskim rolnikom nie groziło zapłacenie kar za przekroczenie kwot mlecznych w bieżącym roku kwotowym. W rezerwie krajowej obecnie jest około 400 tys. ton kwot, o przydzielenie których mogą ubiegać się producenci mleka.

Mimo utrzymywania się wysokiej podaży żywca drobiowego i wieprzowego w lipcu utrzymywały się wzrostowe tendencje cenowe, co wskazuje na zwiększenie popytu krajowego oraz rozwijający się eksport. W sierpniu prawdopodobne jest utrzymanie się wysokich cen, ale do końca roku nastąpi powrót do tendencji spadkowych. Wyższych cen do końca roku mogą spodziewać się producenci żywca wołowego. Ceny żywca wołowego w Polsce, mimo wysokiej ich dynamiki, nadal są konkurencyjne.

Głęboki sezonowy spadek cen owoców oraz przewaga słabych tendencji spadkowych cen podstawowych grup żywności (mięso i jego przetwory, nabiał, przetwory zbożowe, tłuszcze, cukier) sprawiły, że w lipcu żywność staniała nie tylko relatywnie, ale również bezwzględnie. Podobnej sytuacji należy oczekiwać w najbliższym miesiącu. W dłuższej perspektywie prawdopodobnie żywność będzie nadal relatywnie taniała.

Tab. 1. Skumulowane wskaźniki zmian cen (czerwiec poprzedniego roku gospodarczego = 100)

Wyszczególnienie	2004/05	2003/04	2002/03	2001/02	2002/03 - 2004/05	
					VI 2002 =100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	104,6	104,7	102,9	103,9	112,7	105,8
Towary i usługi konsumpcyjne	101,4	104,4	100,6	101,4	106,5	100,0
Żywność	100,4	107,8	99,0	98,1	107,1	100,6
Środki produkcji	103,4	117,3	100,8	102,0	122,4	114,9
Nożyce cen koszyka skupu	86,2	105,0	97,3	83,1	88,0	*
Koszyk skupu	89,1	123,2	98,1	84,8	107,7	101,1
W tym pszenica	52,9	130,1	114,5	83,5	78,8	74,0
żyto	54,7	117,6	117,2	86,6	75,4	70,8
ziemniaki	89,6	115,4	78,5	125,8	81,2	76,2
bydło	106,7	157,3	94,8	93,0	159,1	149,4
trzoda chlewna	80,0	145,1	93,2	79,3	108,2	101,6
drób	93,1	120,8	101,0	83,5	113,6	106,7
mleko	108,0	124,3	98,8	90,5	132,6	124,5

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki obrazujące zmiany bieżącej koniunktury w rolnictwie^a

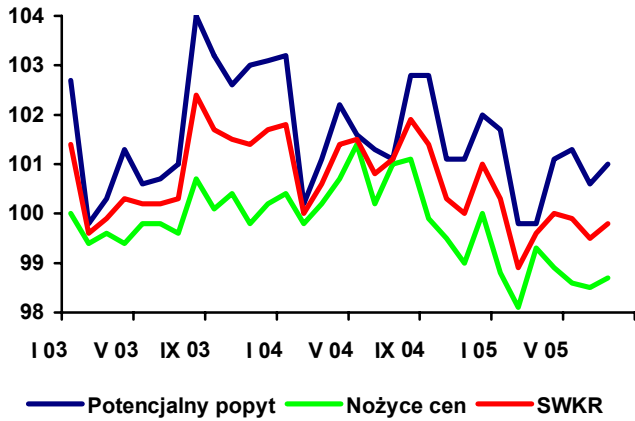
Wyszczególnienie	VII 05	VI 05	V 05	IV 05	III 05	II 05	VII 04
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,8	99,5	99,9	100,0	99,6	98,9	101,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	101,0	100,6	101,3	101,1	99,8	99,8	101,1
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,7	98,5	98,6	98,9	99,3	98,1	101,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,0	98,8	98,8	99,2	99,4	98,2	103,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,3	100,3	100,2	100,3	100,1	100,2	102,6
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,1	99,9	99,9	99,8	99,8	100,0	99,4
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	98,7	99,4	100,6	100,2	99,9	99,8	97,3
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,5	100,5	100,4	100,9	97,6	97,9	102,4

^a wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

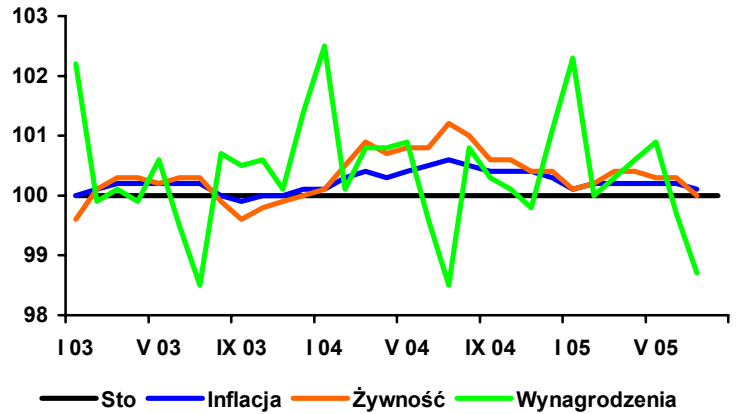
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

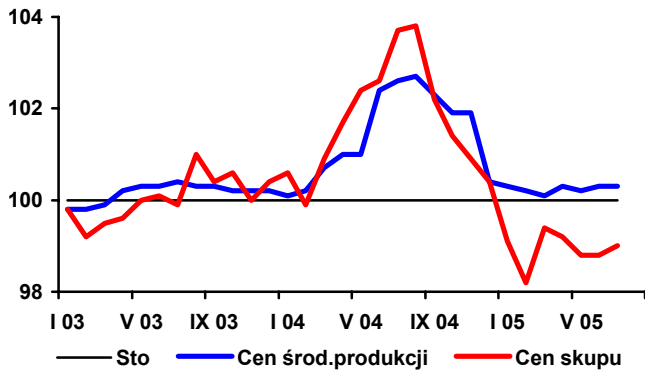
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

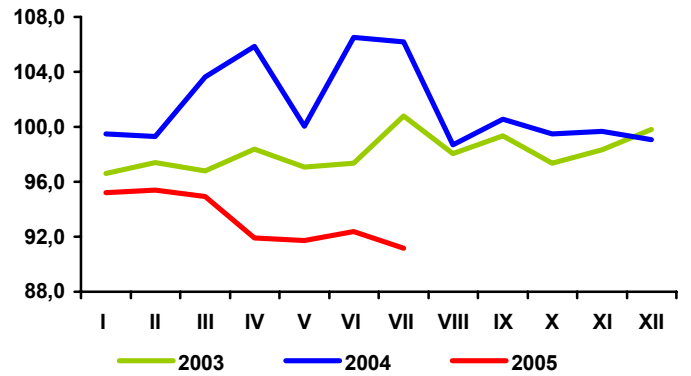
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Według wstępnego szacunku produkcja zbóż w sezonie 2004/05 będzie niższa w sezonie poprzednim. Mimo korzystnych warunków pogodowych w pierwszej części wiosny, późniejszy brak opadów wpłynął na obniżenie spodziewanych plonów i jakości zbóż. Główny Urząd Statystyczny przewiduje, że zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosą 24,5-25,5 mln ton, tj. o 6-10% mniej od ubiegłorocznych. Powierzchnia upraw zbóż w 2005 r. wynosi 8,1 mln ha i jest wyższa o ok. 3% niż w poprzednim sezonie. Na wzrost powierzchni upraw miało wpływ objęcie produkcji zbóż dopłatami bezpośrednimi Unii Europejskiej i skupem interwencyjnym. Wysokość plonów szacuje się na 30,1-31,3 dt/ha. Będą one o 9-13% niższe niż w poprzednim sezonie, ale większe niż średnie plony z lat 1996-2000.

W okresie lipiec 2004 r. – czerwiec 2005 r. skupiono prawie 5,5 mln ton zbóż, czyli o 11% więcej niż w poprzednim sezonie, w tym 4,0 mln ton pszenicy (3,8 mln ton poprzednio) i 0,7 mln ton żyta (0,6 mln ton). W pierwszym półroczu 2005 r. skup osiągnął 1,67 mln ton, czyli prawie dwa razy więcej niż w pierwszym półroczu 2004 r. Ilość zboża dostarczanego do skupu malała systematycznie od września do lutego, a od marca zaczęła wzrastać pod wpływem rosnącej podaży do interwencji. W drugim kwartale skupiono 925 tys. ton zbóż, co stanowiło 17% łącznego skupu w sezonie 2004/05 (9,3% w dla sezonu 2003/04). Do skupu interwencyjnego w sezonie 2004/05 zgłoszono 1100 tys. ton ziarna. Były to głównie pszenica (884 tys. ton) i kukurydza (180 tys. ton) oraz 30 tys. ton jęczmienia. Skup interwencyjny nasilił się w dwóch ostatnich miesiącach, kiedy ceny rynkowe były znacząco niższe od ceny interwencyjnej. Polskie zapasy interwencyjne stanowią około 6% zapasów interwencyjnych UE-25. Skup interwencyjny był w Polsce po raz pierwszy prowadzony zgodnie z zasadami unijnymi i trwał od 1 listopada 2004 r. do 31 maja 2005 r. Dla wszystkich gatunków zbóż stosowano jednolitą cenę interwencyjną 101,31 EUR/tonę podwyższaną co miesiąc o 0,46 EUR/tonę.

Produkcja przemysłowa przetworów zbożowych w drugim kwartale 2005 r. w porównaniu z pierwszym kwartałem 2005 r. nie uległa większym zmianom. W pierwszym półroczu 2005 r. wyprodukowano o 22% więcej makaronów niż w pierwszym półro-

czu 2004 r. O ok. 6% zwiększyła się produkcja mąki żytniej. Zanotowano minimalny spadek produkcji mąki pszennej i pieczywa świeżego.

Poprawiło się saldo handlu zagranicznego zbożami. W ciągu pierwszych 5 miesięcy 2005 r. wywieziono z Polski prawie 125 tys. ton zbóż wobec 5 tys. ton w takim samym okresie 2004 r. Największe ożywienie zaobserwowano w eksporcie żyta i kukurydzy. Mniejszy był eksport pszenicy. Prawie cały eksport zboża trafił na rynki krajów Unii Europejskiej. Pomimo wysokiej podaży zbóż na rynku krajowym, utrzymuje się wysoki import ziarna zbóż (głównie pszenicy i jęczmienia), które w Europie (Czechy, Węgry, Litwa) jest dostępne po niskich cenach. Z nowych krajów UE pochodzi 74% zbóż sprowadzonych do Polski w 2005 r. (bez ryżu). Znaczącymi eksporterami zbóż do Polski są także kraje UE-15 i WNP. Eksport produktów pierwotnego przetwórstwa w ciągu ostatnich 3 miesięcy nieznacznie wzrósł, a w ich imporcie nie było większych zmian. W pierwszych pięciu miesiącach 2005 r. w porównaniu takim samym okresem 2004 r. import produktów pierwotnego przetwórstwa zwiększył się dwukrotnie. Podobną skalę wzrostu zaobserwowano w eksporcie. Ponad sześciokrotnie zwiększył się eksport mąki pszennej. Zwiększyły się obroty zagraniczne produktami wtórnego przetwórstwa zbóż. W pierwszych pięciu miesiącach 2005 r. sprowadzono i wywieziono ich z Polski o 38% więcej niż w takim samym okresie 2004 r. Największy wzrost obrotów dotyczył pieczywa i produktów ze spieczniania i prażenia zbóż.

W drugim kwartale 2005 r. umiarkowana tendencja spadkowa cen skupu zbóż była kontynuowana. W czerwcu 2005 r. za tonę zboża płacono prawie o połowę mniej niż na koniec sezonu 2003/04. W ciągu sezonu 2004/05 ceny zbóż na targowiskach obniżyły się o średnio 30%.

Ceny pasz przemysłowych w ostatnich miesiącach nadal obniżały się. Niskie ceny pasz nie wpłynęły jednak na znaczącą poprawę opłacalności produkcji zwierząt i mleka. Niewielki wzrost opłacalności zanotowano jedynie w produkcji drobiu. Ponieważ szacuje się, że podaż zbóż paszowych na rynku krajowym po żniwach będzie nadal wysoka, nie należy oczekiwać znaczących zmian cen pasz. Niewielkie wahania cen mogą występować w przypadku śrut oleistych.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
Lata kalendarzowe								
2003 I-XII	455,1	353,5	466,8	441,4	533,3	404,6	472,1	409,0
2004 I-XII	481,5	363,4	459,8	485,0	590,8	444,0	510,7	439,9
Sezony (lipiec-czerwiec)								
2003/04	487,3	367,4	b.d.	b.d.	600,3	453,5	520,2	450,3
2004/05	415,0	312,2	b.d.	b.d.	509,0	384,6	460,2	391,7
Miesiące								
2004 IV	691,9	502,0	663,8	568,1	652,6	491,7	566,9	496,3
V	701,6	513,8	686,3	584,5	653,1	492,9	562,4	485,7
VI	693,9	514,0	689,1	556,3	659,7	495,5	564,0	482,9
VII	616,9	432,4	686,4	458,3	652,6	490,8	562,7	481,9
VIII	423,4	309,6	656,8	381,6	535,4	397,2	461,2	398,9
IX	423,8	319,6	548,4	379,1	505,2	379,6	437,7	375,7
X	425,9	317,7	363,2	404,5	514,9	389,2	449,1	385,1
XI	417,5	318,7	340,0	404,7	501,4	380,1	439,8	376,9
XII	416,8	314,9	352,7	399,9	495,6	373,8	435,3	368,0
2005 I	412,2	306,1	395,1	395,5	500,9	381,3	474,1	392,7
II	405,9	302,8	394,4	392,5	499,1	380,1	472,5	395,1
III	396,1	301,5	393,8	389,4	496,9	381,6	463,6	392,6
IV	382,8	293,0	386,0	385,0	487,1	369,5	464,1	387,2
V	382,1	288,3	396,5	390,0	467,1	351,3	440,9	376,5
VI	367,0	281,2	367,9	373,4	451,7	340,8	420,9	370,0

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Zboża ogółem
2003 I- XII	4 214,7	691,1	5 365,6
2004 I- XII	3 497,6	707,1	4 898,7
VII 2003 - VI 2004	3 790,5	605,8	4 920,8
VII 2004 - VI 2005	4 003,0	715,2	5 460,4
2004 IV	93,1	14,4	135,0
V	84,6	14,5	126,4
VI	86,0	11,6	126,3
VII	59,2	13,2	102,4
VIII	1 012,7	221,6	1 460,9
IX	852,5	152,3	1 123,4
X	366,3	71,7	494,6
XI	227,9	58,7	347,6
XII	190,0	31,6	262,2
2005 I	182,3	25,9	240,9
II	187,6	19,8	234,6
III	213,4	21,8	268,3
IV	228,5	34,5	299,1
V	250,7	29,3	319,7
VI	231,9	34,8	306,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2004 I-XII	1 617,5	125,4	653,2	83,0
2004 IV	118,8	8,8	54,7	5,8
V	129,8	11,8	54,1	7,0
VI	123,6	10,3	54,3	6,9
VII	137,6	9,3	55,2	8,3
VIII	138,5	12,3	53,6	5,6
IX	143,8	11,1	54,2	7,2
X	146,0	9,7	55,6	7,1
XI	143,5	10,8	53,1	6,9
XII	131,7	9,0	56,1	7,1
2005 I	131,8	11,5	52,3	7,3
II	122,8	10,8	50,3	7,8
III	137,0	11,6	55,5	9,2
IV	123,1	11,5	55,2	8,2
V	119,1	9,6	54,5	8,0
VI	132,0	11,9	.	9,8

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenżyto	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszenżyto
2003 I-XII	559,8	10,0	0,0	0,2	1,1	97,9	83,9	151,8	133,6	20,6
2004 I-XII	190,3	78,5	0,1	9,5	4,1	249,3	15,5	196,2	264,9	6,6
2004 IV	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	48,7	6,5	21,8	55,9	0,5
V	0,6	0,6	0,0	3,0	0,0	11,6	1,6	23,4	3,3	0,7
VI	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	30,1	4,6	37,5	5,5	0,6
VII	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	48,2	1,6	26,6	2,9	1,0
VIII	32,4	32,4	0,0	0,1	0,1	44,2	0,8	15,5	1,0	0,9
IX	68,3	68,3	0,0	0,8	3,3	8,6	0,3	6,2	1,6	0,2
X	80,1	80,1	0,0	0,0	0,3	28,9	0,0	1,6	1,9	0,2
XI	6,4	6,4	0,0	1,6	0,0	13,0	0,1	2,4	2,5	0,8
XII	1,3	1,3	0,0	3,9	0,0	8,6	0,0	2,2	3,6	0,6
2005 I	0,3	26,3	0,0	3,7	0,5	16,4	0,0	3,7	3,9	0,6
II	0,3	7,0	0,3	3,5	0,3	29,6	0,0	9,3	4,3	0,9
III	0,5	8,5	0,7	7,0	0,1	35,2	0,1	10,5	1,9	1,0
IV	3,4	20,9	0,5	8,7	3,1	24,3	0,5	9,1	1,6	0,8
V	0,7	17,8	0,4	8,3	1,6	17,4	0,3	8,9	1,8	0,5

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysyki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysyki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2003 I-XII	10,5	0,1	3,0	0,1	16,1	11,5	9,2	33,2	17,3	176,8
2004 I-XII	6,8	0,2	2,3	0,1	38,0	19,9	9,6	35,1	17,3	187,4
2004 IV	0,2	0,0	0,2	0,0	6,1	1,5	1,4	1,8	0,9	17,5
V	0,2	0,0	0,1	0,0	1,9	1,8	0,7	3,0	1,6	13,8
VI	0,2	0,0	0,1	0,0	3,4	1,7	1,4	3,3	3,1	21,7
VII	0,5	0,0	0,5	0,0	7,6	1,7	0,5	4,5	2,4	22,1
VIII	0,3	0,0	0,1	0,0	2,2	1,7	0,5	4,3	0,8	22,7
IX	2,0	0,0	0,1	0,0	1,5	2,1	1,0	3,3	0,6	15,2
X	0,5	0,0	0,2	0,0	0,0	2,3	0,6	2,4	1,2	18,1
XI	1,1	0,1	0,2	0,0	4,8	2,5	1,0	3,0	2,4	9,3
XII	1,4	0,0	0,3	0,0	9,8	2,1	0,7	3,5	1,0	16,7
2005 I	0,9	0,0	0,2	0,0	3,9	3,1	1,3	4,5	0,9	12,0
II	0,5	0,0	0,3	0,2	2,4	3,2	1,7	3,6	0,9	13,8
III	0,9	0,0	0,3	0,2	4,5	3,4	1,5	4,2	1,4	16,9
IV	1,0	0,1	0,3	0,1	2,3	3,0	1,7	3,4	5,0	15,0
V	1,6	0,1	0,5	0,2	3,9	2,8	1,1	4,1	3,8	15,2

Źródło: Dane MF i GUS.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2003 I-XII	5,9	19,6	84,9	19,3	1,8	26,4
2004 I-XII	8,1	22,6	123,9	23,8	3,2	38,9
2004 IV	0,7	1,8	9,8	1,2	0,3	3,1
V	0,4	1,9	8,6	2,2	0,2	2,9
VI	0,5	2,1	11,0	1,9	0,3	3,0
VII	0,6	2,2	10,8	1,8	0,2	2,9
VIII	0,5	1,5	10,4	1,9	0,1	3,1
IX	1,5	2,1	12,8	2,1	0,2	4,2
X	0,9	1,9	13,5	2,4	0,2	4,5
XI	0,9	1,9	12,8	2,4	0,3	4,0
XII	0,4	1,6	11,3	2,1	0,5	3,3
2005 I	0,6	2,0	10,0	2,1	0,4	3,1
II	0,8	2,4	13,6	2,2	0,5	3,4
III	0,7	3,3	12,8	2,4	0,6	3,8
IV	0,6	2,6	11,1	2,6	0,4	4,9
V	0,7	2,5	11,6	2,3	0,2	3,6

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: dane MF i GUS

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2003 I-XII	0,85	1,48	0,63	1,15	2,15	1,00	2,20	2,64	0,44
2004 IV	1,07	1,71	0,64	1,24	2,26	1,02	2,26	2,78	0,52
V	1,06	1,74	0,68	1,28	2,28	1,00	2,27	2,78	0,51
VI	1,05	1,75	0,70	1,28	2,30	1,02	2,26	2,78	0,52
VII	1,02	1,75	0,73	1,27	2,34	1,07	2,27	2,78	0,51
VIII	0,97	1,75	0,78	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
IX	0,87	1,73	0,86	1,22	2,36	1,14	2,28	2,78	0,50
X	0,83	1,70	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,78	0,50
XI	0,80	1,67	0,87	1,20	2,38	1,18	2,28	2,76	0,48
XII	0,79	1,64	0,85	1,22	2,38	1,16	2,28	2,74	0,46
2005 I	0,75	1,62	0,87	1,24	2,40	1,16	2,30	2,74	0,44
II	0,74	1,60	0,86	1,19	2,38	1,19	2,29	2,72	0,43
III	0,72	1,59	0,87	1,18	2,38	1,20	2,29	2,70	0,41
IV	0,70	1,57	0,87	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42
V	0,68	1,56	0,88	1,17	2,38	1,21	2,28	2,70	0,42

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2004 IV	887	1 058	1 540	941	1 274	1 124	1 774
V	949	1 104	1 614	982	1 344	1 181	1 848
VI	944	1 122	1 629	994	1 362	1 195	1 864
VII	946	1 123	1 640	994	1 369	1 190	1 851
VIII	916	1 095	1 626	988	1 351	1 180	1 812
IX	878	1 052	1 592	975	1 319	1 154	1 763
X	865	1 043	1 572	938	1 299	1 137	1 735
XI	848	1 027	1 550	923	1 281	1 116	1 716
XII	838	1 009	1 541	904	1 262	1 099	1 695
2005 I	836	999	1 531	879	1 247	1 085	1 682
II	825	983	1 515	860	1 226	1 064	1 669
III	811	965	1 500	847	1 195	1 046	1 642
IV	805	959	1 499	837	1 171	1 034	1 632
V	803	953	1 503	828	1 161	1 036	1 630
VI	798	939	1 493	821	1 144	1 030	1 623

Źródło: GUS.

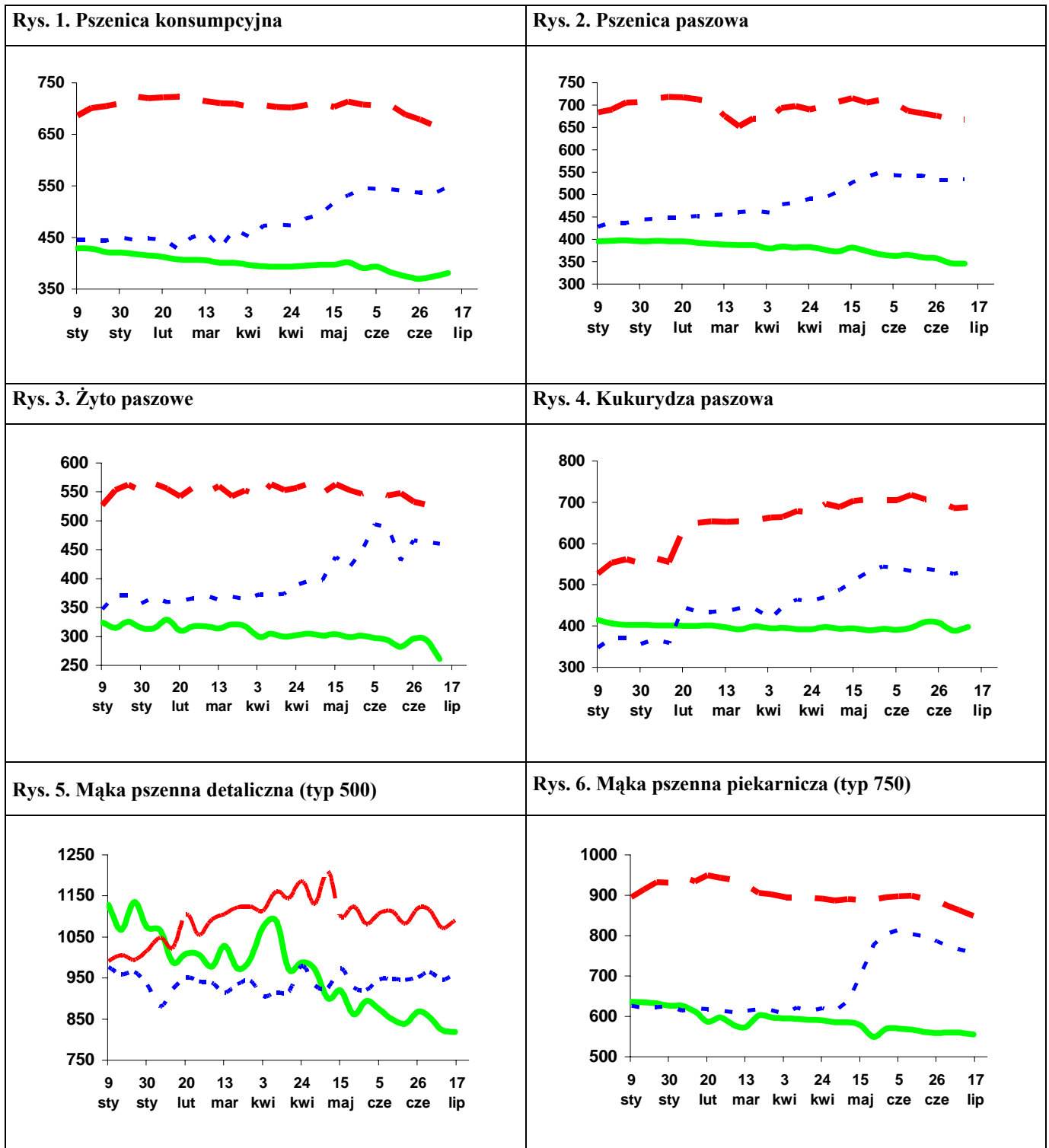
Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny targowiskowe pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2004 IV	1,91	1,95	3,61	0,91	2,24	4,22	2,48
V	1,99	2,06	3,75	0,87	2,20	4,13	2,44
VI	2,01	2,06	3,76	0,89	2,47	4,63	2,64
VII	2,03	2,10	3,77	0,91	2,48	4,62	2,69
VIII	2,49	2,52	4,56	0,96	2,57	4,71	2,59
IX	2,57	2,61	4,64	1,01	2,81	5,08	2,64
X	2,41	2,52	4,46	1,07	2,68	4,96	2,65
XI	2,43	2,55	4,51	1,13	2,65	4,93	2,63
XII	2,42	2,55	4,53	1,17	2,60	4,88	2,55
2005 I	2,31	2,49	4,41	1,16	2,29	4,39	2,42
II	2,26	2,46	4,39	1,17	2,37	4,59	2,46
III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56
V	2,36	2,49	4,64	1,13	2,20	4,32	2,80
VI	2,41	2,53	4,76	1,14	2,27	4,48	2,93

Źródło: GUS

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:

2005 ———

2004 - - - - -

2003 - - - - -

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” nr 1-17/2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

Produkcja cukru w sezonie 2004/05 wyniosła 2002 tys. ton i o 330 tys. ton przewyższyła kwoty produkcyjne, które ustalono w wysokości A – 1580 tys. ton i B – 91,9 tys. ton. Nadwyżki produkcyjne (cukier C) muszą zostać sprzedane bez refundacji eksportowych poza obszar UE do dnia 31 grudnia 2005 r.

W sezonie 2005/06 nie nastąpią żadne zmiany w unijnym systemie regulacji rynku cukru. Dotyczy to zarówno limitów produkcyjnych jak i poziomu cen urzędowych. W tych warunkach szacuje się, że areał uprawy zmniejszy się do ok. 270 tys. ha. Buraki cukrowe uprawiają już prawie wyłącznie plantatorzy, którzy osiągają dobre polny nawet przy niekorzystnych warunkach pogodowych. Ocenia się, że w br. zbiory wyniosą ok. 11,6 mln ton, co przy średniej wydajności cukru z ostatnich lat (15,5%) umożliwi wyprodukowanie ok. 1850 tys. ton cukru.

Ceny skupu braków cukrowych wyznaczane są przez obowiązujące w UE ceny minimalne: buraki kwoty A – 46,72 EUR/tonę i buraki kwoty B – 32,42 EUR/tonę. W 2004 r. po uwzględnieniu zawartości cukru w burakach oraz kursu przeliczeniowego średnia cena skupu wyniosła 193,6 zł/tonę i była o 56% wyższa niż przed rokiem. Ocenia się, że w sezonie 2005/06 minimalne ceny skupu buraków A wyniosą ok. 190 zł/tonę, a buraków B ok. 130 zł/tonę, przy kursie wymiany wynoszącym ok. 4 zł.

Popyt na cukier na rynku krajowym jest stały i wynosi ok. 1,63 mln ton, z tego ok. 860 tys. przemysłu spożywczego. W pierwszym kwartale 2005 r. nieznacznie zmniejszyło się zużycie cukru w dużych i średnich przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego. Wskazuje na to spadek produkcji większości produktów spożywczych zawierających cukier z wyjątkiem czekolady i wyrobów ciastkarskich.

W kwietniu wzrosły ceny zbytu cukru: workowanego o 1,9%, a paczkowanego o 3%. Powodem było osłabienie złotego wobec euro, a w rezultacie wzrost ceny interwencyjnej (631,9 EUR/tonę) przeliczonej na walutę krajową o 3,2%.

W maju nastąpiło dalsze osłabienie waluty krajowej względem euro, a kurs wyniósł 4,18 zł. Na tej podstawie ocenia się, że ceny zbytu cukru wzrosły do 2,66-2,75 zł/kg. Ceny detaliczne cukru w okresie styczeń-kwiecień wykazywały tendencję spadkową i obniżyły się do 3,14 zł/kg. W maju ceny detaliczne prawdopodobnie utrzymają się na niezmiennym poziomie.

W pierwszym kwartale 2005 r. eksport cukru był o 33,5% większy niż przed rokiem i wyniósł 127,5 tys. Przedmiotem eksportu jest głównie cukier C, a udział rynku unijnego w eksporcie jest niewielki – 37,9 tys. ton. W marcu eksport

wzrósł do 54,1 tys. ton i był o 51% większy niż przed rokiem. Duży eksport cukru C powoduje, że ceny uzyskiwane w eksporcie są nW sezonie 2004/05 produkcja cukru wyniosła 2002 tys. ton i była o 330 tys. ton większa od sumy kwot produkcyjnych: A – 1580 tys. ton i B – 91,9 tys. ton. Nadwyżki (cukier C) muszą zostać sprzedane bez refundacji eksportowych poza obszar UE do 31 grudnia 2005 roku.

W sezonie 2005/06 obowiązuje dotychczasowy system regulacji rynku cukru. Dotyczy to zarówno kwot produkcyjnych jak i poziomu cen urzędowych. Uwzględniając te uwarunkowania oraz postępującą koncentrację i modernizację technologii produkcji buraków ocenia się, że areał zasiewów zmniejszy się do ok. 270 tys. ha, a zbiory wniosą ok. 11,6 mln ton. Potwierdza to również, przeprowadzona przez GUS ocena stanu plantacji. Przyjmując średnią wydajność cukru z ostatnich lat (15,5%) szacuje się, że produkcja cukru wyniesie ok. 1850 tys. ton.

Ceny skupu w br. wyznaczane będą na podstawie obowiązujących cen minimalnych, które wynoszą: buraki kwoty A – 46,72 EUR/tonę i buraki kwoty B – 32,42 EUR/tonę. Uwzględniając kurs przeliczeniowy euro z lipca br. (4,1 zł) przewiduje się, że średnia cena skupu buraków A wyniesie ok. 190 zł/tonę, a buraków B – ok. 130 zł/tonę.

Zmiany w unijnym systemie regulacji rynku obowiązywać zaczną od sezonu 2006/07. Projekt reformy przewiduje zmianę ceny interwencyjnej cukru (631,9 EUR/tonę) na cenę referencyjną 385,5 EUR/tonę. Cena minimalna skupu buraków obniżona zostanie do 20,05 EUR/tonę, przy czym przewiduje się rekompensatę dla rolników w wysokości 60% poniesionych strat z tytułu obniżki cen. Kwoty produkcyjne A i B zostaną połączone w jedną kwotę w dotychczasowej wysokości 17,44 mln ton. Produkcja cukru C powinna zostać zmniejszona do 1 mln ton. Projekt przewiduje udzielenie pomocy restrukturyzacyjnej dla producentów rezygnujących z produkcji cukru.

Zużycie cukru w kraju od kilku lat wynosi ok. 1630 tys. ton, w tym w przemyśle przetwórczym ok. 860 tys. ton. W okresie pierwszych pięciu miesięcy w dużych i średnich przedsiębiorstwach przemysłu spożywczego zwiększono produkcję czekolady i wyrobów ciastkarskich. Nieznacznie zmniejszyła się produkcja dżemów oraz wyrobów czekoladowanych. Głębszy był spadek produkcji cukierków i napojów bezalkoholowych. Uwzględniając dotychczasowe tendencje w produkcji przemysłu spożywczego ocenia się, że zużycie przemysłowe cukru do produkcji żywności wyniesie w 2005 r. ok. 850 tys. ton.

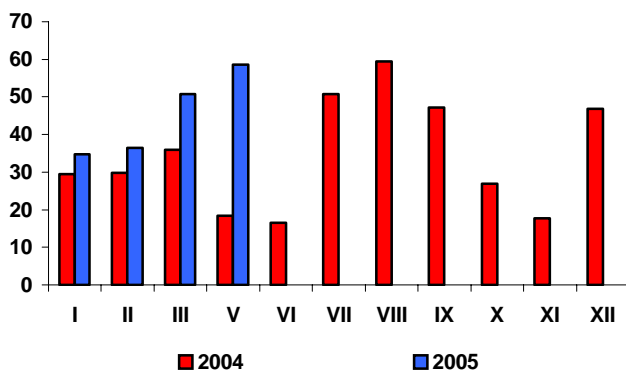
W maju ceny zbytu cukru były o ok. 5 % niższe niż w kwietniu. Ceny zbytu cukru workowanego i paczkowanego były niższe od ceny interwencyjnej odpowiednio o 4%

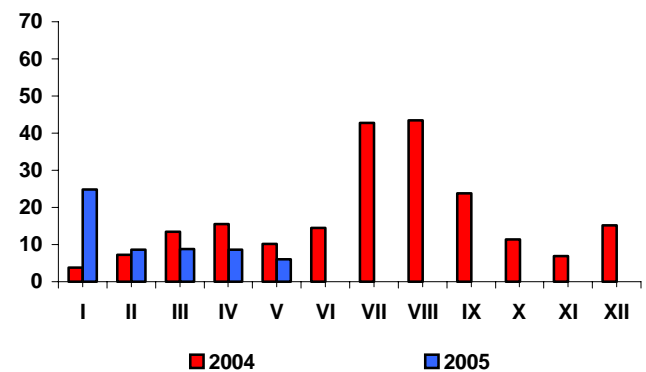
i 2%. W związku z tym w początku czerwca ARR rozpoczęła skup interwencyjny. Oferty sprzedaży cukru do ARR w systemie interwencyjnym obejmują ok. 80 tys. ton. W czerwcu nastąpił ponowny wzrost cen zbytu workowanego o 2%, które zbliżyły się do poziomu ceny interwencyjnej. Cukier paczkowany podrożał w zbycie o 3%.

Eksport cukru utrzymuje się na wysokim poziomie. W okresie styczeń-maj wyeksportowano 241,9 tys. ton, tj. o 48% więcej niż przed rokiem. Przedmiotem eksportu jest głównie cukier C, który kierowany jest przede wszystkim do krajów WNP – 96,7 tys. ton. Eksport do krajów UE-25 wyniósł 51,7 tys. ton. Średnia cena w eksporcie do krajów trzecich wynosi ok. 190 EUR/tonę, a w eksporcie do UE-25

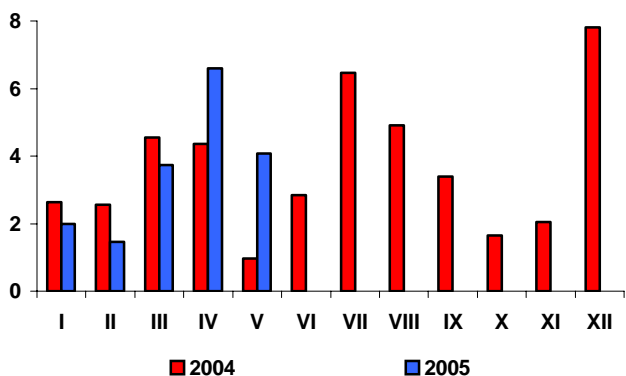
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

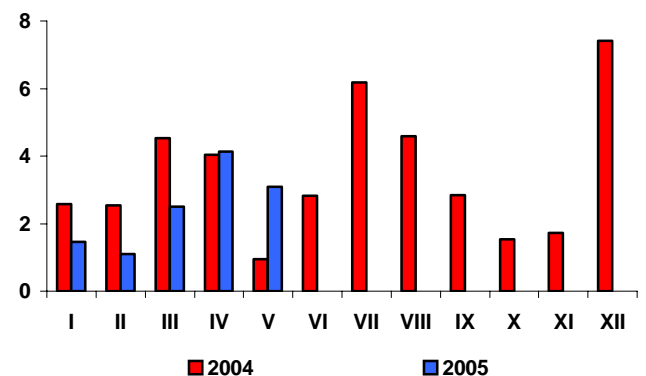
Rys. 2. Eksport do UE-25 (tys. ton)

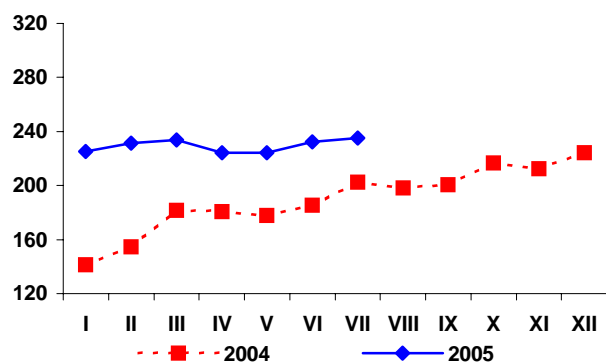
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

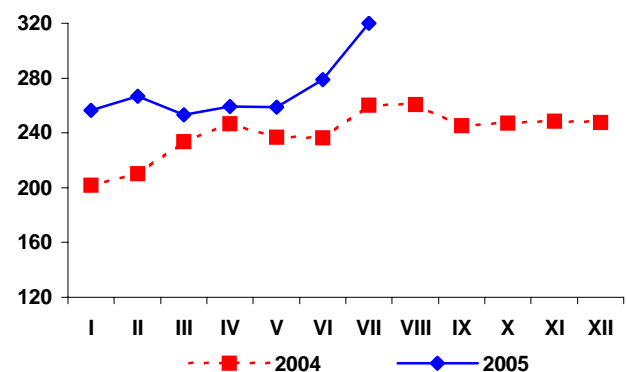
Rys. 4. Import z UE-25 (tys. ton)

Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl).

Miesiące	Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Wyroby ciastkarskie	Słodzone napoje bezalkoholowe		
2004	I-XII	139,8	77,6	57,3	72,0	117,7	28,1	
	IV	9,7	4,9	5,0	6,2	10,3	3,2	
	V	8,1	4,3	5,6	5,5	9,5	2,6	
	VI	8,7	4,8	5,1	6,9	9,6	2,9	
	VII	8,5	3,8	4,5	5,8	9,0	2,9	
	VIII	12,4	5,8	4,6	4,5	10,0	3,0	
	IX	15,1	8,0	4,7	5,4	10,2	1,9	
	X	15,8	8,8	4,4	5,8	10,3	1,5	
	XI	15,5	8,2	4,6	5,5	9,8	1,8	
	XII	13,0	6,9	4,1	5,3	9,8	2,2	
	2005	I	12,3	6,7	3,9	5,6	10,0	1,5
		II	11,2	6,2	4,1	6,3	10,4	1,5
III		11,5	6,4	4,5	6,9	11,3	2,2	
IV		10,1	5,3	4,1	6,8	10,3	2,9	
V		9,7	4,5	4,7	6,8	10,0	2,5	
$\frac{I-V2005}{I-V2004} \cdot 100$	108,1	92,4	83,8	98,5	107,4	86,7		

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import				
	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie		
2004	I-XII	376,54	571,04	192,81	458,66	462,63	390,71	
	IV	190,11	197,27	186,83	261,47	261,27	264,00	
	V	458,11	664,35	201,97	989,78	987,49	-	
	VI	586,82	639,40	211,48	560,94	561,45	500,55	
	VII	616,89	688,13	228,91	573,16	580,26	418,53	
	VIII	520,72	629,42	224,97	460,17	466,21	375,06	
	IX	430,35	637,15	219,28	372,18	367,65	396,05	
	X	397,29	645,37	214,94	630,53	628,03	-	
	XI	412,53	762,65	193,68	546,58	571,54	408,60	
	XII	336,96	677,55	174,68	578,79	593,21	310,54	
	2005	I	253,08	277,87	191,69	563,04	659,99	293,76
		II	287,78	598,36	190,57	580,48	672,77	312,58
III		270,36	647,95	190,42	572,36	653,17	408,47	
IV		253,39	650,34	188,25	569,10	636,79	455,77	
V		244,35	721,37	189,01	654,49	743,02	375,39	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ – PIB, dane CIHZ, MRiRW.

Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna		
	workowany	paczkowy				
2004	I-XII	-	-	3,14		
	IV	2,46	2,72	1,98	3,30	
	V	3,17	3,49	1,98	3,37	
	VI	3,15	3,45	1,98	3,51	
	VII	3,02	3,20	2,82	3,59	
	VIII	2,95	3,05	2,80	3,62	
	IX	2,91	2,98	2,77	3,58	
	X	2,95	2,99	2,73	3,54	
	XI	2,87	2,95	2,69	3,52	
	XII	2,80	2,87	2,62	3,47	
	2005	I	2,69	2,77	2,58	3,41
		II	2,58	2,65	2,52	3,31
III		2,58	2,65	2,54	3,18	
IV		2,63	2,73	2,62	3,14	
V		2,53	2,59	2,64	3,14	
VI		2,58	2,68	2,57	3,15 ^b	

^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, ^b szacunek IERiGŻ – PIB

Źródło: Dane GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

W I półroczu 2005 r., przy niewielkich obrotach handlowych rzepakiem (łącznie skupiono niewiele ponad 100 tys. ton), ceny skupu charakteryzowały się trendem spadkowym. W czerwcu (ostatni miesiąc minionego sezonu) płacono za rzepak 816 zł/tonę, tj. o 3% mniej niż przed miesiącem i o 12% mniej niż w grudniu 2004 r., w którym po ubiegłorocznych bardzo dobrych zbiorach, ceny rzepaku były najwyższe.

W pierwszych pięciu miesiącach 2005 r. krajowy sektor olejarski (przedsiębiorstwa zatrudniające 50 osób i więcej) przerobił ok. 450 tys. ton rzepaku, tj. o 54% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Eksport rzepaku wyniósł ok. 19 tys. ton, wobec 2 tys. ton w tym samym okresie przed rokiem. W tym czasie produkcja oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła 145 tys. ton i była o 20% wyższa niż przed rokiem. Zmalała produkcja olejów rafinowanych: sojowego (o 69% do 4,5 tys. ton) i słonecznikowego (o 40% do 10,0 tys. ton). Niewielkie zmiany nastąpiły w produkcji margaryn (spadek o 0,3% do 138,6 tys. ton).

Od początku roku ceny zbytu oleju rzepakowego charakteryzują się trendem spadkowym. W maju i czerwcu odnotowano też spadki cen śruty rzepakowej. W czerwcu ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niewiele odbiegały od poziomu notowanego w maju, lecz były o 6% niższe niż w grudniu 2004 r. i o 20% niższe niż w czerwcu poprzedniego roku. Śruta rzepakowa potaniała o 4% w porównaniu do poprzedniego miesiąca, o 2% w porównaniu do grudnia 2004 r. i była o połowę tańsza niż przed rokiem.

W okresie od grudnia 2004 r. do czerwca 2005 r. ceny zbytu olejów konfekcjonowanych: rzepakowego, słonecznikowego i sojowego obniżyły się odpowiednio o 6,1%, 5,1% i 4,0%. Zmalały też ceny zbytu niektórych margaryn wysokoutwardzonych (np. margaryna deserowa „Palma” potaniała 1,1%) oraz mieszanek tłuszczów roślinnych i zwierzęcych („Masmix” potaniał o 4,2%). Wzrosły natomiast

istotnie ceny zbytu „Masła roślinnego” (o 12,3%). W I półroczu 2005 r. dynamika spadku cen zbytu wyrobów gotowych przemysłu tłuszczowego (olejów konfekcjonowanych i margaryn) była większa niż cen detalicznych tych produktów. Wyjątkiem było m.in. „Masło roślinne”, którego ceny na poziomie detalu zwały, zaś u producenta wzrosły.

W I półroczu 2005 r., (w relacji rok do roku), przeciętny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych (o 1,0%) był wyraźnie niższy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (4,3%), a zwłaszcza niż tłuszczów zwierzęcych (13,1%). Po niewielkich podwyżkach w styczniu i lutym, w okresie marzec – czerwiec kontynuowany był spadkowy trend cen detalicznych tłuszczów roślinnych, który zarysował się już w ostatnich miesiącach 2004 roku. Tendencje zwykłe w I półroczu 2005 r. występowały głównie na rynku oliwy z oliwek.

Z wstępnego szacunku GUS (opublikowanego w lipcu br.) wynika, iż tegoroczne zbiory rzepaku, z uwagi na znaczący spadek plonów (do 23,7-26,2 dt/ha, tj. o 22-14%) i nieznacznie mniejszą powierzchnią uprawy (0,5 mln ha, tj. o ok. 6,0%) wyniosą 1,2-1,3 mln ton i będą o 27-19% mniejsze w porównaniu z rekordowymi zbiorami roku poprzedniego.

Przy tym poziomie produkcji i wysokich zapasach (ok. 100 tys. ton), jakie pozostały po ostatnich zbiorach, w sezonie 2005/06 relacje podaży-popytu na krajowym rynku rzepaku będą zrównoważone. Przewiduje się jednak, iż w III kwartale, w którym skupuje się zwykle 70-80% rocznych zbiorów, przeciętna cena skupu rzepaku wyniesie ok. 800 zł/tonę i będzie o 9% niższa niż przed rokiem. Pogorszenie opłacalności produkcji w wyniku spadku plonów, cen i wzrostu kosztów uprawy, nie będą zachęcały plantatorów do zwiększenia powierzchni zasiewów rzepaku pod zbiory roku następnego.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	224 761	974	54 1424	14,18	0,3	58,7
2004 I-XII	334 815	266 530	34 409	566 936	14,85	10,3	59,1
2004 V	14 300	19 565	2 038	31 827	0,83	14,3	44,9
VI	13 827	20 821	2 986	31 662	0,83	21,6	43,7
VII	11 709	26 470	467	37 712	0,99	4,0	31,0
VIII	34 893	27 363	4 931	57 325	1,50	14,1	60,9
IX	32 277	26 870	5 235	53 912	1,41	16,2	59,9
X	37 958	19 318	5 271	52 005	1,36	13,9	73,0
XI	43 312	29 791	6 305	66 798	1,75	14,6	64,8
XII	45 326	23 030	7 039	61 317	1,61	15,5	73,9
2005 I	33 247	22 399	4 978	50 668	1,33	15,0	65,6
II	38 031	18 996	4 568	52 459	1,37	12,0	72,5
III	38 389	38 806	7 827	69 368	1,82	20,4	55,3
IV	36 643	20 652	8 631	48 664	1,27	23,6	75,3
V	31 859	19 581	7 742	43 698	1,14	24,3	72,9
Wskaźnik zmian w %							
$\frac{V\ 2005}{IV\ 2005}$	86,9	94,8	89,7	89,8	89,8	x	x
$\frac{V\ 2005}{V\ 2004}$	222,8	100,1	379,9	137,3	137,3	x	x
$\frac{V\ 2005}{XII\ 2004}$	70,3	85,0	110,0	71,3	71,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	317 637	3892	821	320 708	8,40	0,3	99,0
2004 I-XII	334 815	18 684	33 431	320 068	8,38	10,0	104,6
2004 V	14 300	5273	2 023	17 550	0,46	14,1	81,5
VI	13 827	2870	2 854	13 843	0,36	20,6	99,9
VII	11 709	1730	300	13 139	0,34	2,6	89,1
VIII	34 893	1953	4 864	31 982	0,84	13,9	109,1
IX	32 277	1508	5 148	28 637	0,75	15,9	112,7
X	37 958	1085	5 155	33 888	0,89	13,6	112,0
XI	43 312	1089	6 150	38 251	1,00	14,2	113,2
XII	45 326	1653	6 901	40 078	1,05	15,2	113,1
2005 I	33 247	879	4 908	29 218	0,77	14,8	113,8
II	38 031	1 364	4 514	34 881	0,91	11,9	109,0
III	38 389	2 452	7 759	33 082	0,87	20,2	116,0
IV	36 643	1 227	8 517	29 353	0,77	23,2	124,8
V	31 859	752	7 567	25 044	0,66	23,8	127,2
Wskaźnik zmian w %							
$\frac{V\ 2005}{IV\ 2005}$	86,9	61,3	88,8	85,3	86,9	x	x
$\frac{V\ 2005}{V\ 2004}$	222,8	14,3	374,0	142,7	222,8	x	x
$\frac{V\ 2005}{XII\ 2004}$	70,3	45,5	109,7	62,5	70,3	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut olejnych (tony)

Okres	Produkcja śrutów rzepakowej ^a	Import śrutów ogółem	Ekspert śrutów ogółem	Zużycie krajowe	Ekspert / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	1 605 462	157 523	1 924 395	33,1	24,8
2004 I-XII	502 223	1 642 467	140 784	2 003 906	28,0	25,1
2004 V	21 450	143 081	1 780	162 751	8,3	13,2
VI	20 741	157 539	1 690	176 590	8,1	11,7
VII	17 564	140 159	1 950	155 773	11,1	11,3
VIII	52 340	94 256	11 785	134 811	22,5	38,8
IX	48 416	90 230	12 722	125 924	26,3	38,4
X	56 937	167 465	11 053	213 349	19,4	26,7
XI	64 968	163 649	31 376	197 241	48,3	32,9
XII	67 989	155 511	25 014	198 486	36,8	34,3
2005 I	49 871	140 844	32 164	158 551	64,5	31,5
II	57 047	142 030	28 068	171 009	49,2	33,4
III	57 584	164 213	33 096	188 701	57,5	30,5
IV	54 965	182 484	30 568	206 881	55,6	26,6
V	47 789	229 847	18 587	259 049	38,9	18,4
Wskaźnik zmian w %						
V 2005 IV 2005	86,9	126,0	60,8	125,2	x	x
V 2005 V 2004	222,8	160,6	1044,2	159,2	x	x
V 2005 XII 2004	70,3	147,8	74,3	130,5	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrut rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Ekspert	Zużycie krajowe	Ekspert / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2003 I-XII	476 456	3 304	157 488	322 272	33,1	147,8
2004 I-XII	502 223	3 761	139 966	366 018	27,9	137,2
2004 V	21 450	98	1 521	20 027	7,1	107,1
VI	20 741	24	1 436	19 329	6,9	107,3
VII	17 564	98	1 850	15 812	10,5	111,1
VIII	52 340	321	11 784	40 877	22,5	128,0
IX	48 416	712	12 722	36 406	26,3	133,0
X	56 937	520	10 848	46 609	19,1	122,2
XI	64 968	1 053	31 376	34 645	48,3	187,5
XII	67 989	185	25 014	43 160	36,8	157,5
2005 I	49 871	130	32 128	17 873	64,4	279,0
II	57 047	81	28 068	29 060	49,2	196,3
III	57 584	25	33 024	24 585	57,3	234,2
IV	54 965	230	30 532	24 663	55,5	222,9
V	47 789	204	18 532	29 461	38,8	162,2
Wskaźnik zmian w %						
V 2005 IV 2005	86,9	88,7	60,7	119,5	x	x
V 2005 V 2004	222,8	208,2	1218,4	147,1	x	x
V 2005 XII 2004	70,3	110,3	74,1	68,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ – PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2003 I-XII	351 337	4 128	18 953	336 512	9,20	5,4	104,4
2004 I-XII	348 164	12 473	19 635	341 002	8,93	5,6	102,1
2004 V	29 161	585	1 524	28 222	0,74	5,2	103,3
VI	27 929	1 001	1 434	27 496	0,72	5,1	101,6
VII	33 676	1 147	1 355	33 468	0,88	4,0	100,6
VIII	25 984	1 298	1 678	25 604	0,67	6,5	101,5
IX	30 105	1 251	2 359	28 997	0,76	7,8	103,8
X	31 758	1 735	1 866	31 627	0,83	5,9	100,4
XI	31 749	2 392	1 869	32 272	0,85	5,9	98,4
XII	27 922	1 523	1 688	27 757	0,73	6,0	100,6
2005 I	25 635	1 676	1 798	25 513	0,67	7,0	100,5
II	28 227	2 296	2 229	28 294	0,74	7,9	99,8
III	31 143	1 820	2 324	30 639	0,80	7,5	101,6
IV	26 142	1 173	2 134	25 181	0,66	8,2	103,8
V	27 482	778	1 872	26 388	0,69	6,8	104,1
Wskaźnik zmian w %							
$\frac{V\ 2005}{IV\ 2005}$	105,1	66,3	87,7	104,8	104,8	x	x
$\frac{V\ 2005}{V\ 2004}$	94,2	133,0	122,8	93,5	93,5	x	
$\frac{V\ 2005}{XII\ 2004}$	98,4	51,1	110,9	95,1	95,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2003 I-XII	1 016,6	455,1	2,23
2004 I-XII	864,7	481,5	1,80
2004 VI	-	693,9	-
VII	904,0	616,9	1,47
VIII	861,0	423,4	2,03
IX	902,0	423,8	2,13
X	903,5	425,9	2,12
XI	920,0	417,5	2,20
XII	922,2	416,8	2,21
I	913,8	412,2	2,22
2005 II	904,4	405,9	2,23
III	876,2	396,1	2,21
IV	864,0	382,8	2,26
V	838,4	382,1	2,19
VI	816,3	367,0	2,22
Wskaźnik zmian w %			
$\frac{VI\ 2005}{V\ 2005}$	97,4	96,0	x
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	-	52,9	x
$\frac{VI\ 2005}{XII\ 2004}$	88,5	88,1	x

^a ceny skupu rzepaku roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesiące – wyliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie cotygodniowych notowań MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny zbytu őrut oleistych^a (zł/tonę)

Okres	Śruta sojowa	Śruta rzepakowa	Relacja cen
2003 I-XII	1035	517	2,00
2004 I-XII	1148	581	1,98
2004 VI	1200	774	1,55
VII	1080	663	1,63
VIII	980	437	2,24
IX	940	438	2,15
X	920	413	2,23
XI	890	391	2,28
XII	850	375	2,25
2005 I	845	370	2,28
II	850	369	2,30
III	965	378	2,55
IV	945	393	2,40
V	910	385	2,36
VI	940	368	2,55
Wskaźnik zmian w %			
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	103,3	95,6	x
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	78,3	47,5	x
$\frac{VI\ 2005}{XII\ 2004}$	110,6	98,1	x

^a őruta sojowa (cena giełdowa) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania giełdy Rol-petrol,
 őruta rzepakowa (cena producenta) – szacunki IERiGŻ - PIB w oparciu o notowania MRiRW
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, MRiRW i giełdy Rol-petrol.

Tab. 8. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy	Olej sojowy	Olej rzepakowy	Olej słonecznikowy
2003 I-XII	3,93	3,22	4,44	5,01	4,45	6,24
2004 I-XII	4,16	3,38	4,34	5,39	4,78	6,07
2004 VI	4,24	3,45	4,33	5,41	4,79	6,08
VII	4,29	3,40	4,34	5,43	4,81	6,09
VIII	4,27	3,37	4,32	5,46	4,83	6,08
IX	4,18	3,38	4,35	5,48	4,84	6,05
X	4,11	3,36	4,27	5,48	4,83	6,03
XI	4,09	3,40	4,30	5,49	4,81	6,02
XII	4,04	3,46	4,49	5,49	4,75	6,01
2005 I	4,02	3,3	4,38	5,49	4,76	5,99
II	3,93	3,24	4,32	5,47	4,78	5,99
III	3,99	3,21	4,36	5,46	4,76	5,97
IV	3,98	3,17	4,33	5,44	4,74	5,94
V	3,93	3,11	4,3	5,42	4,74	5,92
VI	3,88	3,25	4,26	5,42	4,74	5,90
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	98,7	104,5	99,1	100,0	100,0	99,7
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	91,5	94,2	98,4	100,2	99,0	97,0
$\frac{VI\ 2005}{XII\ 2004}$	96,0	93,9	94,9	98,7	99,8	98,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

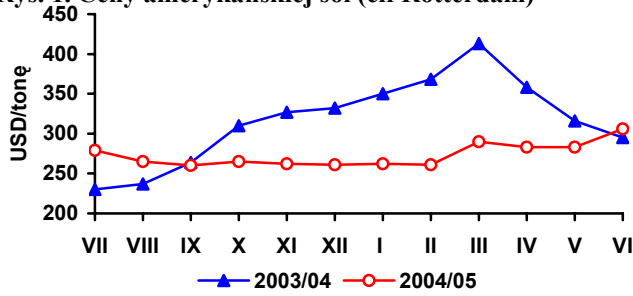
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Marga-ryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Marga-ryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2003 I-XII	3,40	4,12	7,72	9,72	2,86	4,84	6,04	12,38	12,92	4,28
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2004 VI	3,44	-	7,28	12,52	3,20	5,04	6,40	12,68	15,84	4,40
VII	3,52	4,28	7,38	12,95	3,28	5,08	6,44	12,73	16,48	4,52
VIII	3,60	4,28	7,35	12,87	3,37	5,08	6,44	12,75	16,64	4,56
IX	3,72	4,32	7,28	12,89	3,58	5,08	6,46	12,75	16,80	4,72
X	3,72	4,24	7,42	12,89	4,35	5,08	6,48	12,78	16,84	5,24
XI	3,72	4,24	7,55	12,87	4,62	5,08	6,52	12,78	16,92	5,76
XII	3,72	4,24	7,58	12,90	4,69	5,04	6,50	12,73	16,92	6,12
2005 I	3,68	4,36	7,44	12,38	4,30	5,04	6,50	12,73	16,35	6,16
II	3,64	4,48	7,30	12,23	4,20	5,04	6,50	12,68	16,15	6,08
III	3,68	4,52	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,63	15,95	6,00
IV	3,68	4,56	7,26	12,00	4,12	5,00	6,48	12,58	15,80	5,88
V	3,68	4,72	7,26	12	4,12	4,96	6,50	12,53	15,70	5,72
VI	3,68	4,76	7,26	12	4,12	4,96	6,46	12,45	15,70	5,60
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2005</u> <u>V2005</u>	100,0	100,8	100,0	100,0	100,0	100,0	99,4	99,4	100,0	97,9
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>	107,0	-	99,7	100,7	128,8	98,4	100,9	98,2	102,3	127,3
<u>VI 2005</u> <u>XII 2004</u>	98,9	112,3	95,8	95,0	87,8	98,4	99,4	97,8	96,3	91,5

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

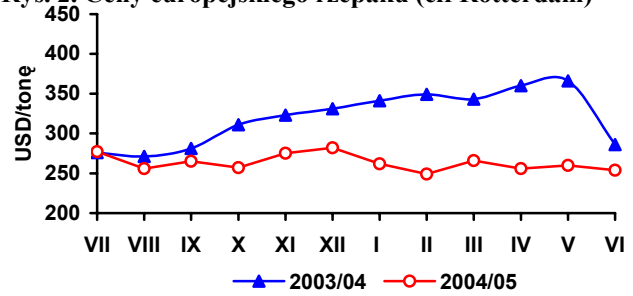
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS.

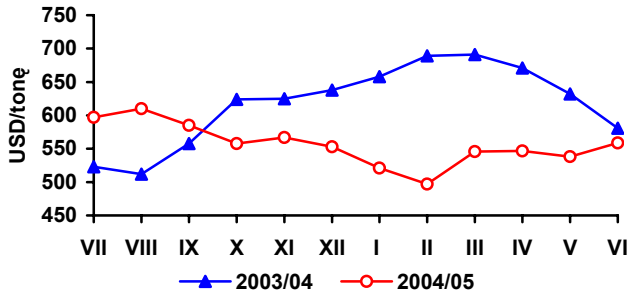
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

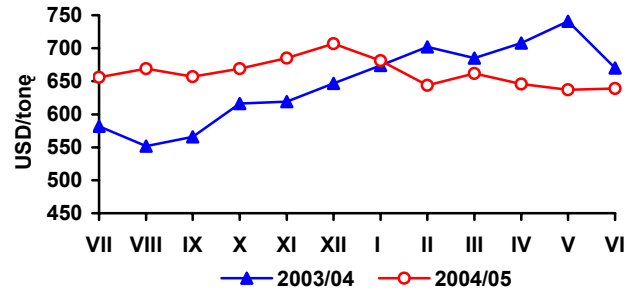
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Rotterdam)

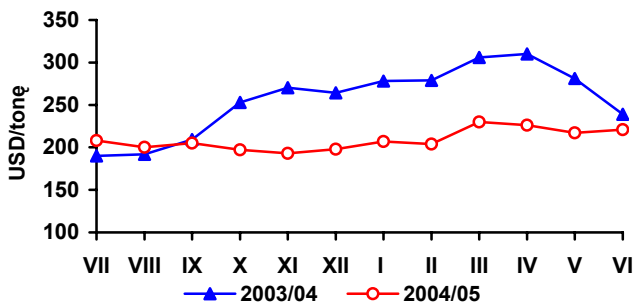
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

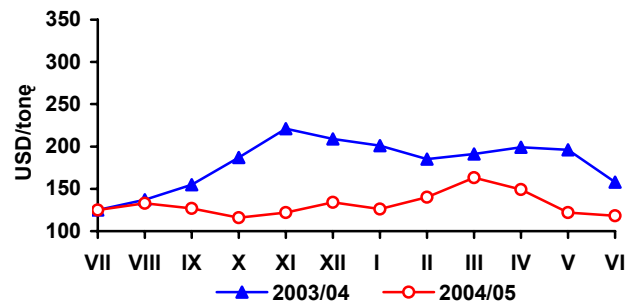
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

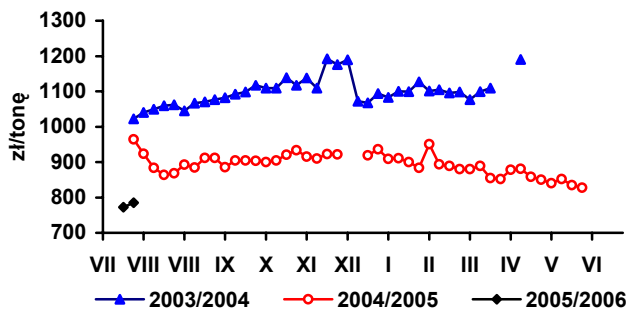
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

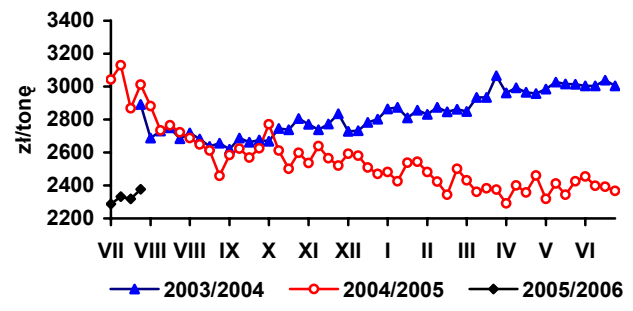
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob Hamburg)

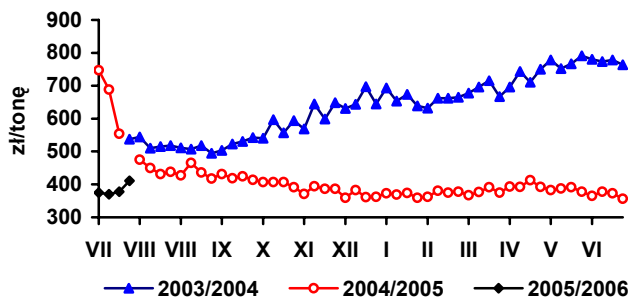
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

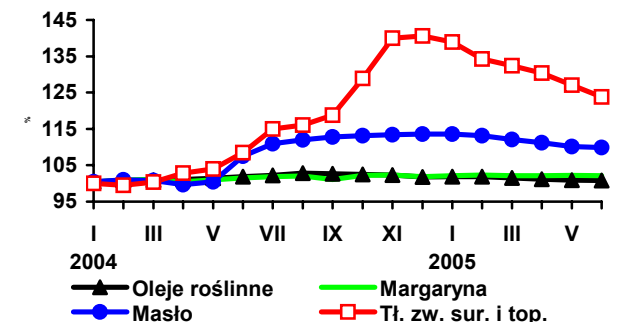
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2003 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

W sezonie 2004/05 ceny ziemniaków na targowiskowych były średnio o ok. 6% wyższe niż w sezonie poprzednim i wyniosły 442 zł/tonę, przy czym w pierwszej połowie sezonu ceny ziemniaków były niższe o 3-5%, a ich wzrost nastąpił w I połowie 2005 r. Pewien wpływ na to mogła mieć zmiana metody zbierania informacji o cenach targowiskowych produktów rolnych przez GUS. Ceny skupu ziemniaków były niższe w porównaniu z sezonem 2003/04, zwłaszcza w okresie bezpośrednio po zbiorach i na przednówku. Przeciętnie w skali całego sezonu 2004/05 ceny skupu wyniosły ok. 225 zł/tonę, wobec 246 zł/tonę w sezonie 2003/04.

Mimo intensywnych zabiegów nie udało się uzyskać wyższej kwoty produkcyjnej na skrobię ziemniaczaną dla Polski. Rozporządzenie Rady (WE) nr 941/2005 z dnia 30 maja 2005 r. utrzymuje obecny poziom kwot na skrobię dla wszystkich krajów UE, w tym również i dla naszego kraju, na niezmienionym poziomie na następne dwa sezony, tj. 2005/06 i 2006/07. Kwota ta dla krajów UE-25 wynosi 1948,7 tys. ton, w z tego: Niemcy – 656,3 tys. ton, Holandia – 507,4 tys. ton, Francja – 265,4 tys. ton, Dania – 168,2 tys. ton oraz Polska (wciąż największy producent ziemniaków w Europie) – 144,9 tys. ton.

Akcesja i objęcie rynku skrobi ziemniaczanej WPR nie spowodowało istotnego wzrostu jej cen. Wprawdzie tuż po akcesji i w czasie kampanii ceny zbytu mączki ziemniaczanej wzrosły, ale już w końcu 2004 r. nastąpiło ich obniżenie. W nieco większym stopniu podrożały i dłużej utrzymywał się wzrost cen detalicznych mączki ziemniaczanej, ale i one od początku 2005 r. zaczęły się obniżać. W całym sezonie 2004/05 średnia cena zbytu mączki ziemniaczanej ukształtowała się na poziomie 1,75 zł/kg, wobec 1,68 zł/kg w sezonie 2003/04. Natomiast średnia cena detaliczna mączki ziemniaczanej wyniosła 3,05 zł/kg, wobec 2,81 zł/kg w sezonie 2003/04 i 2,83 zł/kg dwa lata wcześniej. W minimalnym stopniu podrożały pozostałe przetwory spożywcze frytki i chipsy, a skala wzrostu ich cen była niższa od inflacji i wyniosła 1-2%

Od początku 2005 r. utrzymuje się wysoki import produktów skrobiowych. Najwyższy jego poziom notowano w IV kwartale 2004 r. Najwięcej sprowadza się

syropów skrobiowych, których import w skali miesiąca wynosił ostatnio 6-7 tys. ton. Nieco mniejszy jest przywóz dekstryn i preparatów wykańcjalniczych na bazie skrobi (ok. 6 tys. ton. miesięcznie). W pierwszych pięciu miesiącach br. sprowadzono 13,2 tys. ton skrobi nieprzetworzonych, w tym 9,7 tys. ton skrobi kukurydzianej, 2,0 tys. ton skrobi ziemniaczanej, a 1,5 tys. ton stanowił import skrobi pozostałych (w analogicznym okresie ubiegłego roku import skrobi nieprzetworzonych wyniósł zaledwie 1,5 tys. ton). Podobne tendencje występują w imporcie pozostałych przetworów, ale skala ich przywozu jest jednak nadal stosunkowo niewielka i łącznie na ogół nie przekracza 1 tys. ton w skali miesiąca (frytki, chipsy, susze). Również wyższy niż przed rokiem był import ziemniaków nieprzetworzonych, których w okresie pierwszych pięciu miesięcy sprowadzono aż 53 tys. ton, wobec ok. 30 tys. ton w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Utrzymuje się wysoki eksport przetworów spożywczych z ziemniaków. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy 2005 r. ich sprzedaż na rynki zagraniczne wyniosła ponad 33 tys. ton, tj. średnio miesięcznie 6,6 tys. ton. Było to nieco więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Dużo większą dynamikę notuje się w eksporcie chipsów, których sprzedaż w analizowanym okresie wyniosła 7,3 tys. ton, podczas gdy w całym ubiegłym roku wyniosła 12,3 tys. ton. Eksport syropów skrobiowych w ciągu pięciu miesięcy 2005 r. osiągnął poziom 16,8 tys. ton, wobec niespełna 0,5 tys. ton w analogicznym okresie 2004 r. Natomiast mniejszy niż w latach poprzednich był eksport skrobi i mąki ziemniaczanej. W okresie styczeń-maj 2005 r. zaledwie 12 tys. ton wyniósł eksport ziemniaków. Ze względu na wyjątkowo niskie ceny ziemniaków jadalnych w „starych” krajach członkowskich w sezonie 2004/05, polskie ziemniaki przegrywały konkurencję cenową na rynku Wspólnoty i w krajach trzecich. Jednak przy przeciętnym poziomie zbiorów i cen w krajach UE-15, sytuacja w tym zakresie ulegnie zapewne znaczącej poprawie.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej
	2003	2004	2005	2004
I	.	.	.	185
II	.	.	.	-
III	99 000	.	.	109
IV	39 000	43 300	38 600	-
V	36 500	30 000	29 100	486
VI	18 300	25 100	24 900	-
VII	17 100	29 400	.	-
VIII	108 000	76 700	.	7 935
IX	358 100	311 000	.	44 078
X	368 900	336 600	.	48 752
XI	209 900	178 100	.	34 566
XII	44 600	34 100	.	1 454
RAZEM	1 180 600 ^a	1 104 000 ^b	-	137 565

^aokres VII-XI 2003I, ^bokres VII-XII 2004

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2003 I-XII	1 330	1 350	150 386	50 513	9	136	3 688	72 052	11 653	5 549
2004 I	647	70	4 269	3 316	1	22	315	6 321	666	396
II	690	0	8 556	8 819	1	64	229	5 845	816	540
III	549	74	13 267	12 904	0	152	192	6 358	1 371	534
IV	21	367	10 195	7 348	0	59	202	6 792	1 541	359
V	355	20	7 304	1 832	3	520	750	5 706	587	568
VI	395	1	1 550	2 601	0	505	540	5 596	578	468
VII	150	17	3 653	2 192	0	1 482	556	5 828	561	629
VIII	1	0	809	1 938	5	1 377	716	5 565	479	578
IX	1	0	1 708	4 645	1	1 047	896	5 550	995	575
X	1	0	5 799	6 942	0	1 604	401	6 765	1 109	582
XI	19	192	1 835	6 248	1	2 562	879	6 614	2 167	518
XII	84	0	1 718	6 965	0	2 589	8 006	7 447	1 477	597
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2005 I	4	0	772	2 725	1	3 242	764	6 380	1 487	667
II	4	0	2 158	3 122	0	2 966	670	6 461	1 231	708
III	105	0	2 930	4 648	0	3 077	1 133	7 479	1 584	765
IV	119	301	4 333	4 739	0	4 316	688	6 343	1 674	768
V	97	300	1 115	3 580	0	3 224	970	6 429	1346	647

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2003 I-XII	17 810	6 160	4 279	143	4 641	6 580	76 425	2 643	446	572
2004 I	22	16	8	9	134	277	5 044	141	16	21
II	201	147	24	20	276	447	5 934	140	35	93
III	790	944	229	34	434	679	6 649	187	43	76
IV	1 897	5 140	319	7	401	532	8 579	171	8	5
V	15 823	999	4 218	17	569	4 047	6 886	588	30	36
VI	1 416	241	2 542	32	1 278	5 552	5 262	449	29	39
VII	238	241	564	443	1 275	7 286	7 494	934	19	167
VIII	136	265	75	209	1 625	4 718	7 787	1 145	56	165
IX	136	241	8	140	1 526	4 171	7 847	1 342	64	223
X	182	241	172	291	1 291	5 200	7 887	930	41	146
XI	151	241	19	254	2 011	5 590	8 260	677	44	212
XII	202	402	165	139	3 081	6 903	5 825	649	40	120
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2005 I	106	162	1 311	307	2 966	3 997	4 908	705	82	177
II	504	-	2 380	259	2 377	5 489	5 875	634	137	204
III	1 182	492	4 162	241	3 105	6 162	5 937	705	74	156
IV	5 083	5 200	7 167	210	2 069	7 652	6 752	1 299	128	55
V	15 440	348	9 625	952	635	6 417	4 388	732	181	211

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj ceny	VI	IV	V	VI	Wskaźnik zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	48,6	40,2	39,2	43,6	89,7	111,2
	Targowiskowa	39,3	45,6	46,2	51,9	132,1	112,3
	Detaliczna	0,71	0,65	0,67	0,75	105,6	111,9
	Importowa	72,3	85,9	95,2	-	97,7	110,8
	Eksportowa	47,5	27,4	44,4	-	93,5	162,0
Relacje cen	Skup / targowisko	1,24	0,88	0,85	0,84	-	-
	Targowisko / detal	0,55	0,70	0,69	0,69	-	-
	Skup / detal	0,68	0,62	0,59	0,58	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/t)	173,5	156,8	158,0	153,4	88,4	97,1
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,90	1,68	1,56	1,60	84,2	102,6
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,88	3,04	3,02	3,00	104,2	99,3
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,94	6,34	6,34	6,36	80,1	100,3
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	33,30	32,40	32,00	32,00	96,1	100,0
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,34	6,34	6,34	6,36	100,3	100,3
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	6,96	7,08	7,08	7,08	101,7	100,0

^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

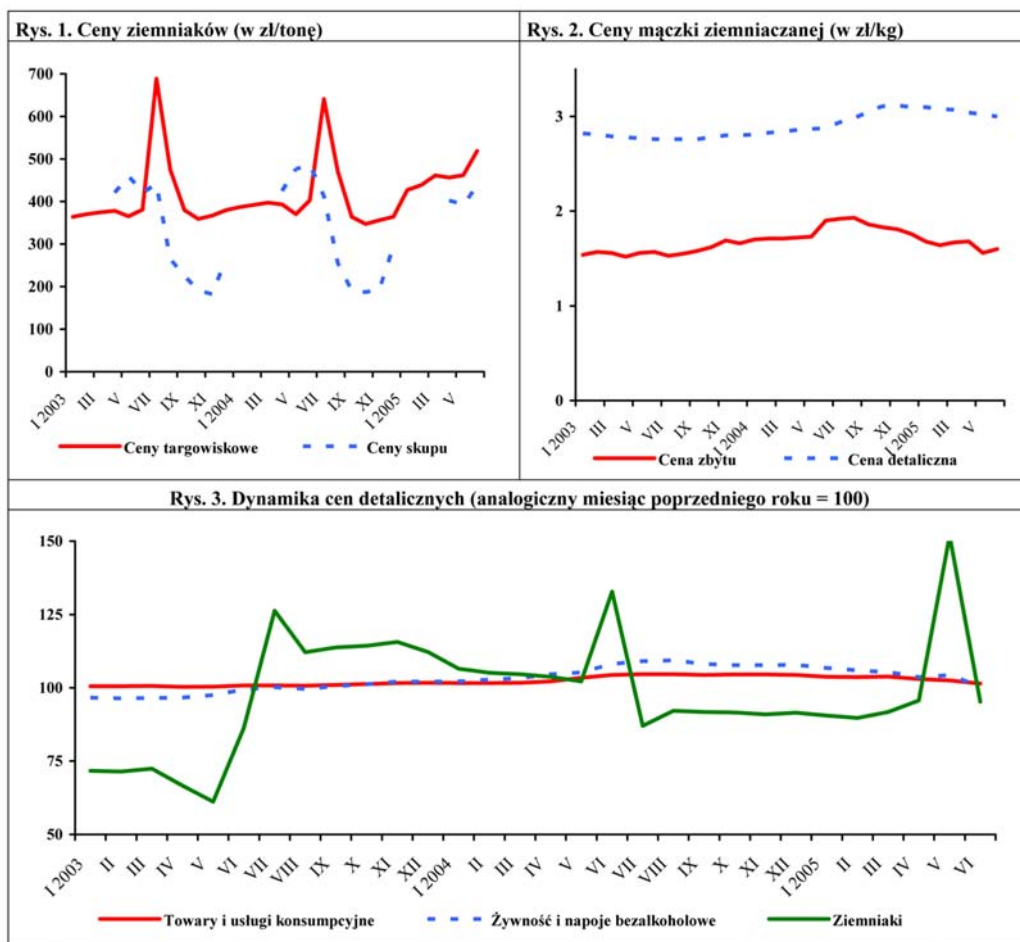
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		czerwiec	kwiecień	maj	czerwiec	wskaźniki zmian cen	
		2004	2005	2005	2005	roczny	miesięczny
		zł/t	zł/t	zł/t	zł/t	%	%
1	Dolnośląskie	58,6	51,2	51,8	59,0	100,7	113,9
2	Kujawsko-pomorskie	41,8	45,0	43,2	52,3	125,1	121,1
3	Lubelskie	31,3	36,9	31,5	38,7	123,6	122,9
4	Lubuskie	55,6	47,9	53,1	59,8	107,6	112,6
5	Łódzkie	36,9	44,6	44,0	49,9	135,2	113,4
6	Małopolskie	40,0	47,9	51,0	54,6	136,5	107,1
7	Mazowieckie	33,3	38,8	38,7	46,8	140,5	120,9
8	Opolskie	55,0	55,7	61,5	68,0	123,6	110,6
9	Podkarpackie	34,8	50,8	50,1	61,3	176,1	122,4
10	Podlaskie	30,8	37,2	34,8	37,1	120,5	106,6
11	Pomorskie	44,1	48,9	46,7	37,1	84,1	79,4
12	Śląskie	49,3	51,1	52,7	54,3	110,1	103,0
13	Świętokrzyskie	32,2	34,0	37,7	59,2	183,9	157,0
14	Warmińsko-mazurskie	39,9	49,8	48,6	37,6	94,2	77,4
15	Wielkopolskie	51,9	48,7	50,9	52,7	101,5	103,5
16	Zachodniopomorskie	49,6	44,4	49,6	53,5	107,9	107,9
maksimum		58,6	55,7	61,5	68,0	x	
minimum		30,8	34,0	31,5	37,1	x	
różnica w %		90,3	63,7	95,2	83,3	x	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępka
Tomasz Smoleński

Wg szacunków GUS w 2005 r., przy areale zbliżonym do ubiegłorocznego, zbiory warzyw gruntowych obniży się o 6% tj. do 4 615 tys. ton. Produkcja cebuli obniży się o 20% (688 tys. ton), kapusty o 3% (1327 tys. ton), marchwi o 2% (912 tys. ton), kalafiorów o 9% (187 tys. ton), buraków ćwikłowych o 2% (350 tys. ton), ogórków o 1% (254 tys. ton), pomidorów o 1% (210 tys. ton) i warzyw z grupy „pozostałych” o 6% (687 tys. ton).

W maju 2005 r. wyeksportowano o 88% więcej warzyw świeżych z Polski (37,7 tys. ton) niż w maju 2004 r. (23,2 tys. ton). Wpływy z ich eksportu (6,0 mln EUR) były o 61% wyższe. Najwyższym tempem wzrostu charakteryzował się eksport marchwi, który wzrósł 2,8-krotnie do 3,3 tys. ton, a jego wartość aż 4,2-krotnie do 526 tys. EUR. W dużym stopniu (2,5-krotnie do 8,8 tys. ton) wzrósł także wolumen eksportu kapust. Eksport pomidorów zwiększył się o 96% do 4,1 tys. ton, cebuli o 62% do 13,1 tys. ton i ogórków o 40% do 1,4 tys. ton, a eksport kalafiorów obniżył się o 13% do 0,4 tys. ton. W maju eksport przetworów warzywnych obniżył się o 4% do 10,8 tys. ton przy wzroście jego wartości o 6% do 15,2 mln EUR. Wolumenu eksportu marynat wzrósł o 14% do 1,9 tys. ton, konserw o 7% do 1,2 tys. ton, w tym kapusty kwaszonej o 7%. Obniżył się eksport suszy o 3% i mrożonek o 6%. Wartość eksportu konserw warzywnych wzrosła o 8% w tym kapusty kwaszonej o 20% do 312 tys. euro. Wartość eksportu marynat wzrosła o 31% do 1,4 mln EUR. Obniżyła się natomiast wartość wywozu suszy warzywnych o 3% do 1,5 mln EUR oraz pieczarek i ich przetworów o 9% do 14,0 mln EUR.

W maju 2005r. Polska zaimportowała 14,0 tys. ton tj. o 59% mniej warzyw świeżych niż w maju 2004 r. (26,4 tys. ton) o wartości o 16% niższej (10,6 mln EUR). Wolumen importu kapust wzrósł 7,5-krotnie (494 ton), 7-krotnie czosnku (680 ton), 2,8-krotnie ogórków (632 ton) i o 23% papryki. Obniżył się import cebuli o 96% (558 ton), marchwi o 47% (3,0 tys. ton), pomidorów o 69% (2,4 tys. ton). Wartość importu kapust wzrosła 4,9-krotnie (122 tys. EUR), 3,7-krotnie czosnku (526 tys. EUR), 3,1-krotnie ogórków (484 tys. EUR), a papryki o 8% (3,3 mln EUR). Obniżyła się wartość importu cebuli o 93% (97 tys. EUR), pomidorów o 47% (2,8 mln EUR). W tym samym okresie obniżył się o 16% (7,4 tys.

ton) import przetworów warzywnych. Największy spadek dotyczył koncentratu pomidorowego (o 95% do 130 ton), marynat (o 61% do 340 ton), i kukurydzy konserwowej (o 53% do 529 ton).

W lipcu br. w stosunku do czerwca wzrosły ceny takich warzyw do bezpośredniej konsumpcji, jak: cebula (w skupie w spółdzielniach ogrodniczych) (2,3-krotnie do 0,92 zł/kg), kapusta biała (o 44% do 1,50 zł/szt.), marchew (o 25% do 1,43 zł/kg), buraki ćwikłowe (o 3% do 0,74 zł/kg) i pieczarki (o 7% do 4,52 zł/kg). Obniżyły się ceny skupu wczesnej cebuli (notowania na targowiskach) o 28% do 1,39 zł/kg, ogórków szklarniowych o 35% do 1,02 zł/kg, pomidorów spod osłon o 31% do 2,63 zł/kg. W stosunku do 2004 r., w lipcu br. nastąpił wzrost cen skupu buraków ćwikłowych o 57%, pomidorów spod osłon o 72% i pieczarek o 6%.

Obniżyły się natomiast ceny skupu cebuli o 12-24%, marchwi o 15% i ogórków do konserwowania o 12%. Asortyment warzyw skupowanych do przetwórstwa w czerwcu i lipcu był ograniczony i obejmował fasolę szparagową, groszek zielony i ogórki do konserwowania. Ceny skupu groszku zielonego w lipcu br. wzrosły o 3% w stosunku do czerwca br., a o 9% w stosunku do lipca ub. r. Ceny skupu fasoli szparagowej obniżyły się w lipcu br. o 1% w stosunku do lipca ub. r. Ceny eksportowe cebuli w maju br., w porównaniu z kwietniem br., wzrosły o 7%, kapusty o 22%, marchwi o 23%, pieczarek o 7%, ogórków konserwowych o 3% i mrożonej fasoli o 2%. Ceny eksportowe ogórków obniżyły się o 28%, kalafiorów o 4% i kapusty kwaszonej o 23%. W maju w porównaniu z majem ub. r. wzrosły ceny eksportowe pomidorów o 85%, pieczarek o 4%, ogórków konserwowych o 30%, kapusty kwaszonej o 13% i mrożonej fasoli o 9%. W czerwcu br., w porównaniu z majem wzrosły ceny zbytu fasoli szparagowej mrożonej o 4% i soku pomidorowego o 3%. Ustabilizowały się ceny skupu ogórków konserwowych, ketchupu i kalafiorów mrożonych. Spadek cen zbytu koncentratu pomidorowego i mieszanek warzywnych mrożonych wyniósł 1%. Ceny detaliczne w czerwcu, w porównaniu z majem wzrosły w przypadku cebuli o 31%, kapusty białej o 45%, marchwi o 72%, buraków ćwikłowych o 43% i selerów o 32%. Obniżyły się ceny porów o 2%, papryki o 5%, kalafiorów o 49%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Pomidory gruntowe	Ogórki szklarniowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2003 I-XII	0,77	1,14	0,50	0,66	0,54	0,80	0,72	3,34	3,82	1,23	4,37
2004 IV	0,94	1,34	0,20	0,47	0,44	-	-	4,26	6,89	-	4,11
V	1,06	1,34	0,19	0,54	0,45	-	-	3,26	4,74	-	3,90
VI	1,30	1,64	0,26	0,65	0,42	-	-	1,78	3,09	-	3,86
VII	1,05	1,83	-	0,69	0,47	1,46	-	1,58	1,94	0,99	4,25
VIII	0,79	1,43	-	0,51	0,39	1,57	1,25	-	1,53	1,02	4,68
IX	0,56	1,09	0,20	0,44	0,37	1,48	1,17	1,50	2,19	1,03	4,95
X	0,42	0,84	0,20	0,42	0,38	-	-	2,82	2,05	1,15	4,57
XI	0,38	0,77	0,19	0,40	0,35	-	-	4,15	3,57	-	4,42
XII	0,31	0,73	0,18	0,39	0,34	-	-	3,82	5,51	-	4,89
2004 I-XII	0,80	1,21	0,21	0,50	0,42	1,52	1,20	3,58	4,09	1,05	4,34
2005 I	0,27	0,71	0,20	0,43	0,36	-	-	4,87	5,67	-	4,22
II	0,26	0,70	0,20	0,45	0,36	-	-	-	-	-	4,09
III	0,22	0,70	0,27	0,40	0,37	-	-	5,43	6,97	-	4,24
IV	0,23	0,68	0,37	0,48	0,44	-	-	3,64	6,53	-	4,14
V	0,32	0,70	0,58	0,85	0,59	-	-	2,49	4,74	-	4,00
VI	0,40	0,92	1,04 ^c	1,14	0,72	-	-	1,56	3,80	-	4,22
VII	0,92	1,39	1,50 ^c	1,43	0,74	1,14	3,33	1,02	2,63	-	4,52
Wskaźnik zmian w %											
VII 2005 / VI 2005	230	72	144	125	103	-	-	65	69	-	107
VII 2005 / VII 2004	88	76	-	85	157	78	-	-	172	-	106

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Groszek zielony	Kalafior-różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2003 I-XII	0,76	0,30	0,34	0,20	0,68	0,67	0,76	0,70	0,62	0,48	0,33
2004 IV	1,12	0,30	0,25	0,18	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	-	-	0,65	-	-	-	-
VII	0,78	-	-	-	-	0,70	0,66	-	1,25	-	-
VIII	0,60	0,25	0,18	-	-	0,70	0,65	0,66	1,48	0,45	0,25
IX	0,55	0,25	0,21	0,27	-	0,76	-	0,82	1,60	0,57	0,25
X	0,52	0,23	0,22	0,24	0,66	0,80	-	0,79	-	0,58	0,26
XI	0,47	0,20	0,22	0,21	0,63	-	-	0,82	-	-	-
XII	0,44	0,22	0,20	0,21	0,61	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,81	0,26	0,21	0,21	0,63	0,71	0,66	0,75	1,45	0,51	0,25
2005 I	0,44	0,23	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
II	0,45	0,24	0,21	0,22	-	-	-	-	-	-	-
III	0,37	0,26	0,19	0,23	0,80	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	0,36	0,20	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,35	0,39	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,37	0,55	-	-	-	-	0,70	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,69	0,72	-	0,93	-	-
Wskaźnik zmian w %											
VII 2005 / VI 2005	x	x	x	x	x	x	103	x	x	x	x
VII 2005 / VII 2004	x	x	x	x	x	99	109	x	74	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2004 IV	-	-	3,10	0,15	0,44	-	0,44	0,99	1,05	0,82	1,11	0,41	0,35
V	4,38	3,39	2,23	0,15	0,49	-	0,55	1,30	1,81	0,97	1,40	0,45	0,30
VI	3,11	2,06	1,40	0,18	0,69	-	0,66	1,84	2,39	1,36	1,78	0,49	1,24
VII	1,96	1,60	1,16	0,30	0,70	-	0,64	3,01	-	1,01	1,42	-	0,35
VIII	1,56	1,17	0,58	0,25	0,47	2,62	0,45	2,50	-	0,60	1,15	-	0,29
IX	1,12	1,50	0,48	0,21	0,48	2,20	0,42	1,30	-	0,26	1,03	-	0,25
X	1,74	3,45	0,51	0,21	0,43	2,37	0,39	0,93	0,87	0,23	-	0,34	0,26
XI	2,53		0,46	0,19	0,37	2,34	0,35	0,93	0,81	0,19	-	0,34	0,24
XII			0,44	0,18	0,35	-	0,31	0,69	0,67	0,17	-	0,30	0,22
2004 I-XII	2,34	2,20	1,27	0,20	0,50	2,38	0,46	1,50	1,12	0,68	1,21	0,38	0,38
2005 I	-	-	0,55	0,15	0,35	-	0,27	0,69	0,66	0,12	0,75	0,28	0,22
II	-	-	0,79	0,14	0,35	-	0,29	0,70	0,69	0,11	0,72	0,28	0,22
III	-	-	1,44	0,29	0,37	-	0,38	0,83	0,72	0,11	0,87	0,30	0,23
IV	-	-	1,80	0,32	0,33	-	0,39	0,92	0,69	0,10	0,95	0,34	0,31
V	3,58	-	1,95	0,71	0,38	-	0,84	-	-	0,15	1,80	0,58	-
VI	3,63	1,83	1,52	0,46	2,00 ^a	-	0,90	-	1,00 ^a	0,20	1,00 ^a	0,95	0,32
VII	2,69	1,01	1,21	0,74	1,31 ^a	-	1,52	-	3,00	0,83	0,75 ^a	0,74	0,38
Wskaźnik zmian w %													
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	74	55	80	161	66	x	169	x	x	415	75	78	119
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	137	63	104	247	187	x	238	x	x	82	53	x	109

^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2004 III	3 483	1 064	32 429	5 371	1 154	2 594
IV	3 232	778	23 859	5 050	1 073	2 723
V	3 067	715	21 967	2 499	825	2 032
VI	2 663	441	14 562	3 902	325	2 001
VII	2 297	152	24 941	11 723	811	5 036
VIII	2 883	631	31 533	13 191	682	11 865
IX	4 827	891	53 242	16 638	815	8 419
X	2 225	698	50 087	6 197	1 556	5 462
XI	2 541	857	42 082	5 743	1 291	5 106
XII	2 437	680	34 969	4 963	1 274	4 041
2004 I-XII	35 034	8 339	384 977	84 156	12 125	53 375
2005 I	2 413	921	33 662	4 307	1 625	2 606
II	2 732	1 083	32 191	4 716	2 359	3 042
III	2 855	1 383	30 392	4 779	1 401	3 567
IV	3 074	1 261	30 028	3 244	1 104	2 527
V	3 310	1 359	23 263	2 286	779	1 669
Wskaźnik zmian w %						
<u>V 2005</u> <u>V 2004</u>	108	190	106	91	94	82

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003		2004												2005					V 2005 V 2004 (%)
	I-XII	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V			
Warzywa ogółem	386459	34935	24296	20082	23151	25882	29476	37559	43014	31167	32891	366292	28172	41254	57267	55491	37662	188		
Cebula	169355	21685	13855	8086	6692	6653	6986	13065	21564	17252	16143	175113	15497	18552	15534	14604	13099	162		
Kapusta	72617	4269	5002	3514	3501	1619	1064	1669	2588	2007	1803	32425	2683	12176	24106	25716	8795	250		
Marchew	13447	2291	1409	1212	1306	1364	724	508	703	748	1147	14994	1137	2076	3805	4998	3346	276		
Ogórki	15273	36	353	1008	1758	2442	6075	3541	826	209	676	16934	129	64	371	778	1414	140		
Pomidory	41253	13	36	2084	3690	7946	7843	9810	9209	2704	2688	46069	177	205	221	724	4089	196		
Kalafior	12205	51	86	423	2459	2338	2728	3120	2169	1101	312	14862	126	92	106	77	370	87		
Przetwory ogółem	359321	44565	33553	34131	29503	20926	24908	37594	48975	40486	35958	420019	39145	39574	45293	43139	32853	96		
Susze	11380	1323	901	945	926	1262	1203	1056	1507	1374	1275	14271	1311	968	1220	1371	921	97		
Marynaty	23464	2562	2368	1699	1176	1376	1719	2862	3139	2360	2630	25262	1773	2017	2896	2686	1945	114		
Konserwy	34469	4317	3160	2222	2974	2087	2522	3750	4923	4753	3900	41257	2786	2826	3254	3044	2336	105		
-kapusta kwasz.	19181	1552	1517	1088	1198	895	829	1014	1550	1112	1478	15892	1214	1215	1553	1037	1167	107		
Mrożonki	279826	35199	26083	27718	23412	15162	18649	28500	38232	30577	26423	324756	31957	31893	35678	34184	25966	94		
Pieczarki i ich przetwory	99835	12315	12432	12185	9635	7707	7648	8972	11897	12420	11810	128428	12318	11298	14215	13149	10849	89		
Warzywa ogółem	84626	5792	4273	7491	8304	8805	9804	11145	12346	7212	9907	96760	6081	6981	9993	9278	12055	161		
Cebula	27462	3767	2511	2034	1847	1796	1779	2769	3928	3040	3453	34828	3182	2975	2270	2157	2059	101		
Kapusta	7869	285	284	330	365	151	119	146	203	173	168	2633	174	947	2030	2411	1011	306		
Marchew	1586	183	112	126	127	199	124	87	105	138	190	1723	155	257	449	631	526	417		
Ogórki	5007	31	208	732	704	1000	2405	1225	439	125	403	7284	80	99	396	679	887	121		
Pomidory	21690	22	37	1250	1969	3339	3096	4369	5086	1533	1636	22367	162	182	144	1076	4521	362		
Kalafior	2599	6	7	186	527	377	435	684	591	285	145	3285	45	29	29	21	96	52		
Przetwory ogółem	172727	20734	16009	14340	13923	11119	12636	19035	21971	20391	17605	199908	18538	18785	21713	21272	15157	106		
Susze	18971	2253	1512	1512	1560	1849	1855	1752	2462	2244	2037	23084	1989	1625	1924	2098	1462	97		
Marynaty	15179	1526	1440	1064	751	887	1166	1988	2214	1632	1763	16436	1237	1400	2043	1882	1391	131		
Konserwy	13204	1548	1377	1181	2114	1480	1794	2594	3283	3084	1899	22700	1522	1537	1768	1868	1275	108		
-kapusta kwasz.	4520	366	373	259	318	221	264	282	503	397	491	4257	410	397	511	359	312	120		
Mrożonki	119910	14641	11027	9830	8742	6174	7230	11812	13440	12566	10997	128867	12981	13142	14593	14140	9881	101		
Pieczarki i ich przetwory	124138	13718	14611	15387	12448	10045	9913	11244	14356	14879	13624	154851	14674	12932	17247	15949	14008	91		

Źródło: Opracowanie IERIGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRIRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2004												2005					V 2005 V 2004 (%)
	2003						2004						2005					
	I-XII	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	
Warzywa ogółem	181098	23665	16868	33931	26438	8973	6006	5161	8823	13330	17316	197597	17788	15243	21588	21586	14023	41
Cebula	56393	4709	2985	14590	12871	3340	1473	1007	3190	649	978	53706	1048	1189	845	805	558	4
Kapusta	1239	193	336	66	22	20	21	18	23	20	26	805	8	9	89	329	494	748
Marchew	20472	1022	1970	5707	4493	328	186	363	193	239	310	15452	441	1355	2486	2351	3048	53
Ogórki	7552	770	259	226	158	534	110	118	505	2760	3351	11997	3262	1415	1158	1401	632	280
Pomidory	36535	8666	2453	7790	5163	2205	1912	812	1126	4530	6838	54896	6840	5595	8534	8487	2405	31
Papryka	17556	1733	1625	1724	1341	1244	514	1001	1042	1579	2146	17522	1768	1892	2435	2247	2120	123
Czosnek	16156	574	1491	97	376	407	991	773	1022	805	483	8260	969	546	765	513	680	701
Przetwory ogółem	71297	5208	3898	8863	8772	6163	7944	8232	8209	9445	8999	83608	8068	9371	9724	10765	7443	84
Mrożonki	12186	638	626	1592	1235	458	897	1178	1368	1299	1361	11968	1072	1565	2144	3094	1652	104
Susze	8181	490	674	749	1181	679	833	497	396	463	635	7642	512	510	895	937	965	129
Marynaty	6008	459	334	881	632	577	475	598	850	866	650	7123	730	939	698	658	340	39
Konserwy	20805	2250	801	2227	2475	1515	2185	3419	2719	3734	2855	26456	2029	2941	2394	2060	1618	73
-kukurydza konserw.	14651	1511	436	1137	810	650	1152	2077	1089	2083	1933	13931	280	1744	1542	1260	529	47
Koncentrat pomid.	15560	774	789	2534	2276	2374	3064	1875	2106	2437	2768	22424	788	261	287	157	130	5
Warzywa ogółem	88416	13786	10071	12367	7991	4540	2969	3278	4760	10563	17224	110836	18332	15951	22193	17962	10639	84
Cebula	4429	442	224	1343	1158	479	185	112	268	169	217	5204	235	214	225	213	97	7
Kapusta	266	53	78	25	15	15	15	15	19	17	19	285	5	7	50	148	122	488
Marchew	2731	124	234	635	514	119	89	122	111	150	131	2340	99	185	533	505	907	143
Ogórki	6513	619	221	155	116	225	73	106	400	1583	2098	8477	3286	2229	1168	804	484	312
Pomidory	26736	5861	2066	5252	2828	1201	784	758	890	3713	8000	39749	8084	6541	1088	9533	2776	53
Papryka	27880	3272	3507	3096	1996	1601	645	974	1092	2218	3860	29015	2996	3422	4140	3048	3332	108
Czosnek	5878	230	660	142	348	286	655	617	713	731	511	5426	550	480	705	421	526	370
Przetwory ogółem	61055	4778	3755	6583	6899	4904	5879	6629	6725	7746	6876	68144	6351	6917	7852	8394	6296	96
Mrożonki	8216	456	486	1091	795	382	569	768	958	999	1008	8412	1048	1291	1533	2093	1236	113
Susze	12338	1066	1130	688	1159	874	1069	780	685	742	806	10813	777	680	1302	1337	1366	199
Marynaty	3974	283	219	528	379	364	282	378	597	561	422	4545	436	416	431	445	260	49
Konserwy	19155	1941	884	1853	2328	1487	2021	3017	2599	3372	2503	24312	1871	2450	2325	1977	1666	90
-kukurydza konserw.	10865	1057	282	760	562	420	769	1460	743	1429	1317	9525	188	1156	1155	909	342	45
Koncentrat pomid.	12004	580	535	1748	1572	1404	1574	1162	1320	1499	1615	14077	663	303	407	275	274	16

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konserwowe	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2003 I-XII	0,16	0,11	0,12	0,33	0,53	0,21	1,14	0,58	0,24	0,46
2004 IV	0,18	0,06	0,08	0,59	1,05	0,08	1,14	0,54	0,25	0,45
V	0,25	0,09	0,10	0,73	0,60	0,44	1,24	0,53	0,24	0,44
VI	0,28	0,10	0,10	0,40	0,53	0,21	1,23	0,56	0,27	0,49
VII	0,27	0,09	0,15	0,41	0,42	0,16	1,30	0,60	0,25	0,47
VIII	0,25	0,11	0,17	0,40	0,39	0,16	1,30	0,64	0,32	0,42
IX	0,21	0,09	0,17	0,35	0,45	0,22	1,22	0,65	0,28	0,45
X	0,18	0,08	0,15	0,53	0,55	0,27	1,13	0,66	0,32	0,46
XI	0,18	0,09	0,18	0,60	0,57	0,26	1,12	0,69	0,36	0,45
XII	0,21	0,09	0,17	0,60	0,61	0,47	1,14	0,70	0,33	0,44
2004 I-XII	0,20	0,08	0,11	0,43	0,49	0,22	1,16	0,60	0,27	0,44
2005 I	0,21	0,06	0,14	0,62	0,92	0,36	1,19	0,68	0,34	0,43
II	0,16	0,08	0,12	1,55	0,88	0,31	1,14	0,67	0,33	0,44
III	0,15	0,08	0,12	1,07	0,65	0,28	1,21	0,70	0,33	0,44
IV	0,15	0,09	0,13	0,87	1,49	0,27	1,21	0,67	0,35	0,47
V	0,16	0,11	0,16	0,63	1,11	0,26	1,29	0,69	0,27	0,48
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{V\ 2005}{IV\ 2005}$	107	122	123	72	74	96	107	103	77	102
$\frac{V\ 2005}{V\ 2004}$	64	122	160	86	185	59	104	130	113	109

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe
2003 I-XII	0,86	0,74	0,72	0,46	1,86	0,87	6,21	4,62	1,47
2004 IV	0,96	0,62	0,23	0,42	-	-	5,15	9,22	-
V	1,09	0,63	0,23	0,40	-	-	3,35	5,27	-
VI	1,23	0,69	0,22	0,85	-	-	1,38	3,26	-
VII	0,64	0,75	0,32	0,86	2,00	-	1,71	2,33	1,59
VIII	0,73	0,57	0,31	0,51	1,74	0,86	1,53	1,48	1,19
IX	0,56	0,55	0,35	0,54	1,88	1,00	1,79	1,81	1,42
X	0,42	0,53	0,28	0,48	2,81	1,15	3,25	2,30	1,65
XI	0,34	0,54	0,24	0,45	-	-	5,00	3,57	1,80
XII	0,30	0,56	0,21	0,46	-	-	7,50	4,27	-
2004 I-XII	0,75	0,59	0,26	0,53	2,11	1,00	4,75	5,46	1,53
2005 I	0,35	0,26	0,61	0,45	-	-	9,10	5,25	-
II	0,32	0,31	0,65	0,48	-	-	10,00	7,40	-
III	0,30	0,34	0,68	0,49	-	-	5,46	12,33	-
IV	0,27	0,42	0,73	0,45	-	-	3,80	7,46	-
V	0,28	0,56	1,02	0,52	-	-	3,67	6,00	-
VI	0,41	1,10 ^a	1,67	0,74	2,65	-	2,65	3,76	1,49
VII	0,69	1,17 ^a	1,13	0,62	1,22	-	1,22	3,11	2,05
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{VII\ 2005}{VI\ 2005}$	154	106	98	84	46	x	46	83	138
$\frac{VII\ 2005}{VII\ 2004}$	108	156	513	72	61	x	71	133	129

^a ceny za sztukę. Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ – PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparag. mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2004 III	2,46	7,44	2,68	2,92	2,67	4,73	1,89
IV	2,46	8,00	2,70	2,93	2,68	4,70	1,91
V	2,49	8,13	2,70	2,97	2,71	4,82	1,94
VI	2,42	8,35	2,68	2,89	2,56	5,35	2,01
VII	2,49	8,32	2,67	2,88	2,51	5,37	2,00
VIII	2,53	8,39	2,64	2,90	2,53	5,46	2,01
IX	2,72	8,40	2,67	2,92	2,55	5,52	2,04
X	2,82	8,74	2,65	2,97	2,60	5,52	2,07
XI	2,86	8,52	2,63	2,98	2,67	5,75	2,11
XII	2,97	8,50	2,63	2,94	2,63	5,85	2,10
2004 I-XII	2,61	8,08	2,66	2,89	2,62	5,22	2,00
2005 I	2,99	8,29	2,61	2,88	2,59	5,79	2,12
II	2,97	8,07	2,63	2,87	2,59	5,73	2,16
III	2,99	8,21	2,69	2,83	2,60	5,78	2,19
IV	3,06	8,20	2,69	2,86	2,60	5,81	2,23
V	3,06	8,22	2,69	2,80	2,57	5,82	2,30
VI	3,06	8,10	2,79	2,81	2,55	5,82	2,36
Wskaźnik zmian w %							
$\frac{VI\ 2005}{V\ 2005}$	100	99	104	100	99	100	103
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	126	97	104	97	100	109	117

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2003 I-XII	1,52	1,01	1,53	1,28	3,12	4,78	10,36	2,38	2,11	4,02	6,02
2004 IV	1,67	0,64	1,36	1,11	2,77	4,05	17,56	-	-	6,22	5,76
V	1,81	0,64	1,42	1,12	3,20	4,12	18,08	-	-	4,78	5,53
VI	2,14	0,65	1,58	1,31	3,90	4,14	14,27	-	3,25	2,74	5,57
VII	2,26	-	1,72	1,49	4,72	-	10,64	3,32	2,80	2,07	6,11
VIII	1,83	-	1,37	1,22	4,00	4,11	4,75	2,43	2,21	1,91	6,46
IX	1,48	0,59	1,21	1,10	3,16	3,50	3,58	2,09	2,24	1,96	6,45
X	1,21	0,55	1,14	1,04	2,77	3,11	3,86	2,50	3,19	2,19	6,04
XI	1,12	0,53	1,12	1,02	2,62	3,00	6,34	-	-	2,49	5,91
XII	1,07	0,53	1,12	1,01	2,54	2,88	12,64	-	-	3,84	6,10
2004 I-XII	1,65	0,61	1,35	1,16	3,19	3,63	12,08	2,61	2,63	4,05	5,93
2005 I	1,04	0,53	1,12	1,01	2,50	2,92	13,20	-	-	6,15	6,00
II	1,01	0,54	1,11	1,01	2,48	3,16	14,18	-	-	6,48	5,86
III	1,00	0,58	1,16	1,03	2,56	3,79	13,55	-	-	6,95	5,80
IV	0,99	0,73	1,26	1,05	2,74	4,48	12,07	-	-	6,17	5,71
V	1,00	0,88	1,53	1,11	2,98	4,41	12,31	-	-	5,09	5,72
VI	1,31	1,28	2,63	1,59	3,92	4,33	11,70	-	3,67	2,61	5,71
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{VI\ 2005}{V\ 2005}$	131	145	172	143	132	98	95	x	x	51	100
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	61	197	166	121	101	105	82	x	113	95	103

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2003 I-XII	3,79	13,86	6,66	4,92	7,10	5,58	8,30	3,69	5,30	7,89	3,78
2004 IV	3,64	14,29	6,46	5,00	6,94	5,42	8,30	3,62	5,25	7,80	3,75
V	3,66	14,29	6,42	5,02	6,92	5,44	8,30	3,62	5,30	7,86	3,76
VI	3,66	14,43	6,40	5,04	6,90	5,42	8,35	3,62	5,33	7,89	3,76
VII	3,67	14,43	6,34	5,04	6,88	5,44	8,35	3,62	5,35	7,91	3,76
VIII	3,73	14,43	6,34	5,06	6,86	5,42	8,35	3,60	5,35	7,89	3,75
IX	3,82	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,60	5,35	7,94	3,75
X	3,96	14,57	6,30	5,10	6,82	5,40	8,35	3,59	5,35	7,91	3,74
XI	4,14	14,57	6,30	5,12	6,84	5,42	8,40	3,59	5,38	7,83	3,74
XII	4,18	14,71	6,26	5,12	6,80	5,38	8,45	3,57	5,30	7,69	3,73
2004 I-XII	3,78	14,41	6,38	5,04	6,90	5,43	8,34	3,61	5,32	7,86	3,75
2005 I	4,26	14,57	6,22	5,10	6,78	5,38	8,40	3,57	5,18	7,77	3,72
II	4,34	14,71	6,20	5,08	6,76	5,38	8,40	3,58	5,18	7,77	3,73
III	4,34	14,86	6,18	5,08	6,74	5,34	8,45	3,57	5,20	7,75	3,72
IV	4,36	15,00	6,16	5,08	7,44	5,22	8,45	3,56	5,23	7,74	3,74
V	4,38	15,00	6,14	5,06	6,70	5,30	8,50	3,57	5,23	7,77	3,74
VI	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,28	8,50	3,56	5,25	7,83	3,73
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{VI\ 2005}{V\ 2005}$	100	101	100	100	100	100	100	100	100	101	100
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	120	105	96	100	97	97	102	98	98	99	99

Źródło: Dane GUS.

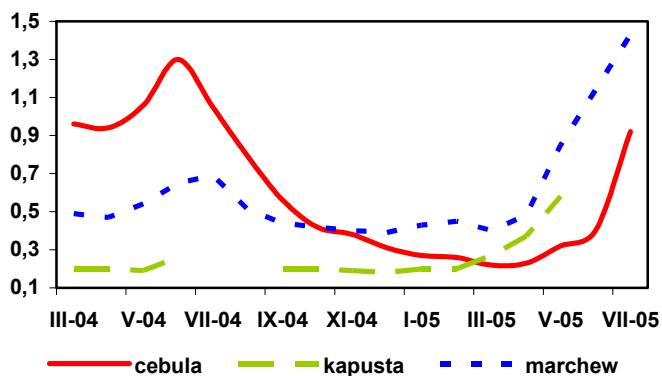
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2003 I-XII	69	53	41	22	54	43	42	31	46	47	46	65	64
2004 IV	47	54	12	20	-	-	-	-	72	-	24	64	104
V	-	57	12	19	-	-	38	-	71	37	-	64	73
VI	-	68	11	40	-	-	49	19	65	49	30	50	59
VII	-	61	18	37	42	63	56	-	59	55	37	-	52
VIII	73	62	21	24	46	59	56	-	55	49	-	57	57
IX	68	65	26	26	51	46	51	20	45	45	-	57	48
X	59	63	23	24	-	-	44	21	48	45	54	59	51
XI	50	72	20	23	-	-	42	21	50	45	43	62	53
XII	41	74	16	24	-	-	42	22	51	45	32	60	53
2004 I-XII	59	57	16	26	48	57	46	20	57	43	33	55	71
2005 I	53	32	48	24	-	-	111	24	55	49	-	62	112
II	47	42	50	27	-	-	60	24	45	46	33	68	106
III	45	41	50	27	-	-	54	27	42	44	33	59	115
IV	42	46	44	24	-	-	28	33	-	43	72	66	92
V	-	58	57	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	41	56	62	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	44	55	60	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-

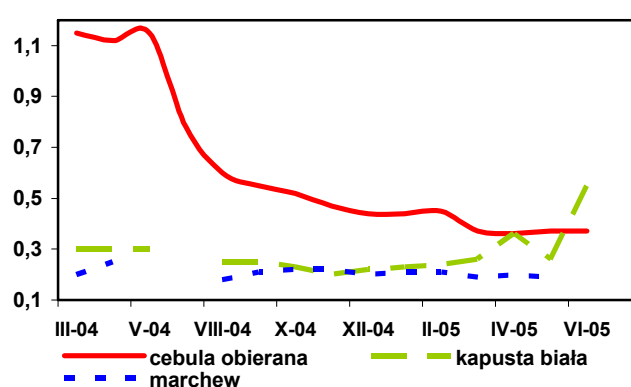
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

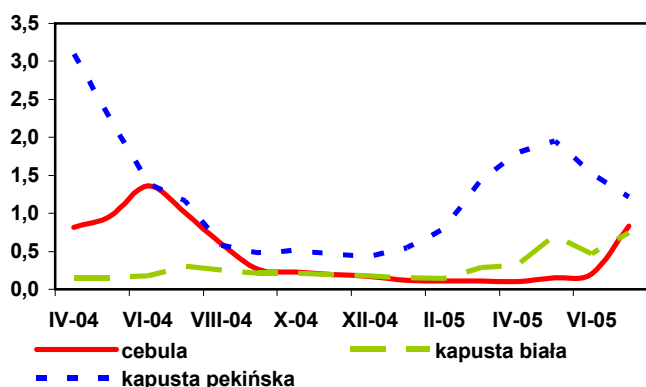
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

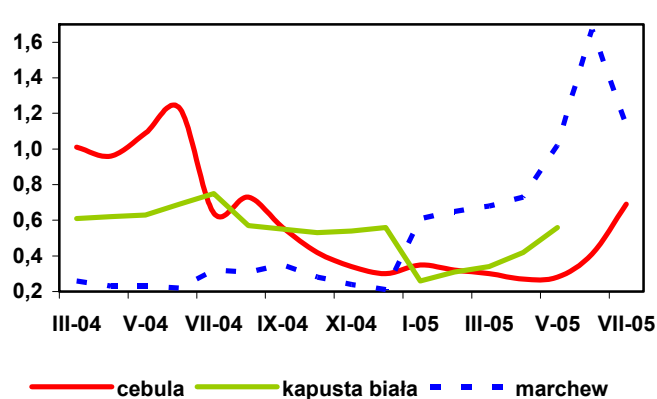
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

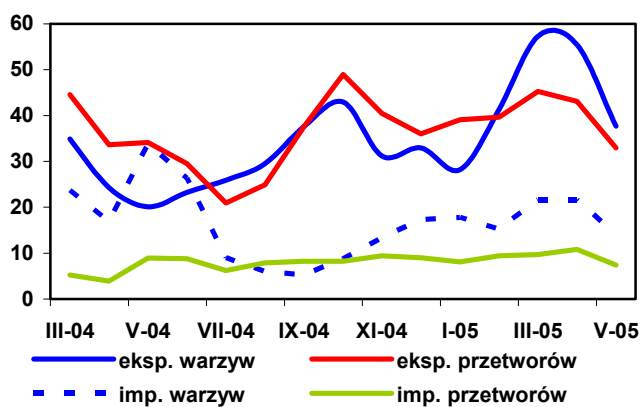
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

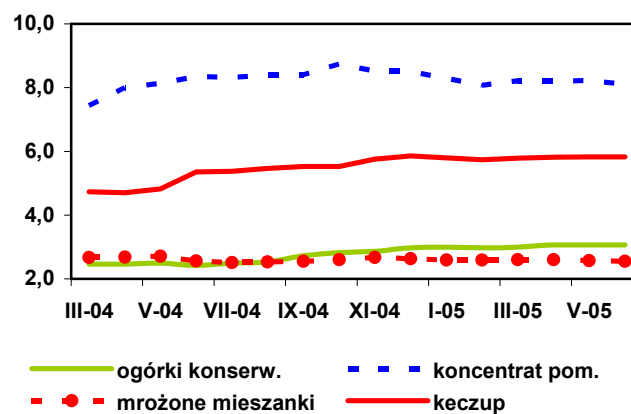
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

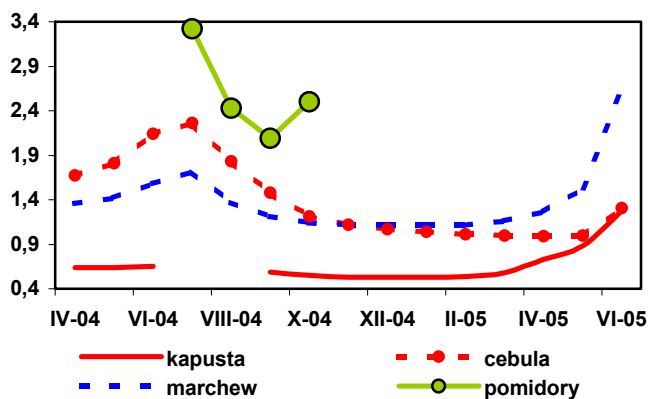
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

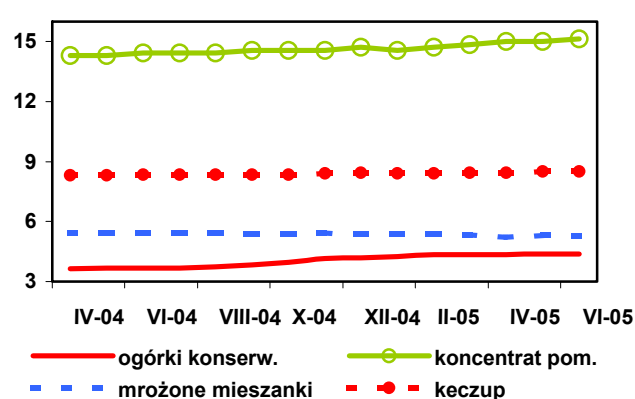
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W okresie styczeń – maj 2005 r. produkcja przetworów owocowych była wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrosła produkcja mrożonek owocowych (głównie mrożonych truskawek) i zagęszczonych soków, a obniżyła się produkcja dżemów i soków pitnych.

Eksport przetworów owocowych zwiększył się w tych okresach z 210 do 263 tys. ton, a decydujący był tu wzrost z 81 do 122 tys. ton eksportu owoców mrożonych. Spadła jedynie o 3 tys. ton do 8 tys. ton zagraniczna sprzedaż dżemów. Eksport owoców świeżych zwiększył się z 336 do 372 tys. ton. Wynikało to ze zwiększonego reeksportu owoców południowych. Eksport owoców produkowanych w kraju (głównie jabłek) utrzymał się na poziomie ok. 325 tys. ton. Ceny w eksporcie jabłek wzrosły z 0,18 do 0,22 EUR/kg. Obniżyły się natomiast z 1,1 do 0,75 EUR/kg ceny eksportowe mrożonek owocowych. Potaniały też w eksporcie dżemy i soki zagęszczone.

Import owoców świeżych obniżył się z 378 do 374 tys. ton, a przetworów wzrósł z 61 do 86 tys. ton. Zwiększył się przede wszystkim przywóz zagęszczonego soku jabłkowego (wykorzystywanego do mieszania z sokiem produkowanym w kraju) oraz puszkowanych brzoskwiń. Ceny importowe większości owoców i ich przetworów (poza brzoskwiniami w puszkach i owocami cytrusowymi) były wyższe niż średnie w okresie styczeń-maj 2004 r. Ceny detaliczne brzoskwiń w puszkach obniżyły się o 19%. Średnie ceny detaliczne owoców cytrusowych spadły o 10%, winogron o 12% i ananasów w puszkach o 8%. Natomiast banany podrożały o 42%. Spośród produktów wytwarzanych w kraju wzrosły tylko ceny detaliczne dżemów (o 3%). Soki pitne potaniały o 2-3%, owoce mrożone o ok. 10%, jabłka o 4%, a gruszki o ponad 10%. Ceny skupu jabłek nie odbiegały od średniego poziomu z okresu styczeń-maj 2004 r. Nie zmieniły się ceny zbytu dżemów, a także soków pitnych produkowanych z importowanych koncentratów. Wzrosły natomiast o ponad 10% średnie ceny zbytu soków wytwarzanych z surowca krajowego.

W czerwcu 2005 r. niższe niż w czerwcu roku poprzedniego były ceny detaliczne wszystkich liczących

się w spożyciu krajowym owoców i ich przetworów (poza cytrynami, bananami i dżemami), a najbardziej potaniały brzoskwinie w puszkach oraz świeże i mrożone truskawki. Na spadku cen detalicznych (i skupu) truskawek kierowanych na rynek produktów świeżych zaważyło znaczne obniżenie cen płaconych przez zakłady przetwórcze (spadek o 50%). Niższe były też ceny skupu agrestu. Wg lipcowych szacunków GUS zbiory truskawek i agrestu w Polsce były mniejsze niż w 2004 r. o ok. 10%. W czerwcu 2005 r. w stosunku do czerwca roku poprzedniego wyższe były ceny zbytu dżemów i soków pitnych, a niższe owoców mrożonych

W lipcu 2005 r. niższe w porównaniu z lipcem roku poprzedniego były ceny skupu i eksportowe truskawek, agrestu, a także porzeczek czerwonych. Obniżyły się ceny skupu jabłek deserowych (o 8%) oraz średnie ceny płacone za te owoce przez firmy eksportowe (o 60%). Wzrosły natomiast znacznie na wszystkich poziomach, ceny wiśni, czereśni, malin, porzeczek czarnych oraz wczesnych śliwek. Ceny skupu wiśni kierowanych do przetwórstwa były niemal dwukrotnie wyższe niż w lipcu roku poprzedniego, maliny były droższe o 16%, a porzeczki czarne o 27%. Ceny w skupie wiśni przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej wzrosły o 71%, śliwek o 87%, a czereśni o 21%. Wzrost cen tych owoców wynikał ze znacznego obniżenia ich zbiorów w kraju (zbiory wiśni były niższe o 30%, czereśni o 20%, malin o 8% i porzeczek czarnych o 13%), ale też z dużego zapotrzebowania na zagranicznych rynkach zbytu. W lipcu w porównaniu z lipcem 2004 r. ceny hurtowe owoców cytrusowych spadły o 13%, a ceny winogron obniżyły się o 23%. Banany podrożały o 3%. W lipcu 2005 r. w stosunku do miesiąca poprzedniego wzrosły ceny skupu, hurtowe i eksportowe truskawek. Wzrosły też ceny skupu jabłek przy równoczesnym spadku ich cen hurtowych i eksportowych. Wyższe niż w czerwcu były hurtowe ceny owoców cytrusowych i winogron, a niższe bananów. Wzrost cen owoców cytrusowych i winogron wynikał z sezonowego spadku ich podaży w Europie.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki z szypułką gruntowe	Wiśnie	Czereśnie	Brzoskwinie	Śliwki
2003 I-XII	1,06	2,28	3,30	1,87	2,64	-	1,67
2004 IV	0,87	-	-	-	-	-	-
V	1,06	-	-	-	-	-	-
VI	1,33	-	2,35	-	2,67	-	-
VII	1,48	-	1,88	1,43	2,32	1,87	1,27
VIII	1,39	1,71	-	1,42	-	1,76	1,24
IX	1,00	1,46	-	-	-	1,16	0,74
X	0,94	1,38	-	-	-	0,87	0,86
XI	0,90	1,65	-	-	-	-	-
XII	0,83	1,74	-	-	-	-	-
2004 I-XII	1,03	1,85	2,16	1,43	2,47	1,57	1,08
2005 I	0,83	1,73	-	-	-	-	-
II	0,81	1,67	-	-	-	-	-
III	0,84	2,23	-	-	-	-	-
IV	1,01	-	-	-	-	-	-
V	1,11	-	-	-	-	-	-
VI	1,13	-	1,19	-	2,77	-	-
VII	1,36	-	1,64	2,44	2,81	2,74	2,37
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>V II2005</u> <u>VI 2005</u>	120	x	138	x	101	x	x
<u>VII 2005</u> <u>VII2004</u>	92	x	87	171	121	147	187

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemyśl.	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Agrest	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2003 I-XII	0,30	4,24	2,82	1,23	2,82	3,40	1,89	1,45	0,94
2004 IV	0,23	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,22	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	1,80	-	-	-	3,69	-	-	-
VII	0,21	1,42	1,13	0,48	1,57	2,75	1,08	0,55	-
VIII	0,19	-	0,87	0,45	1,98	-	1,03	0,72	0,46
IX	0,23	-	-	-	-	-	-	-	0,42
X	0,23	-	-	-	-	-	-	-	0,46
XI	0,23	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
2004 I-XII	0,23	1,58	1,03	0,48	1,72	3,37	1,06	0,61	0,44
2005 I	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,26	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,26	0,89	-	-	-	0,79	-	-	-
VII	0,27	1,27	0,79	0,61	1,82	0,70	1,99	1,29	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	104	143	x	x	x	89	x	x	x
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	129	89	70	127	116	25	184	235	x

Źródło: notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Idared (65 mm+)	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka Konferencja	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2004 IV	0,37	1,35 ^a	1,78 ^a	0,54	0,63	0,68	0,66	-	-	-	-	-	-
V ^a	0,76	1,40	1,88	1,12	1,34	1,40	1,28	-	-	-	-	-	-
VI ^a	1,01	1,58	1,94	1,57	1,49	1,59	1,57	-	-	4,09	3,60	-	-
VII ^a	1,35	1,90	1,80	2,05	1,80	1,89	1,65	-	-	2,72	3,03	4,00	1,07
VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,62	0,96
IX	-	-	-	-	-	-	-	0,95	1,15	-	-	1,75	0,42
X	-	0,95	1,09	0,58	0,79	0,83	0,62	1,14	1,30	-	-	-	0,68
XI	0,47	1,03	1,05	0,65	0,68	0,69	0,61	1,10	1,16	-	-	-	-
XII	0,44	1,19	0,95	0,59	0,62	0,62	0,59	1,68	1,22	-	-	-	-
2004 I-XII	0,64	1,34	1,50	0,88	0,92	0,96	0,88	1,22	1,41	3,41	3,32	3,12	0,78
2005 I	0,42	1,24	1,07	0,58	0,61	0,66	0,59	-	1,29	-	-	-	-
II	0,43	1,06	1,10	0,61	0,60	0,66	0,59	-	1,45	-	-	-	-
III	0,53	1,50 ^a	1,75 ^a	0,83	0,77	0,76	0,71	-	-	-	-	-	-
IV	0,64	1,63 ^a	1,70 ^a	0,97	0,90	0,93	0,91	-	-	-	-	-	-
V ^a	0,61	1,33	1,70	1,13	1,06	1,11	1,09	-	-	-	-	-	-
VI ^a	0,59	1,27	1,50	0,86	0,85	0,85	0,86	-	-	1,73	3,52	-	-
VII ^a	0,50	0,88	1,50	0,65	0,71	0,68	0,68	-	-	2,57	3,14	3,78	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
VII 2005 / VI 2005	85	69	100	76	84	80	79	x	x	149	89	x	x
VII 2005 / VII 2004	37	46	83	32	39	36	41	x	x	94	104	95	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ – PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Sok i zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2004 III	15 210	17 405	22 485	3 940	11 601	7 498	84
IV	14 131	18 535	20 474	4 362	11 133	6 162	221
V	12 474	17 017	18 660	1 975	8 660	5 501	137
VI	10 425	15 249	15 081	4 566	52 606	6 933	254
VII	9 078	12 153	10 187	12 951	104 197	5 845	1 853
VIII	14 002	13 659	14 450	26 967	61 447	4 460	3 779
IX	22 285	13 237	16 910	45 038	26 052	5 364	1 235
X	29 272	10 908	16 850	66 267	15 428	5 775	430
XI	10 585	15 603	19 715	38 543	15 318	5 507	312
XII	12 346	19 795	18 939	11 056	10 852	5 250	792
2004 I-XII	172 224	181 500	206 040	220 284	337 080	72 012	9 576
2005 I	9 617	14 569	12 055	6 772	10 052	5 645	440
II	8 457	15 703	12 089	2 789	10 604	6 269	351
III	10 895	18 589	20 166	4 188	16 823	6 892	60
IV	12 159	19 028	19 740	2 559	11 087	6 748	79
V	12 681	17 671	19 416	1 840	10 827	6 817	73
Wskaźniki zmian (%)							
V 2005 / IV 2005	104	93	98	72	98	101	92
V 2005 / V 2004	102	104	104	93	125	124	53

^a produkcja ogółem. " t>f&g'F cpg'T WUD

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszególnienie	2004												2005					V 2005 V 2004 (%)	
	2003 I-XII			III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V
Owoce świeże	459 691	91 034	75 737	45 950	41 676	61 141	34 072	43 734	40 669	36 085	48 416	641 548	75 857	89 096	85 974	70 217	52 428	114	
Jabłka	352 644	88 790	73 616	39 363	20 883	4 083	4 942	11 386	17 789	19 309	26 803	426 138	62 537	72 487	79 114	62 001	45 327	115	
Gruszki	3 825	43	7	68	23	46	639	2 953	2 782	3 668	3 742	14 304	2 278	1 036	65	40	253	372	
Truskawki	13 627	4	20	720	11 797	6 177	1 059	716	594	504	457	22 049	4	4	5	5	202	28	
Sliwki	13 377	16	-	85	353	269	2 311	10 392	6 342	325	120	20 232	12	11	18	19	271	319	
Maliny	23 589	-	2	199	485	19 959	2 871	6 285	1 705	277	300	32 089	225	42	63	0	360	181	
Wiśnie	14 873	-	-	376	1 625	11 164	4 629	296	284	376	455	19 206	4	4	8	4	138	37	
Przetwory owocowe	557 292	43 833	48 130	50 206	45 387	58 841	62 818	57 146	67 610	60 673	45 256	607 263	41 471	45 076	59 675	59 118	57 318	114	
Zagęszczony sok jabłkowy	224 491	14 581	17 066	22 370	16 946	12 301	16 151	19 802	35 606	27 970	15 911	220 831	11 411	14 228	14 306	18 495	16 820	75	
Truskawki w puszkach	2 598	174	178	177	247	638	272	234	310	222	190	2 923	345	297	382	394	338	191	
Wiśnie w puszkach	1 859	429	399	437	442	875	1 493	590	691	577	489	7 016	738	664	1 024	613	936	214	
Dżemy	25 598	2 343	2 580	2 476	2 216	3 068	1 744	2 041	2 131	2 040	2 173	26 747	1 298	1 645	1 753	1 723	1 751	71	
Mrożonki	218 992	17 185	16 676	18 020	17 309	30 554	32 267	24 045	21 059	20 362	14 862	241 078	20 612	19 493	31 438	26 964	23 555	131	
Owoce świeże	134 955	16 582	14 028	12 694	18 921	27 767	18 615	18 744	14 060	14 073	24 691	203 751	22 223	26 484	22 481	19 450	17 101	135	
Jabłka	62 403	15 634	13 114	8 146	5 764	1 257	1 234	2 016	3 341	3 769	5 392	81 585	12 814	14 554	17 136	13 803	10 780	132	
Gruszki	1 119	8	4	20	13	31	201	812	753	1 004	2 022	4 945	1 012	526	28	16	111	555	
Truskawki	14 780	6	35	776	6 988	2 951	1 049	844	722	616	501	14 488	4	4	5	5	277	36	
Sliwki	3 623	10	-	23	99	80	596	2 299	1 520	96	39	4 776	4	3	5	13	63	274	
Maliny	22 912	-	3	265	592	9 828	1 960	3 788	1 222	380	364	18 410	289	50	72	0	414	156	
Wiśnie	7 587	-	-	220	919	6 184	1 788	203	200	235	305	10 056	3	3	4	3	90	41	
Przetwory owocowe	559 009	39 965	43 791	38 767	44 447	57 552	52 762	47 773	55 160	47 293	34 245	528 559	34 664	34 037	38 022	44 809	41 176	106	
Zagęszczony sok jabłkowy	169 644	11 153	12 668	12 275	13 761	10 083	12 950	14 348	25 125	19 477	11 354	160 435	7 655	9 172	9 325	12 332	10 771	88	
Truskawki w puszkach	3 459	202	209	225	322	621	335	318	390	295	227	3 472	430	361	457	516	422	188	
Wiśnie w puszkach	1 639	426	391	430	476	857	1 301	596	722	593	528	6 915	719	621	989	668	880	205	
Dżemy	31 479	2 978	3 168	2 904	2 855	3 669	2 146	2 507	2 661	2 454	2 680	32 820	1 482	1 768	1 978	1 880	1 896	65	
Mrożonki	257 308	18 272	19 019	16 578	15 958	24 193	23 972	19 325	17 354	16 416	12 112	216 495	17 393	14 943	16 954	19 687	17 301	104	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CHZ, MRiRW i MF.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2003												2004												2005					I' 2005 I' 2004 (%)	
	I-XII												2004												2005					I' 2005 I' 2004 (%)	
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V					
Owoce świeże	918 009	76 512	71 217	72 805	60 393	102 737	112 011	86 295	78 219	90 862	97 794	1 006 287	84 423	91 545	81 756	62 722	53 074	84 423	91 545	81 756	62 722	53 074	84 423	91 545	81 756	62 722	53 074	73			
Banany	260 522	23 441	27 211	13 704	12 287	20 215	19 814	24 277	25 297	23 234	23 723	257 380	23 005	26 361	20 807	26 061	16 133	23 005	26 361	20 807	26 061	16 133	23 005	26 361	20 807	26 061	16 133	118			
Owoce cytrusowe	360 265	41 004	30 936	20 994	14 164	14 435	12 146	14 726	23 272	43 554	56 639	369 934	50 014	53 368	44 152	19 222	16 726	50 014	53 368	44 152	19 222	16 726	50 014	53 368	44 152	19 222	16 726	80			
Brzoskwinie i nekt.	30 191	43	8	1 035	4 572	21 225	21 225	13 487	2 007	265	529	64 404	97	77	95	76	1 082	97	77	95	76	1 082	97	77	95	76	1 082	105			
Winnogrona	85 454	3 629	5 061	6 033	2 368	3 423	15 704	18 622	17 562	14 198	6 721	98 105	2 673	3 195	5 443	6 188	5 618	2 673	3 195	5 443	6 188	5 618	2 673	3 195	5 443	6 188	5 618	93			
Arbuzy	111 101	137	765	23 837	20 981	32 359	36 468	10 604	1 798	1 625	1 856	130 518	591	694	1 040	1 248	5 185	591	694	1 040	1 248	5 185	591	694	1 040	1 248	5 185	22			
Jabłka	14 061	88	539	1 525	1 486	1 636	251	216	986	155	72	7 015	164	242	267	1 147	1 254	164	242	267	1 147	1 254	164	242	267	1 147	1 254	82			
Przetwory razem	141 824	14 965	14 388	12 975	11 085	12 277	14 547	14 171	15 549	18 591	22 386	169 807	12 824	14 209	21 443	19 608	17 449	12 824	14 209	21 443	19 608	17 449	12 824	14 209	21 443	19 608	17 449	134			
Soki zagęszczone	57 390	7 180	8 918	4 335	5 167	4 573	5 626	6 426	6 477	7 167	9 085	73 827	6 051	5 960	8 776	9 910	8 943	6 051	5 960	8 776	9 910	8 943	6 051	5 960	8 776	9 910	8 943	206			
-sok pomarańczowy	32 557	3 103	4 654	2 286	2 698	1 882	3 078	2 550	2 273	3 626	4 188	35 872	3 525	3 298	4 633	4 557	3 663	3 525	3 298	4 633	4 557	3 663	3 525	3 298	4 633	4 557	3 663	160			
Mrożonki	15 854	837	677	777	588	2 852	2 795	1 749	1 551	1 037	875	15 265	897	730	936	720	1 092	897	730	936	720	1 092	897	730	936	720	1 092	141			
Susze	5 833	488	413	543	574	291	456	545	841	1 726	1 437	8 235	581	711	974	698	308	581	711	974	698	308	581	711	974	698	308	57			
Dżemy	1 791	172	125	301	346	189	253	201	340	172	367	2 668	210	179	312	428	567	210	179	312	428	567	210	179	312	428	567	188			
Przetwory puszkow.	59 653	6 108	4 158	6 818	4 376	4 327	5 386	5 186	6 253	8 345	10 482	68 546	4 942	6 423	10 347	7 775	6 501	4 942	6 423	10 347	7 775	6 501	4 942	6 423	10 347	7 775	6 501	95			
-ananasy	16 421	2 123	969	1 944	1 069	1 398	1 200	849	1 614	2 410	3 384	18 679	999	1 824	2 810	1 626	1 524	999	1 824	2 810	1 626	1 524	999	1 824	2 810	1 626	1 524	78			
-brzoskwinie	23 400	1 696	1 314	2 558	1 303	1 040	1 534	1 831	1 891	3 115	3 781	22 310	1 355	2 218	3 864	2 237	2 034	1 355	2 218	3 864	2 237	2 034	1 355	2 218	3 864	2 237	2 034	80			
Owoce świeże	489 494	44 677	41 347	34 778	28 340	41 337	43 068	41 521	45 461	51 691	56 076	514 068	46 924	51 927	57 424	47 229	39 396	46 924	51 927	57 424	47 229	39 396	46 924	51 927	57 424	47 229	39 396	113			
Banany	98 271	11 491	12 426	5 905	4 948	7 205	5 296	7 948	7 865	9 037	10 736	98 995	10 078	12 388	12 962	15 757	8 417	10 078	12 388	12 962	15 757	8 417	10 078	12 388	12 962	15 757	8 417	143			
Owoce cytrusowe	202 182	21 629	16 681	12 639	8 102	7 709	6 496	8 422	12 319	19 851	30 473	199 365	24 738	26 650	25 966	11 580	10 447	24 738	26 650	25 966	11 580	10 447	24 738	26 650	25 966	11 580	10 447	83			
Brzoskwinie i nekt.	27 274	34	9	987	3 420	9 919	9 987	6 513	824	219	406	32 323	61	56	94	64	1 038	61	56	94	64	1 038	61	56	94	64	1 038	105			
Winnogrona	75 868	3 235	4 886	6 197	2 662	3 451	10 417	11 042	13 186	10 812	5 336	75 963	3 533	3 866	6 900	8 297	6 945	3 533	3 866	6 900	8 297	6 945	3 533	3 866	6 900	8 297	6 945	112			
Arbuzy	18 466	66	405	2 244	3 200	4 789	4 116	1 147	480	484	511	17 483	265	335	494	735	2 545	265	335	494	735	2 545	265	335	494	735	2 545	113			
Jabłka	5 853	48	396	1 067	984	1 131	187	124	202	76	58	4 308	141	159	199	862	875	141	159	199	862	875	141	159	199	862	875	82			
Przetwory razem	130 628	12 747	12 226	12 766	10 397	12 199	13 154	13 032	14 227	16 749	17 312	151 747	12 715	12 815	18 907	17 714	15 987	12 715	12 815	18 907	17 714	15 987	12 715	12 815	18 907	17 714	15 987	125			
Soki zagęszczone	55 975	6 174	7 504	4 315	4 684	3 718	4 394	5 036	5 103	5 251	6 261	60 335	4 572	4 647	6 848	7 194	6 935	4 572	4 647	6 848	7 194	6 935	4 572	4 647	6 848	7 194	6 935	161			
-sok pomarańczowy	31 615	2 589	3 673	1 954	2 155	1 520	2 360	2 117	1 744	2 360	2 849	28 102	2 418	2 386	3 132	3 286	2 925	2 418	2 386	3 132	3 286	2 925	2 418	2 386	3 132	3 286	2 925	150			
Mrożonki	18 824	1 045	818	1 071	717	3 348	3 280	2 236	1 725	1 204	1 046	18 193	916	759	913	752	1 018	916	759	913	752	1 018	916	759	913	752	1 018	95			
Susze	8 098	986	610	656	758	448	661	934	1 451	3 152	1 874	12 817	893	1 093	1 432	981	538	893	1 093	1 432	981	538	893	1 093	1 432	981	538	82			
Dżemy	2 350	250	196	385	459	257	308	265	526	266	521	3 720	376	247	599	560	869	376	247	599	560	869	376	247	599	560	869	226			
Przetwory puszkow	44 014	4 150	3 030	6 162	3 686	4 357	4 462	4 471	5 237	6 663	7 419	55 214	5 801	5 907	8 984	8 072	6 539	5 801	5 907	8 984	8 072	6 539	5 801	5 907	8 984	8 072	6 539	106			
-ananasy	8 668	1 001	498	1 378	619	726	682	523	960	1 381	1 977	10 584	541	1 056	1 594	902	844	541	1 056	1 594	902	844	541	1 056	1 594	902	844	61			
-brzoskwinie	15 280	1 190	929	2 373	932	754	993	1 115	1 155	1 843	2 191	15 098	797	1 208	2 060	972	1 151	797	1 208	2 060	972	1 151	797	1 208	2 060	972	1 151	49			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ. MRiRW i MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2004 III	0,18	0,18	1,71	0,64	1,28	1,40	1,44	0,89	0,76	1,16	0,99
IV	0,18	0,56	1,71	3,20	1,25	1,00	1,35	0,92	0,74	1,17	0,98
V	0,21	0,30	1,08	0,27	1,33	0,59	1,19	0,90	0,55	1,28	0,98
VI	0,28	0,56	0,59	0,28	1,22	0,57	1,05	0,94	0,81	1,30	1,08
VII	0,31	0,68	0,48	0,30	0,49	0,55	0,78	0,71	0,82	0,97	0,98
VIII	0,25	0,31	0,99	0,26	0,68	0,39	0,79	0,64	0,80	1,23	0,87
IX	0,18	0,28	1,18	0,22	0,60	0,69	0,80	0,67	0,72	1,36	1,01
X	0,19	0,27	1,22	0,24	0,72	0,70	0,83	0,73	0,71	1,26	1,04
XI	0,20	0,27	1,22	0,30	1,37	0,63	0,78	0,71	0,70	1,33	1,03
XII	0,20	0,54	1,10	0,33	1,21	0,67	0,79	0,69	0,71	1,19	1,08
2004 I-XII	0,19	0,35	0,66	0,24	0,57	0,52	1,18	0,77	0,73	1,19	0,99
2005 I	0,20	0,44	0,96	0,48	1,28	0,47	0,68	0,71	0,72	1,24	0,97
II	0,20	0,51	0,92	0,45	1,22	0,45	0,71	0,80	0,73	1,22	0,93
III	0,22	0,44	1,03	0,31	1,15	0,38	0,66	0,80	0,74	1,20	0,97
IV	0,22	0,39	1,08	.	1,10	0,53	0,67	0,79	0,75	1,31	1,09
V	0,24	0,44	1,37	0,41	1,15	0,46	0,68	0,81	0,74	1,25	0,94
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>V 2005</u> <u>IV 2005</u>	109	113	127	x	105	87	101	103	99	95	86
<u>V 2005</u> <u>V 2004</u>	114	147	127	152	86	78	57	90	135	98	96

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2003 I-XII	1,34	1,23	1,41	1,18	1,43	2,77	3,85	2,78	3,25	1,61	2,38	3,87	5,64	3,69	9,68
2004 IV	1,23	1,33	1,33	1,36	1,43	4,19	-	-	-	-	3,27	3,66	4,95	4,09	9,63
V	1,44	1,50	1,63	1,57	1,67	4,78	-	-	-	-	3,46	3,49	5,08	4,46	10,44
VI	1,71	1,79	1,95	1,73	2,01	4,83	3,65	-	-	-	3,64	3,72	5,70	4,06	9,24
VII	2,09	-	-	-	-	4,12	3,75	2,25	3,50	2,50	3,44	3,59	5,63	4,54	10,51
VIII	1,48	-	-	-	-	2,10	-	-	-	1,60	2,67	3,26	5,40	4,40	4,79
IX	1,18	0,93	-	1,55	1,34	1,87	-	-	-	1,50	2,68	3,54	5,36	4,20	4,68
X	1,10	1,10	1,30	1,07	1,30	2,01	-	-	-	-	2,64	4,10	5,25	4,37	5,27
XI	1,15	1,11	1,31	1,02	1,03	2,06	-	-	-	-	3,00	3,27	4,90	4,25	4,79
XII	1,11	1,14	1,29	0,97	0,98	2,17	-	-	-	-	3,46	3,40	4,75	4,06	5,45
2004 I-XII	1,32	1,23	1,40	1,27	1,40	3,15	3,70	2,25	3,50	1,87	2,96	3,59	5,14	4,09	8,34
2005 I	1,19	1,24	1,25	0,87	0,97	2,26	-	-	-	-	3,67	3,25	3,74	3,54	9,96
II	1,16	1,25	1,25	0,88	0,98	2,57	-	-	-	-	3,62	3,20	3,85	3,41	9,77
III	1,19	1,26	1,26	0,89	1,02	3,24	-	-	-	-	4,24	3,55	4,12	3,34	8,79
IV	1,32	1,23	1,20	1,21	1,36	3,20	-	-	-	-	4,19	3,69	4,13	3,39	7,33
V	1,33	1,42	1,29	1,40	1,32	2,82	7,18/a	-	-	-	4,51	3,98	4,07	3,48	8,70
VI	1,33	1,43	1,32	1,41	1,32	2,98	3,44	-	3,69	-	4,94	4,02	4,08	3,53	6,53
VII	1,31	1,40	1,31	1,40	1,31	1,83	4,50	-	3,84	4,03	3,53	3,81	4,67	3,59	8,13
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VII 2005</u> <u>VI 2005</u>	98	98	99	99	99	61	131	x	104	x	71	95	114	102	125
<u>VII 2005</u> <u>VII 2004</u>	63	x	x	x	x	44	120	x	110	161	103	106	83	79	77

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW. a/truskawki spod osłon wg ZEO-IERiGŻ

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2004 III	7,73	8,13	7,70	2,22	1,36	1,78
IV	7,67	8,07	7,67	2,28	1,40	1,86
V	7,60	7,93	7,70	2,30	1,48	1,86
VI	7,60	8,00	7,70	2,25	1,49	1,84
VII	7,73	8,07	7,77	2,23	1,53	1,83
VIII	7,67	8,07	7,77	2,39	1,54	1,83
IX	7,70	8,10	7,80	2,41	1,58	1,84
X	7,70	7,97	7,83	2,55	1,62	1,86
XI	7,70	8,07	7,70	2,54	1,60	1,86
XII	7,67	8,03	7,63	2,51	1,60	1,83
2004 I-XII	7,68	8,08	7,75	2,36	1,48	1,84
2005 I	7,67	7,97	7,77	2,48	1,59	1,82
II	7,67	8,03	7,87	2,57	1,60	1,82
III	7,83	8,07	8,00	2,59	1,61	1,85
IV	7,80	8,07	7,97	2,48	1,63	1,85
V	7,80	8,13	8,00	2,48	1,63	1,85
VI	7,87	7,13	8,03	2,60	1,60	1,84
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VI 2005</u> <u>V 2005</u>	101	88	100	105	98	99
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>	104	89	104	116	107	100

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2004 III	1,86	5,52	-	-	-	-	14,83	3,71	5,17	5,01	6,11
IV	1,91	5,93	-	-	-	-	13,57	3,95	5,44	4,85	6,34
V	2,16	6,16	-	-	-	-	13,66	4,13	5,66	4,85	6,44
VI	2,54	6,36	-	5,58	5,59	-	12,82	4,51	5,74	5,17	6,77
VII	3,22	6,51	4,35	4,72	4,02	9,18	12,25	4,40	5,75	5,23	7,09
VIII	2,74	4,97	2,68	-	-	9,34	7,75	3,59	5,78	4,96	6,94
IX	2,06	3,25	1,88	-	-	8,54	5,73	3,45	5,68	4,71	7,01
X	1,82	3,21	1,92	-	-	-	5,76	3,49	5,59	4,56	6,85
XI	1,78	3,3	-	-	-	-	5,98	3,89	5,47	4,55	5,03
XII	1,79	3,53	-	-	-	-	6,62	4,62	5,05	4,64	4,68
2004 I-XII	2,16	4,99	2,71	5,15	4,81	9,02	11,17	3,86	5,46	4,94	6,27
2005 I	1,79	3,71	-	-	-	-	12,30	4,65	4,83	4,71	4,70
II	1,79	4,01	-	-	-	-	13,97	4,77	4,66	4,52	4,64
III	1,82	4,61	-	-	-	-	12,80	5,05	4,62	4,76	4,75
IV	1,97	5,00	-	-	-	-	12,07	5,39	4,80	4,96	5,23
V	2,13	5,34	-	-	12,73	-	11,71	5,67	4,91	5,24	5,35
VI	2,26	5,66	-	-	4,62	-	10,92	6,16	5,01	5,40	5,58
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VI 2005</u> <u>V 2005</u>	106	106	x	x	36	x	93	109	102	103	104
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>	89	89	x	x	83	x	85	137	87	104	82

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2004 III	10,47	4,29	2,90	3,53	12,48	6,88	7,29
IV	10,56	4,25	2,90	3,50	12,66	6,82	7,35
V	10,61	4,22	2,88	3,50	12,72	6,84	7,46
VI	10,69	4,22	2,88	3,50	12,84	6,82	7,45
VII	10,72	4,23	2,88	3,50	12,88	6,80	7,40
VIII	10,75	4,23	2,88	3,50	12,80	6,80	7,33
IX	10,81	4,23	2,88	3,50	12,62	6,76	7,15
X	10,81	4,20	2,87	3,50	12,36	6,74	7,09
XI	10,81	4,19	2,88	3,49	12,16	6,64	6,91
XII	10,81	4,16	2,85	3,45	11,86	6,50	6,51
2004 I-XII	10,65	4,23	2,88	3,50	12,48	6,77	7,17
2005 I	10,78	4,13	2,84	3,46	11,66	6,50	6,33
II	10,81	4,13	2,84	3,44	11,24	6,40	6,09
III	10,81	4,12	2,84	3,43	10,66	6,26	5,85
IV	10,81	4,13	2,83	3,43	10,30	6,18	5,65
V	10,83	4,14	2,84	3,43	10,00	6,08	5,54
VI	10,86	4,13	2,85	3,40	9,82	5,98	5,42
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VI 2005</u> V 2005	100	100	100	99	98	98	98
<u>VI 2005</u> VI 2004	102	98	99	97	76	88	73

Źródło: Dane GUS.

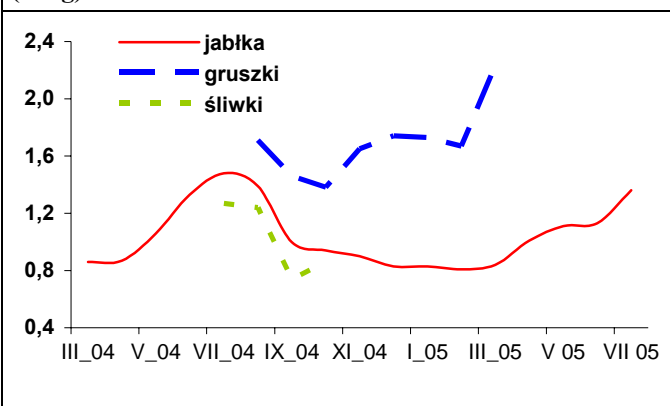
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe					Ceny detaliczne					
	Jabłko odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Śliwki	Jabłko	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2004 III	37	-	-	-	-	23	65	-	67	82	-
IV	36	-	-	-	-	24	70	-	.	88	-
V	42	-	-	-	-	27	75	-	.	94	-
VI	52	-	33	-	-	30	73	25	.	98	-
VII	57	-	38	23	-	39	77	26	65	109	43
VIII		50	-	-	-	33	72	-	53	115	32
IX	35	64	-	-	-	26	48	-	53	117	19
X	42	75	-	-	-	25	46	-	57	112	23
XI	48	86	-	-	-	25	48	-	80	108	-
XII	48	93	-	-	-	25	49	-	108	90	-
2004 I-XII	46	99	-	-	-	28	63	28	68	98	27
2005 I	56	97	-	-	-	34	53	-	97	143	-
II	58	114	-	-	-	35	60	-	89	130	-
III	62	131	-	-	-	34	76	-	92	108	-
IV	53	-	-	-	-	34	77	-	92	102	-
V	57	-	34	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	58	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	57	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-

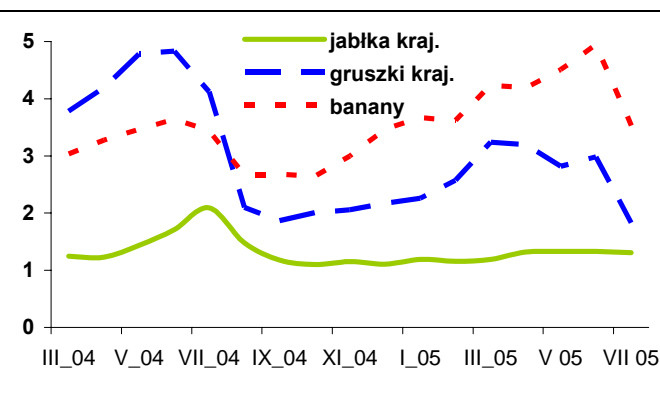
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie „Fruit and Vegetable Markets” z poszczególnych miesięcy.

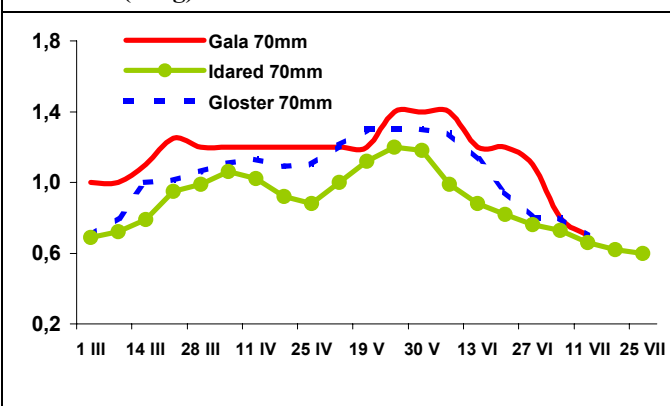
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

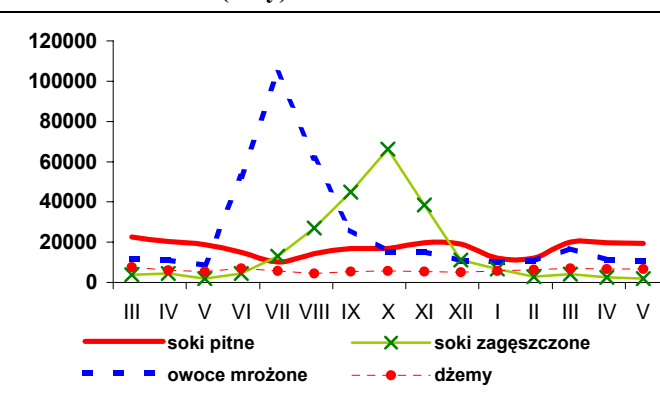
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców (zł/kg)

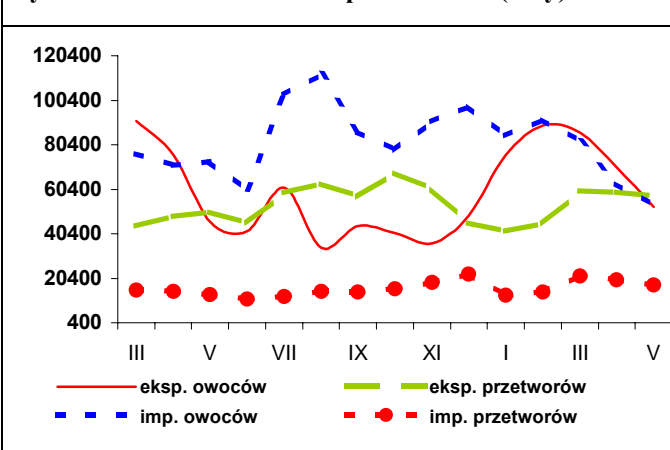
Rys. 3. Ceny skupu jabłek przeznaczonych na eksport w 2005 r. (zł/kg)

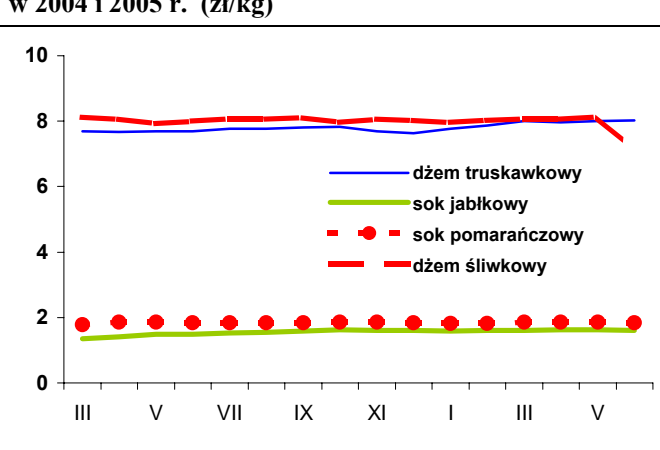
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2004 i w 2005 r. (tony)

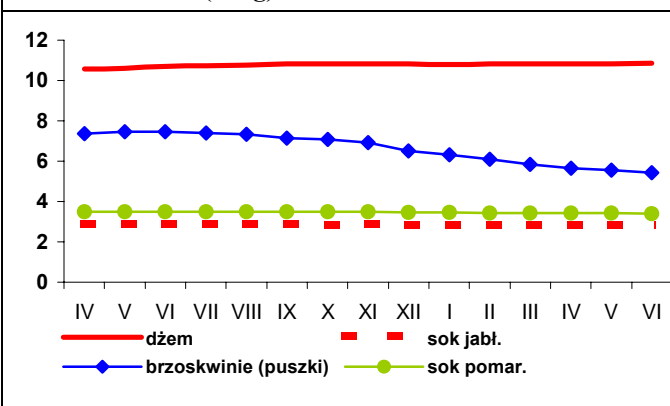
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami (tony)

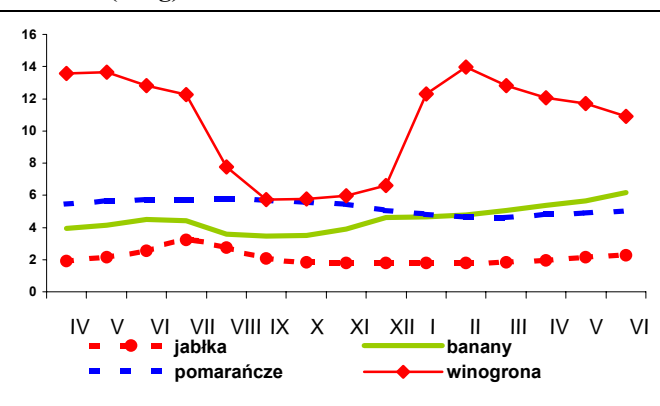
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2004 i 2005 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Elżbieta Tkaczyk

Utrzymuje się wysoka dynamika skupu mleka. W czerwcu skup mleka osiągnął rekordowy poziom i po raz pierwszy od 1992 r. przekroczył 800 mln l. Był on większy o ponad 11% niż przed rokiem. Dostawy mleka do mleczarni w roku kwotowym 1.04.2004 – 31.03. 2005 wyniosły 8 189 tys. ton (po uwzględnieniu korekty wynikającej z zawartości tłuszczu), a hurtowa kwota mleczna została wykorzystana w ponad 96%. Kwotę sprzedaży bezpośredniej wykorzystano w tym czasie zaledwie w 66,6%. Rolnikom którzy przekroczyli kwoty mleczne nie naliczono więc kar za przekroczenie indywidualnych kwot mlecznych. Do krajowej rezerwy kwot mlecznych przekazano 310 tys. ton z tytułu niewykorzystania kwot. Wg stanu na koniec lipca do dyspozycji rolników w rezerwie krajowej pozostaje 400 tys. ton (250 tys. ton kwoty hurtowej oraz 150 tys. ton kwoty sprzedaży bezpośredniej), na które do końca lipca rolnicy złożyli około 50 wniosków o przydział dodatkowych kwot do posiadanych kwot mlecznych. Ministerstwo Rolnictwa przygotowuje do Komisji Europejskiej wnioski o uruchomienie kwoty restrukturyzacyjnej, zagwarantowanej w akcie akcesyjnym, co wraz z posiadaną rezerwą krajową powinno wystarczyć na pokrycie dynamicznie rosnącej sprzedaży mleka i uniknięcie przez Polskę płacenia kary za przekroczenie kwot mlecznych w roku kwotowym 2005/2006.

Wzrostowi skupu towarzyszy wzrost produkcji większości przetworów mlecznych. W maju produkcja mleka spożywczego, śmietany, masła i serów dojrzewających była wyższa niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego o 1,5-80%. Mniejsza była jedynie produkcja twarogów oraz chudego mleka w proszku. W ciągu pierwszych 5 miesięcy 2005 r. produkcja mleka spożywczego była o 5,6% większa niż przed rokiem. W dużej mierze było to efektem zwiększonych obrotów mle-

kiem tzw. przerzutowym między mleczarniami (wzrost o ponad 80%) oraz dynamicznie rosnącego eksportu półproduktów (mleko i śmietana).

Czynnikiem napędzającym wzrost produkcji jest przede wszystkim rozwój eksportu większości przetworów mlecznych, który rośnie systematycznie, mimo mniej sprzyjających warunków ekonomicznych pod wpływem wzrostu wartości złotych do około 4,0-4,1 zł/EUR. W maju 2005 r. wywieziono z kraju więcej mleka płynnego i śmietany niż przed miesiącem o 37%, jogurtów i napojów mlecznych o ponad 14%, masła o 4,8%, serów o 7,6%. Jedynie eksport mleka w proszku był nieco mniejszy (o 1,6%). W stosunku do maja 2004 r. wzrost eksportu był także duży i wynosił: mleka w proszku i serów 21-24%, jogurtów 90%, a masła ponad 7%. Wywóz śmietany i mleka płynnego zwiększył się w analizowanym czasie 9-krotnie. Co ważne ceny uzyskiwane w eksporcie nie zmalały z wyjątkiem wywożonych półproduktów (śmietany i mleka płynnego), które staniały w porównaniu z rokiem poprzednim prawie o połowę. Wyższe są także ceny importowanych artykułów mlecznych. Ceny zbytu przetworów mlecznych maleją. Wpływa na to sezonowy wzrost podaży. W ciągu pierwszych 5 miesięcy br. ceny producenta artykułów mlecznych zmalały średnio o 2,7%. Złożył się na to przede wszystkim spadek cen masła, serów dojrzewających, mleka w proszku i jogurtów. Natomiast mleko spożywcze, śmietana, twaróg półtłusty podrożały. Spadkowe tendencje cen zbytu utrzymały się także w czerwcu i w lipcu – miesiącach największej sezonowej podaży. Ceny detaliczne ulegają najmniejszym zmianom. Od marca nie tanieje mleko spożywcze, stabilne są ceny detaliczne napojów mlecznych, śmietany, mleka skondensowanego, twarogu. W czerwcu zahamowane zostały spadkowe tendencje cen detalicznych masła i serów.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2003 I-XII	7 315,8	71,9	.	.
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.
2004 V	712,9	82,3	92,6	66,5
VI	717,3	84,0	95,0	64,0
VII	731,8	86,1	98,2	62,7
VIII	703,5	87,5	98,5	68,0
IX	651,1	89,0	99,8	63,8
X	632,5	92,3	101,3	66,8
XI	570,0	95,8	105,1	66,8
XII	590,0	98,3	105,6	74,3
2005 I	610,2	97,2	104,4	70,8
II	568,0	96,3	104,3	71,3
III	651,4	95,3	101,8	67,0
IV	687,9	93,6	99,5	65,2
V	757,1	91,1	99,1	64,8
VI	801,3	90,7	97,3	64,7
Wskaźnik zmian w %				
<u>VI 2005</u> V 2005	105,8	99,6	98,2	99,8
<u>VI 2005</u> VI 2004	111,7	108,0	102,4	101,1

^a szacunek, Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2003 I-XII	1 992,3	148,7	26,8	241,2	214,8	167,0	286,5	195,2
2004 I-XII	1 994,2	141,0	30,0	249,1	263,1	164,0	281,4	220,2
2004 IV	164,5	11,2	2,2	22,3	21,1	13,1	24,8	17,5
V	171,7	17,7	2,8	23,0	16,0	15,2	24,9	19,7
VI	172,6	16,3	3,0	21,3	18,9	14,6	21,5	19,9
VII	179,5	16,5	3,7	19,9	26,9	15,6	21,6	19,3
VIII	171,1	13,9	2,9	21,7	25,4	14,1	22,9	19,1
IX	168,9	13,2	2,9	18,7	22,0	14,3	22,7	20,2
X	165,8	11,1	2,7	20,3	21,5	14,5	23,3	18,7
XI	157,3	10,4	2,5	19,4	19,2	12,4	22,6	17,9
XII	166,3	7,6	2,4	17,8	20,7	13,2	23,6	17,3
2005 I	165,0	7,6	2,5	20,8	19,0	12,5	23,3	16,8
II	155,2	6,7	1,8	19,9	18,2	12,0	22,4	16,5
III	178,7	8,8	2,0	21,5	21,8	14,1	27,3	17,6
IV	173,9	12,2	2,4	23,1	24,3	14,1	23,8	17,5
V	188,3	15,2	2,8	21,7	28,8	15,7	24,7	20,0
Wskaźnik zmian w %								
<u>V 2005</u> IV 2005	108,3	124,6	116,7	93,9	118,5	111,3	103,8	114,3
<u>V 2005</u> V 2004	109,7	85,9	100,0	94,3	180,0	103,3	99,2	101,5

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2004 V	1,10	1,55	8,23	10,30	10,24	11,30	0,80	4,27	6,74	11,81
VI	1,11	1,55	8,75	10,51	11,39	12,52	0,81	4,35	6,79	12,07
VII	1,13	1,56	8,84	10,79	12,09	12,95	0,81	4,40	6,85	12,29
VIII	1,14	1,57	8,87	10,89	12,21	12,87	0,81	4,45	6,88	12,39
IX	1,14	1,58	8,85	10,81	12,27	12,89	0,81	4,46	6,91	12,72
X	1,16	1,60	8,96	11,04	12,48	12,89	0,81	4,50	6,98	13,04
XI	1,17	1,61	9,03	11,16	12,56	12,87	0,80	4,54	7,04	13,32
XII	1,19	1,63	9,07	11,18	12,72	12,90	0,81	4,61	7,13	13,35
2005 I	1,27	1,76	7,43	9,20	10,63	10,69	0,79	4,35	7,33	11,59
II	1,27	1,77	7,62	9,36	10,22	10,76	0,77	4,30	7,32	11,28
III	1,21	1,70	8,24	10,61	10,71	11,12	0,76	4,63	7,13	12,64
IV	1,21	1,65	8,13	10,41	10,48	10,81	0,76	4,63	7,15	12,29
V	1,21	1,65	8,12	10,40	10,53	10,72	0,76	4,61	7,13	11,99
VI	1,21	1,65	8,21	10,33	10,75	10,85	0,76	4,59	7,10	11,68
VII ^a	1,28	1,78	7,78	9,47	10,58	10,36	.	4,13	7,31	10,48
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{VI\ 2005}{V\ 2005}$	100,0	100,0	101,1	99,3	102,1	101,2	100,0	99,6	99,6	97,4
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	109,0	106,5	93,8	98,3	94,4	86,7	93,8	105,5	104,6	96,8

^a ceny za 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 18-24.VII.2005 r.

Źródło: GUS i ZSRIR..

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2004 V	1,33	2,34	7,45	2,92	2,79	0,62	1,02	1,28	9,91	15,61
VI	1,33	2,35	7,59	2,92	3,07	0,62	1,02	1,28	8,97	15,80
VII	1,35	2,36	7,70	2,94	3,18	0,62	1,01	1,29	9,02	15,97
VIII	1,36	2,36	8,14	2,98	3,22	0,62	1,00	1,29	9,06	16,14
IX	1,37	2,35	8,33	3,01	3,24	0,63	1,01	1,30	9,11	16,33
X	1,38	2,36	8,50	3,03	3,26	0,63	1,02	1,31	9,17	16,70
XI	1,40	2,36	8,71	3,05	3,26	0,64	1,02	1,32	9,23	16,90
XII	1,42	2,39	8,78	3,06	3,26	0,64	1,02	1,34	9,28	17,07
2005 I	1,44	2,41	10,13	3,07	3,27	0,64	1,02	1,34	9,33	17,24
II	1,44	2,41	10,22	3,08	3,23	0,63	1,01	1,34	9,39	17,36
III	1,45	2,42	10,24	3,07	3,19	0,63	1,00	1,35	9,41	17,19
IV	1,45	2,42	10,23	3,07	3,21	0,63	1,03	1,31	9,39	17,21
V	1,46	2,43	10,46	3,08	3,14	0,63	1,03	1,35	9,42	16,78
VI	1,46	2,42	10,59	3,07	3,14	0,63	1,03	1,35	9,41	16,48
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{VI\ 2005}{V\ 2005}$	100,0	99,6	101,2	99,7	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	98,2
$\frac{VI\ 2005}{VI\ 2004}$	109,8	103,0	139,5	105,1	102,3	101,6	101,0	105,5	104,9	104,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	107,6	52,0	9,2	0,4	20,0	8,3	5,7	5,3	6,4	1,2
2004 I-XII ^a	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2004 IV	8,5	6,7	2,6	0,1	3,2	0,7	0,7	0,8	0,2	0,1
V	9,9	7,0	4,1	1,6	3,8	0,08	0,4	0,2	0,3	0,2
VI	22,2	7,2	5,6	5,0	3,7	0,4	0,5	0,2	1,1	0,2
VII	9,9	8,1	3,4	6,5	4,0	0,5	0,7	0,3	0,4	0,09
VIII	15,2	8,9	2,4	7,5	3,9	0,5	0,8	0,5	0,2	0,1
IX	15,1	8,1	2,2	7,6	4,5	0,6	0,9	0,2	0,1	0,1
X	9,8	6,8	1,9	7,4	4,2	0,6	0,8	0,2	0,3	.
XI	14,2	6,7	1,2	7,1	4,0	0,6	1,3	0,4	0,2	0,1
XII	6,4	5,5	1,2	9,9	4,1	0,9	1,3	0,3	0,3	0,1
2005 I	4,8	5,4	2,1	5,8	5,7	1,0	0,8	0,6	0,2	0,06
II	5,1	6,3	2,4	6,2	7,0	0,7	0,8	0,2	0,2	0,1
III	11,2	7,7	3,1	8,3	7,9	0,9	1,3	0,2	0,2	0,3
IV	12,5	7,9	4,2	10,5	6,4	0,9	.	0,4	0,2	0,3
V ^b	12,3	8,5	4,4	14,4	7,3	0,6	1,1	0,4	0,2	0,3
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{V\ 2005}{IV\ 2005}$	98,4	107,6	104,8	137,1	114,1	66,7	.	100,0	100,0	100,0
$\frac{V\ 2005}{V\ 2004}$	124,2	121,4	107,3	900,0	192,1	750,0	2,75,0	200,0	66,7	150,0

^a dane ostateczne. ^b dane nieostateczne. Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

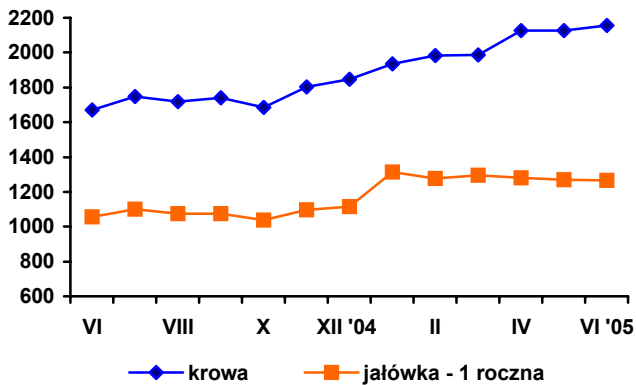
Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tona)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2003 I-XII	1 367	2 275	2 065	750	880	1 518	3 246	1 736	797	833
2004 I-XII ^a	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 222	1 432	801
2004 IV	1 371	2 105	2 459	529	763	1 656	3 174	1 466	1 417	853
V	1 657	2 198	2 365	1 093	776	2 428	3 313	2 002	1 548	836
VI	1 600	2 332	2 607	890	804	2 104	2 987	2 442	1 255	824
VII	1 796	2 296	2 596	531	835	1 740	2 996	2 557	1 427	1 077
VIII	1 627	2 325	2 546	550	830	1 630	3 098	3 005	1 536	1 036
IX	1 840	2 453	2 398	564	849	2 002	3 178	3 050	1 281	1 014
X	1 817	2 664	2 716	508	826	1 976	3 177	2 946	1 772	.
XI	1 418	2 937	2 790	562	889	1 807	3 676	2 359	1 663	1 233
XII	1 674	2 683	2 406	295	892	1 178	2 996	3 025	1 696	1 043
2005 I	1 743	2 802	2 539	640	900	1 665	3 266	2 619	1 403	1 415
II	1 793	2 531	2 218	655	873	1 888	3 191	3 268	1 569	1 029
III	1 718	2 633	2 492	675	899	1 951	3 306	3 886	1 640	1 184
IV	1 780	2 656	2 278	685	920	1 968	.	2 305	1 522	1 190
V ^b	1 764	2 661	2 398	582	903	1 995	3 212	2 170	1 614	1 423
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{V\ 2005}{IV\ 2005}$	99,1	100,2	105,3	85,0	98,2	101,4	.	94,1	106,0	119,6
$\frac{V\ 2005}{V\ 2004}$	106,5	121,1	101,4	53,2	116,4	82,2	97,0	108,4	104,3	170,2

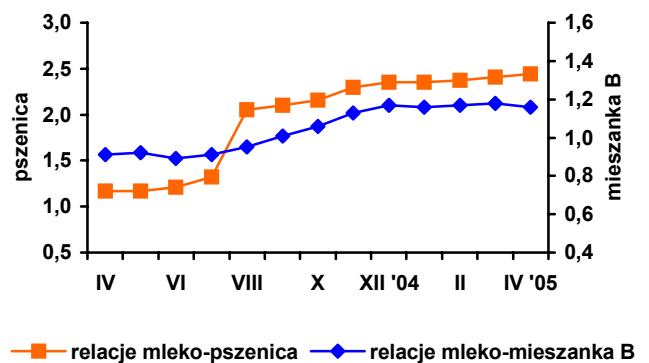
^a dane ostateczne, ^b dane nieostateczne. Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

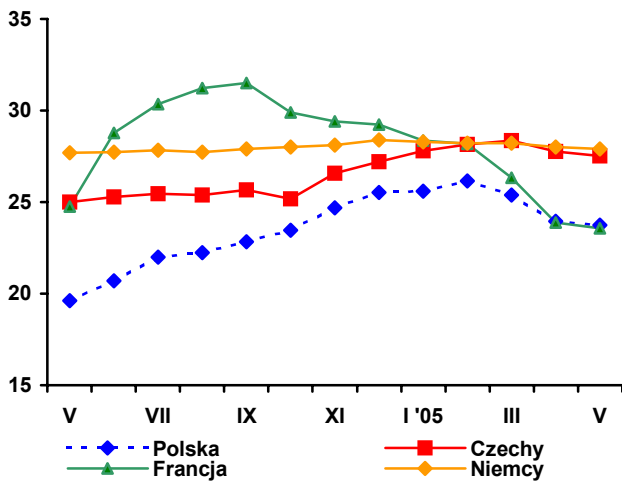
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

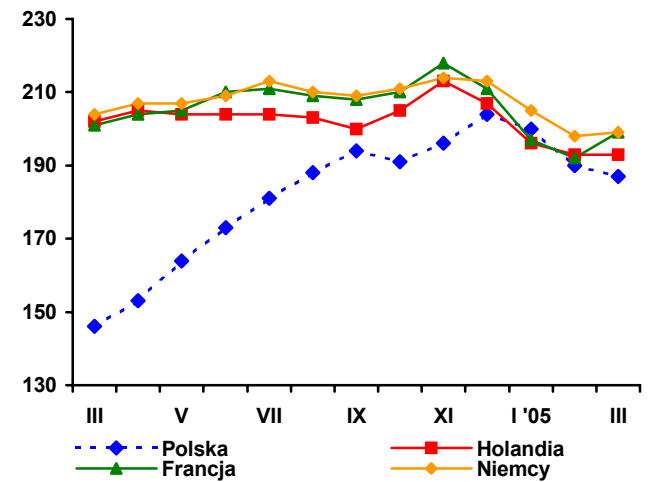
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

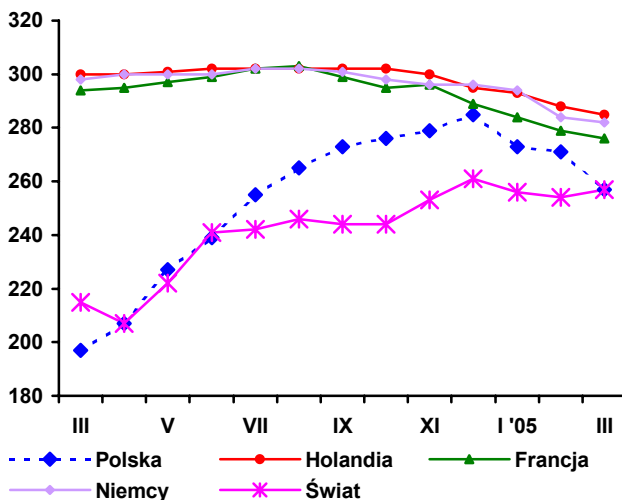
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

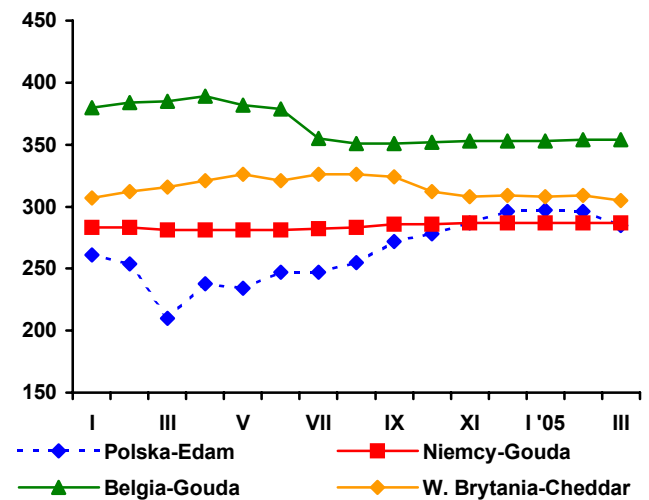
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR i Milk Products.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

Nadal rośnie eksport wołowiny. Od stycznia do maja 2005 r. eksport żywca, mięsa, przetworów i podrobów wołowych wyniósł 66,6 tys. ton w ekwiwalencie mięsa wobec 42 tys. ton w analogicznym okresie ubr. Zniesienie ceł i kontyngentów taryfowych w handlu z UE jest głównym czynnikiem decydującym o wzroście sprzedaży. Eksport mięsa, w miesiącach styczeń – maj 2005 r., wyniósł 44,2 tys. ton, w tym do UE 33 tys. ton, a eksport żywca wołowego i cielęcego ok. 19 tys. ton w ekwiwalencie mięsa, w tym do UE 15,2 tys. ton. W kwietniu i maju br. nastąpił wzrost sprzedaży bydła i cieląt na rynki zagraniczne. O ile w pierwszym kwartale 2005r. ich eksport wahał się od 52,3 do 57,3 tys. sztuk miesięcznie, to w kwietniu br. wzrósł do 81,5 tys. sztuk, a w maju br. wyniósł 71,5 tys. sztuk. W omawianych miesiącach udział cieląt w eksporcie żywca wołowego i cielęcego wzrósł z ok. 63% do ok. 70%. Ceny cieląt w eksporcie obniżyły się z 3,25 EUR/kg wagi żywej w marcu 2005r. do 3,18 EUR/kg w kwietniu br. i 3,03 EUR/kg w maju br. Ceny mięsa wołowego chłodzonego wahały się od 2,23 EUR/kg w marcu br. do 2,17 EUR/kg w kwietniu br. i 2,38 EUR/kg w maju br.

Więszemu eksportowi towarzyszył wzrost skupu żywca wołowego i cielęcego na rynku krajowym. O ile w I kwartale 2005 r. wyniósł on 31,2 tys. ton wobec 40,4 tys. ton w kwartale 2004 r., to w II kwartale br. roku wzrósł do 38,3 tys. ton z 33,2 tys. ton w II kwartale ubr. Natomiast produkcja przemysłowa firm zatrudniających powyżej 50 osób tylko w kwietniu i maju 2005 r. była zbliżona do analogicznego okresu 2004 r. i wyniosła 24,4 tys. ton. Jednak w poprzednich miesiącach br. była ona niższa w porównaniu do roku ubiegłego i w rezultacie w I półroczu 2005 r. produkcja przemysłowa wołowiny i cielęciny osiągnęła poziom 68,5 tys. ton wobec 77,6 tys. ton w I półroczu 2004 r.

W czerwcu 2005 r. cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,28 zł/kg i była o 0,2% wyższa niż w maju br. i o 42,6% wyższa w porównaniu do czerwca 2004 r. Na stabilizację cen skupu wpływał spadek cen skupu wieprzowiny. Cena skupu cieląt wynosiła 9,79 zł/kg, tj. o 1,5% więcej niż w poprzednim miesiącu br., ale w porównaniu do analogicznego miesiąca 2004 r. była o 3% niższa. W lipcu 2005 r. ceny skupu żywca wołowego i cielęcego były zbliżone do cen uzyskiwanych przez producentów w czerwcu br. Mimo wahań cen skupu, od kwietnia br. relacje cen skupu żywca wołowego do wieprzowego utrzymują się na stałym poziomie i wynoszą 1,16. W ciągu pięciu miesięcy bieżącego roku ceny zbytu i ceny detaliczne mięsa wołowego rosły wolniej niż ceny skupu żywca. Relacje ceny detalicznej mięsa wołowego z kością do ceny skupu obniżyły się z 4,15-4,19 do 3,85-3,87, a do jego ceny zbytu z 3,69 do 3,43.

Ceny referencyjne wołowiny w UE-25, po okresie wzrostu w miesiącach marzec – maj br., powoli obniżają się z 301,05 EUR/100kg tuszy w pierwszym tygodniu maja 2005 r. do 285,6 EUR/100kg w pierwszym tygodniu sierpnia br. W Polsce ceny referencyjne podlegały znacznym wahaniom, na które duży wpływ miały zmiany kursu euro. Ich poziom podwyższył się z 215,98 EUR/100 kg w maju br. do 226,01 w lipcu br., a w pierwszym tygodniu sierpnia br. wynosił 219,28 EUR/100kg.

1 Ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustalona przez Komisję w wysokości 2224 EUR/tonę kl.R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie	Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny	
		ogółem	żywiec	mięso		
I-XII 2003	274,2 ^a	92,5	37,7	44,3	5,2	
I-XII 2004	255,7 ^b	117,2	43,4	66,6	3,7	
2004	I	12,3	6,1	2,9	2,5	0,0
	II	12,6	7,9	3,1	4,2	0,0
	III	15,5	9,6	3,5	5,6	0,2
	IV	11,2	7,5	3,2	3,8	0,7
	V	11,7	10,9	4,1	6,6	0,0
	VI	10,3	11,3	4,5	6,3	0,7
	VII	10,4	11,2	4,6	6,1	0,4
	VIII	9,6	9,9	3,8	5,5	0,2
	IX	11,4	10,8	3,8	6,3	0,7
	X	11,4	11,3	3,8	6,2	0,5
	XI	11,3	10,5	3,1	6,9	0,1
	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	I	9,6	10,9	3,3	6,9	0,3
	II	9,8	11,5	3,2	7,7	1,2
	III	11,8	13,0	3,6	8,8	1,3
	IV	12,9	15,7	4,6	10,4	0,7
	V	13,0	15,5	4,3	10,4	1,1
	VI	12,4	-	-	-	-

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób

^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie	Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością		
					zbytu	detalicznej	
2004	I	2,62	6,02	10,08	11,11	3,85	4,24
	II	2,73	6,19	10,00	11,11	3,66	4,07
	III	2,84	6,99	10,39	11,25	3,66	3,96
	IV	2,93	6,67	10,73	11,50	3,66	3,92
	V	3,35	6,96	11,56	12,28	3,45	3,66
	VI	4,01	10,08	13,20	14,04	3,29	3,50
	VII	3,90	9,01	13,74	15,42	3,52	3,95
	VIII	3,81	8,59	13,67	15,50	3,59	4,07
	IX	3,86	8,96	13,83	15,52	3,58	4,02
	X	3,81	9,63	13,94	15,63	3,66	4,10
	XI	3,78	9,48	13,96	15,77	3,69	4,15
	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	I	3,82	9,30	14,01	15,86	3,36	4,15
	II	4,06	9,57	14,11	15,86	3,47	3,90
	III	4,17	10,31	14,23	15,98	3,41	3,83
	IV	4,18	9,95	14,26	16,08	3,41	3,85
	V	4,18	9,64	14,33	16,18	3,43	3,87
	VI	4,28	9,79	-	-	-	-
w % ceny	sprzed roku	142,6	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,2	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych GUS.

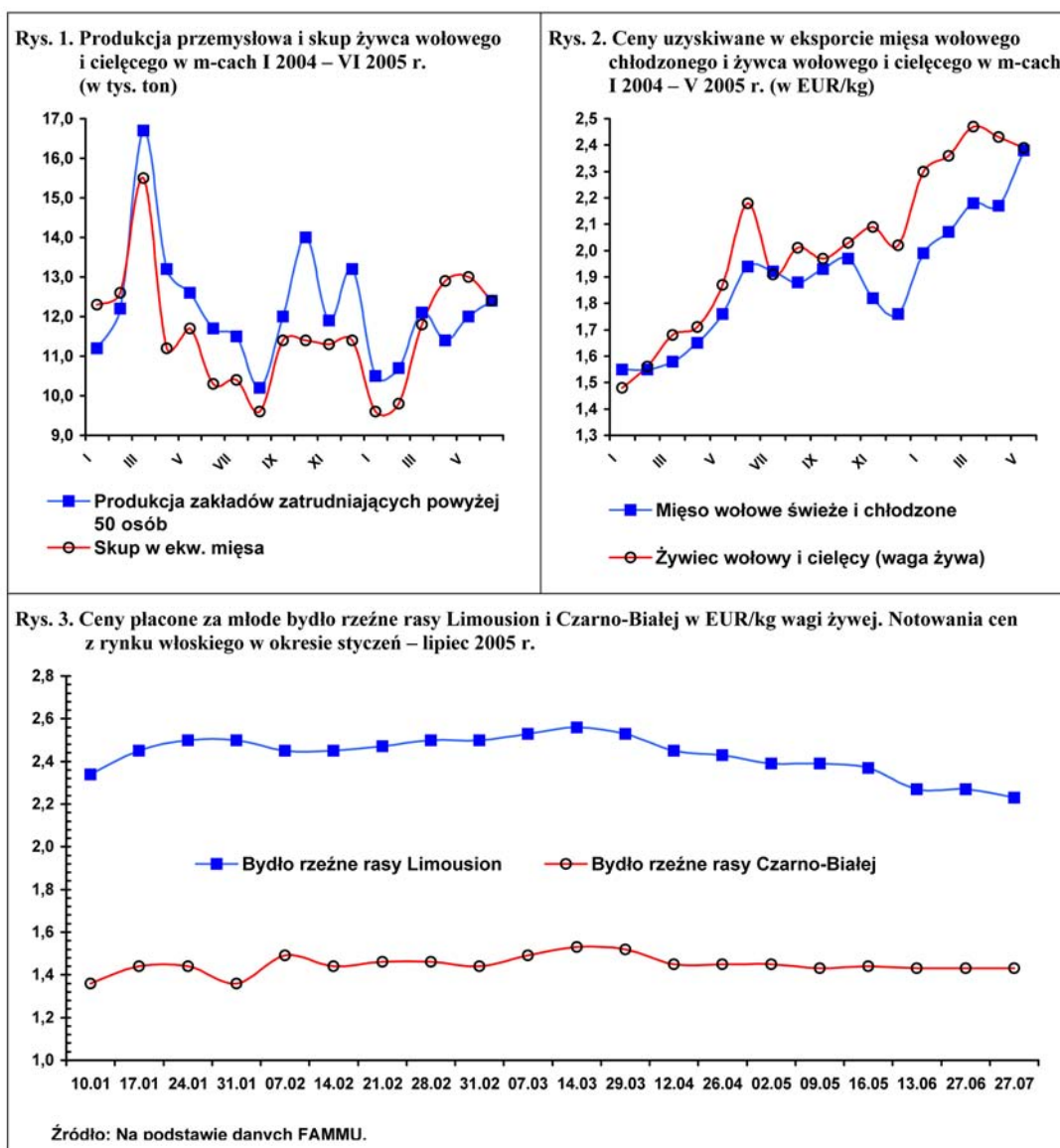

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	Styczeń 2005	Luty 2005	Marzec 2005	Kwiecień 2005	Maj 2005	Czerwiec 2005	Lipiec 2005	Sierpień ^a 2005
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:								
Bydło ogółem	4,04	3,74	4,19	4,19	4,15	4,18	4,24	4,19
Buhaje kl. R	4,48	4,22	4,46	4,57	4,49	4,52	4,92	4,42
Krowy R+O+P	3,41	3,12	3,57	3,64	3,56	3,59	3,67	3,51
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,56	8,76	8,96	9,53	8,83	8,93	9,35	8,82
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:								
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 436	9 065	9 562	9 783	10 089	9 562	9 746	9 662
Ćwierci z krów rzeźnych	7 270	6 849	7 709	8 166	8 109	7 438	7 912	7 923
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:								
UE-25	287,61	283,10	291,52	301,71	301,05	298,52	289,84	285,6
Polska	209,66	221,32	224,88	218,46	215,98	220,50	226,01	219,28

^a z powodu braku danych podany jest ostatni tydzień miesiąca

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski

Na zbliżający się kolejny wyż podaż trzody wskazuje coraz więcej sygnałów także rynkowych. Trzeba je jednak poprawnie postrzegać i kojarzyć. Można np. wziąć pod uwagę średnie ceny skupu trzody w I półroczu 2004 i w I półroczu 2005 r. i stwierdzić, że po upływie roku sytuacja rynkowa nie uległa zmianie, bo obie średnie ceny są takie same (3,76 i 3,78 zł/kg żywej wagi). Tymczasem są to całkiem różne okresy o odmiennych późniejszych następstwach.

Pierwsze dwa miesiące 2004 r. były okresem kończącej się wysokiej podaży i ceny nadal były niskie, mimo stosowanych wówczas dopłat do eksportu. Dopiero od lutego ubiegłego roku, w rezultacie tych dopłat i rozpoczęcia się spadkowej tendencji podaży, ceny trzody gwałtownie zmieniły się. Systematycznie rosnąc, w czerwcu kształtowały się w granicach 4,60 zł/kg, a we wrześniu około 5 zł/kg. Tak więc I półrocze 2004 r. było okresem wyraźnej poprawy koniunktury dla producentów trzody. Chów trzody stawał się znów opłacalny, a w roku gospodarczym 2004/2005 nawet bardzo opłacalny, gdyż ceny zbóż, po bardzo dobrych zbiorach, dramatycznie spadły. Rezultatem tej sytuacji jest wygaśnięcie na początku tego roku spadkowej tendencji podaży i pojawienie się spadkowej tendencji cen. W II kwartale 2005 r. ceny skupu trzody były o około 8% niższe niż w I kwartale 2005 r. i o około 20% niższe niż w II kwartale 2004 roku.

W III kwartale ceny trzody sezonowo wzrosną, natomiast ich poziom będzie znacznie niższy niż w III kwartale 2004 r. Duże obawy budzi poziom cen trzody w IV kwartale i w całym 2006 r., kiedy podaż trzody, w wyniku postępującej odbudowy pogłowia, będzie osiągać coraz wyższy poziom.

Zarysowane zmiany rozwoju cen trzody w Polsce są zbieżne ze zmianami tych cen w Unii Europejskiej. W I kwartale 2005 r. przeciętne ceny trzody klasy E w Unii Europejskiej wyrażone w EUR/100 kg wagi poubojowej były wyższe niż w I kwartale 2004 r., podobnie jak w Polsce.

W II kwartale przeciętne ceny trzody w Unii Europejskiej kształtowały się mniej więcej na tym samym poziomie co w II kwartale 2004 r. Sezonowy, szczytowy poziom tych cen w III kwartale tak średnio w Unii, jak i w Polsce będzie niższy aniżeli rok wcześniej o tej porze. Przewidywany spadek cen w IV kwartale 2005 r. będzie prawdopodobnie początkiem kolejnej niskiej fazy cen.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów	
	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b
2003 I-XII	2 006,0	129,4	250,5	288,9	58,6	98,2
2004 I-XII	1 886,0	94,0	207,6	82,9	123,5	210,8
I	106,3	94,0	24,0	.	0,4	.
II	103,5	90,3	28,5	.	1,5	.
III	120,1	107,5	27,5	.	4,5	.
IV	107,5	110,3	18,3	.	2,8	.
V	99,9	109,4	12,9	.	8,7	.
VI	96,7	101,0	11,2	.	15,4	.
I-VI	978,0	98,2	122,5	124,6	33,3	168,2
VII	93,2	95,9	13,6	.	15,5	.
VIII	91,0	88,3	9,5	.	14,7	.
IX	97,2	95,3	12,6	.	15,8	.
X	94,0	104,8	15,4	.	14,3	.
XI	93,7	98,7	16,1	.	17,0	.
XII	108,4	114,5	17,4	.	12,9	.
2005						
I	85,4	80,3	15,6	65,0	10,5	.
II	95,5	92,3	15,5	54,4	12,2	.
III	116,0	96,6	18,8	68,4	14,7	326,7
IV	102,5	95,3	18,7	102,2	12,0	428,6
V	115,9	116,0	17,7	137,2	11,2	128,7
VI	113,1	116,9	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2004 I-XII	4,11	44,40	9,2
I	3,04	46,32	6,5	86,5	3,5	166,5	1,8	78
II	3,25	48,34	6,7	90,0	3,6	171,0	1,9	75
III	3,80	49,08	7,7	91,4	4,2	173,5	2,2	81
IV	3,97	49,17	8,1	94,1	4,2	177,4	2,2	89
V	4,06	49,29	8,7	98,2	4,1	184,8	2,2	95
VI	4,60	49,55	9,3	99,4	4,6	186,4	2,5	105
VII	4,69	49,08	9,4	98,8	4,7	185,1	2,5	116
VIII	4,65	39,72	11,7	97,5	4,8	181,2	2,6	115
IX	4,95	37,96	13,0	93,8	5,3	176,3	2,8	120
X	4,65	38,92	11,9	92,3	5,0	173,5	2,7	116
XI	4,55	38,01	12,0	90,4	5,0	169,5	2,7	124
XII	4,41	37,38	12,8	88,9	5,0	168,2	2,6	130
2005								
I	3,86	38,13	10,1	87,9	4,4	168,2	2,3	132
II	3,95	38,01	10,4	86,0	4,6	166,9	2,4	136
III	3,95	38,16	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	83,7	4,3	163,2	2,2	140
V	3,58	35,13	10,2	82,8	4,3	162,9	2,2	123
VI	3,68	34,08	10,8	82,1	4,5	162,3	2,3	128

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu Środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2004 I-XII	5,27	12,65	15,68	9,92	14,15	19,83	11,78	.	.	.
I	3,90	10,95	14,38	9,08	12,28	18,54	11,09	112,1	128,9	122,1
II	4,17	10,85	14,32	9,00	12,16	18,47	11,04	112,1	129,0	122,7
III	4,87	11,47	14,65	9,20	12,47	18,57	11,02	108,7	126,8	119,8
IV	5,09	11,99	14,95	9,39	13,25	18,91	11,21	110,5	126,5	119,4
V	5,30	12,33	15,18	9,42	13,64	19,11	11,32	110,6	125,9	120,2
VI	5,90	13,44	15,99	10,07	14,46	19,29	11,64	107,6	120,6	115,6
VII	5,90	13,80	16,35	10,39	15,52	20,85	12,16	112,5	127,5	117,0
VIII	5,95	13,66	16,48	10,41	15,36	20,73	12,16	112,4	125,8	116,8
IX	6,35	13,60	16,49	10,48	15,36	20,75	12,31	112,9	125,8	117,5
X	5,96	13,49	16,50	10,56	15,34	20,87	12,49	113,7	126,5	118,3
XI	5,83	13,22	16,48	10,94	15,14	20,75	12,45	114,5	125,9	113,8
XII	5,65	13,02	16,24	10,53	15,78	20,60	12,45	121,2	126,8	118,2
2005										
I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,47	12,40	116,1	128,7	121,9
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,06	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	4,62	11,84	15,61	9,85	13,65	20,10	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,59	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,72	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

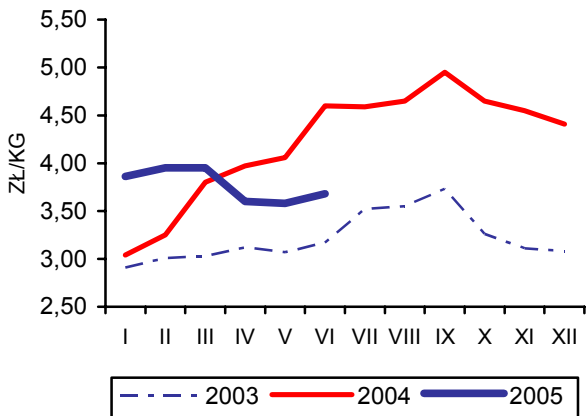
Tab. 4. Rynkowe ceny trzody chlewnej w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2004 I-XII							
I	115,57	.	117,40	101,72	.	.	.
II	125,84	.	130,80	105,98	.	.	.
III	136,40	.	141,75	118,25	.	.	.
IV	132,35	.	135,97	120,05	.	.	.
V	129,60	120,61	132,87	115,44	93,1	90,8	104,5
VI	145,74	137,65	149,38	122,47	94,4	92,1	112,4
VII	150,12	143,51	156,79	128,89	95,6	91,5	111,3
VIII	143,59	147,17	159,86	128,39	102,5	92,1	114,6
IX	151,53	155,62	164,23	131,27	102,7	94,8	118,5
X	142,51	151,23	151,26	125,98	106,1	100,0	120,0
XI	140,66	149,29	150,96	126,09	106,1	98,9	118,4
XII	143,02	146,70	154,30	123,93	102,6	95,1	118,4
2005							
I	136,98	134,35	144,70	119,69	98,1	92,8	112,2
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4

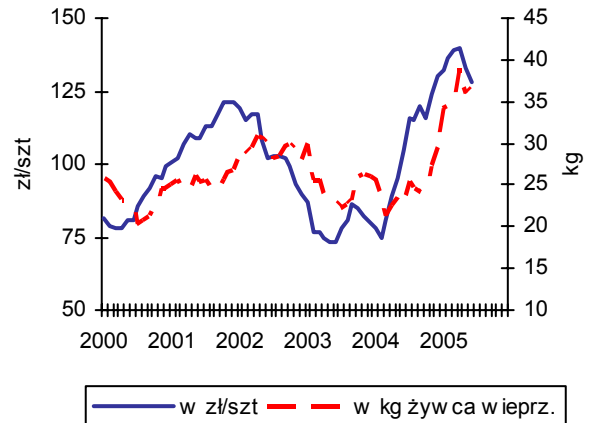
Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

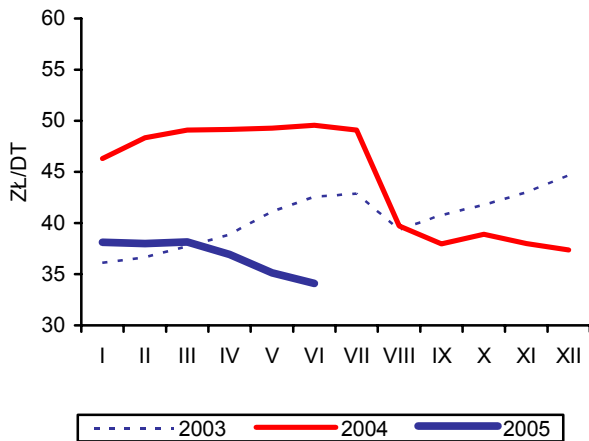
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

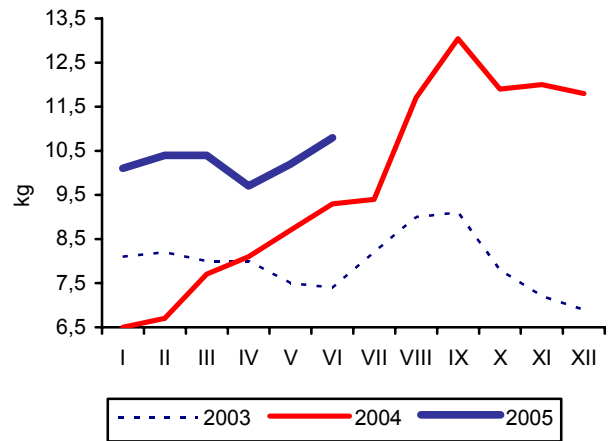
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

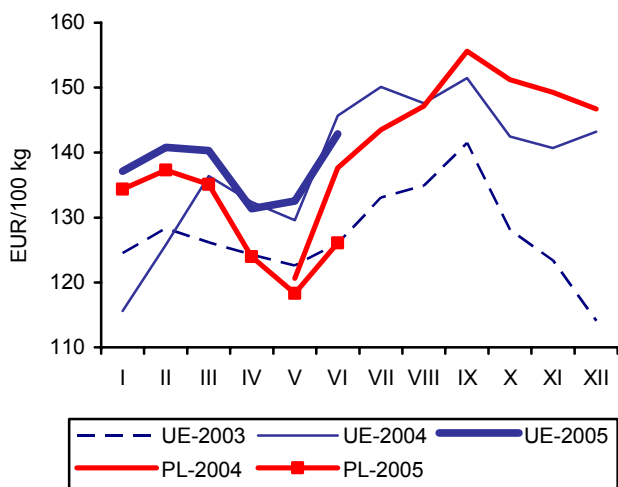
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

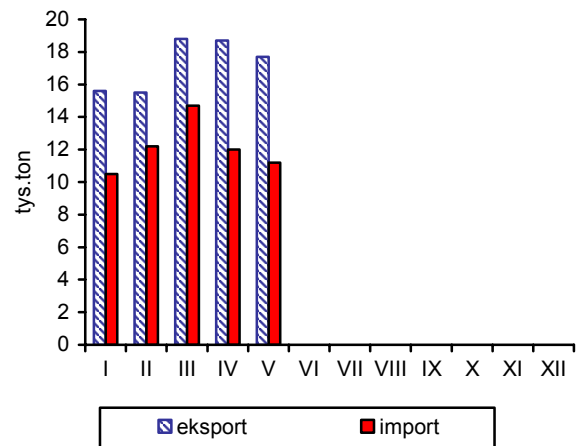
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek jaj i mięsa drobiowego

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek jaj

Ceny jaj konsumpcyjnych klasy A sprzedawane przez polskie zakłady pakujące wykazują długofalową tendencję spadkową. Utrzymywała się ona również w drugim kwartale 2005 r. Od marca do czerwca ceny zbytu jaj obniżyły się o ok. 10-11%. Od lipca ceny jaj ponownie rosną – od 1 do 5% – zależnie od klasy wagowej. Najsilniej drożeją jaja średniej klasy wagowej L i M.

Na rynku jaj kierowanych do przetwórstwa od półtora roku utrzymuje się bardzo silny trend spadkowy. W maju 2005 r. średnia cena jaj do przetwórstwa stanowiła ok. 55% ceny ze stycznia 2004 roku. Jednakże w krótkich okresach występują wahania cen. Od maja do lipca pojawił się krótkookresowy zwykły trend cen. Jaja do przetwórstwa podrożały w tym czasie o ok. 15,5%.

Brak informacji statystycznej o wielkości produkcji jaj oraz niepełne dane o obrotach handlu

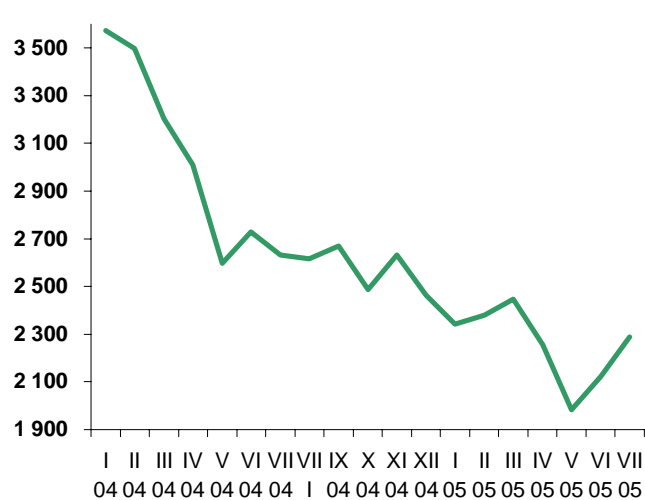
zagranicznego jajami świeżymi uniemożliwia analizę bieżącej sytuacji podaźowej na rynku. Ze wstępnych danych wynika, iż od stycznia do kwietnia średni miesięczny import jaj wynosił ok. 1 252 tony, co stanowiło ok. 35% miesięcznego eksportu jaj z Polski w tym samym okresie. Głównymi odbiorcami były Niemcy i Czechy. Z kolei na polski rynek trafiły przede wszystkim jaja hiszpańskie i holenderskie.

W ostatnich miesiącach ceny sprzedaży jaj średnio w Unii Europejskiej są wyższe niż w Polsce. W czerwcu średnie ceny jaj klasy L i M przewyższały polskie ceny o ok. 8%. Jednakże w porównaniu z cenami u głównych producentów europejskich Polska jest mniej konkurencyjna cenowo. W Holandii jaja są tańsze o ok. 21%, w Niemczech i Francji o ok. 8-9%.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj(tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	80	865	2301	3815	64	65	96	345
II	120	1502	3174	3733	19	92	204	343
III	101	1256	1684	3317	46	66	51	207
IV	97	1386	847	3760	27	45	52	236
V	91		3084	2858	31	69	139	223
VI	191		2684		52		73	
VII	344		2230		55		55	
VIII	138		2156		41		104	
IX	241		3844		63		130	
X	1478		2310		66		107	
XI	1718		2096		50		331	
XII	956		2689		69		301	
RAZEM	5556		29099		583		1643	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 2. Dynamika cen sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (poprzedni miesiąc = 1)

Miesiące	XL	L	M	S
2004 I	0,930	0,852	0,875	0,985
II	0,934	0,961	0,957	0,947
III	1,017	0,996	1,013	0,959
IV	0,950	0,823	0,781	0,814
V	0,896	0,858	0,867	0,819
VI	1,095	1,171	1,060	1,025
VII	0,961	0,945	0,979	1,164
VIII	1,006	0,988	0,991	0,908
IX	1,009	1,019	1,042	0,990
X	1,040	1,049	1,045	1,021
XI	0,991	0,978	1,002	1,022
XII	0,977	0,991	0,978	0,972
2005 I	0,974	0,945	0,916	0,975
II	0,921	0,987	1,033	1,033
III	1,068	1,055	1,022	0,877
IV	0,977	0,963	0,994	1,171
V	0,981	0,907	0,904	0,852
VI	0,949	0,993	0,983	0,933
VII	1,010	1,047	1,048	1,023

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Relacja cen sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), cena polska =1,00

Miesiące	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia
2004 V	1,39	1,02	0,94	1,05
VI	1,21	0,96	0,95	0,93
IX	1,10	0,90	0,95	0,84
2005 II	1,02	0,98	0,93	0,78
III	0,99	1,02	1,00	0,76
IV	0,98	0,78	0,73	0,77
V	1,01	0,84	0,75	0,75
VI	1,00	0,91	0,92	0,79

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek mięsa drobiowego

Od początku 2005 r. obserwuje się silny wzrost przemysłowej produkcji mięsa drobiowego. W pierwszym półroczu bieżącego roku przemysłowa produkcja mięsa drobiowego była o 20% wyższa niż w tym samym okresie 2004 roku.

Sprzedaż piskląt kurzych typu brojler w pierwszym półroczu 2005 r. zwiększyła się o ok. 5,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Ceny piskląt kurzych rosły bardzo wolno. Od marca bieżącego roku pozostawały one niezmiennie, utrzymując się na średnim poziomie ok. 1,09 zł/sztukę.

Według skorygowanych danych CIHZ, od początku 2005 r. import mięsa drobiowego wykazuje tendencję wzrostową, przy równocześnie bardzo silnych wahaniami w poszczególnych miesiącach. W tym samym okresie eksport wynosił ok. 12 tys. ton miesięcznie, stanowiąc prawie 2,5 krotność miesięcznego importu w tym okresie.

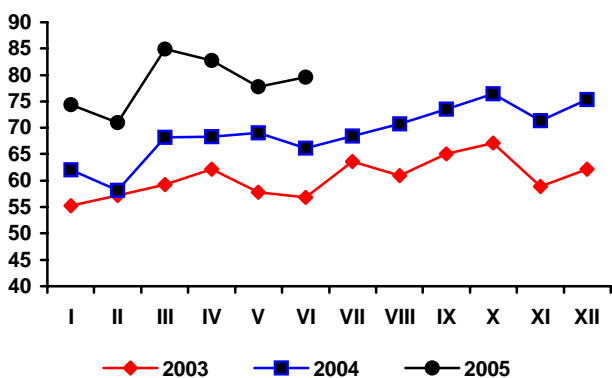
Nadal brak jest danych o spożyciu żywności w 2005 r. Utrzymuje się silny spadkowy trend cen przemysłowych mieszanek paszowych. W połowie roku były one średnio o ok. 8% tańsze niż w styczniu. W pierwszym półroczu 2005 r. ceny skupu kurcząt ustabilizowały się na poziomie nieco niższym niż średnio w 2004 r. Jednakże już w lipcu zwiększyły się one do ok. 3,05 zł/kg, tj. były o ok. 6% wyższe niż przeciętnie w pierwszych sześciu

miesiącach roku. Przyczyną była luka, jaka wytworzyła się na rynku krajowym w wyniku zwiększonej sprzedaży jaj wylęgowych do Ukrainy i Białorusi, rosnącego eksportu, a także większego zużycia mięsa drobiowego w wędlinach mieszanych o przewadze wieprzowiny. Tak wysokie ceny są jednak jedynie zjawiskiem przejściowym, koniunkturalnym. Ceny zbytu tuszek kurcząt w zakładach przemysłowych od początku roku wykazują najsilniejszą tendencję wzrostową na rynku drobiarskim. Tempo wzrostu cen zbytu przewyższa tempo wzrostu cen detalicznych. W pierwszym półroczu 2005 r. w stosunku do końca 2004 r. ceny skupu brojlerów kurzych obniżały się. Do kwietnia obniżały się też ceny detaliczne, po czym ponownie zaczęły rosnąć. Ceny zbytu wykazują natomiast stały intensywny trend wzrostowy.

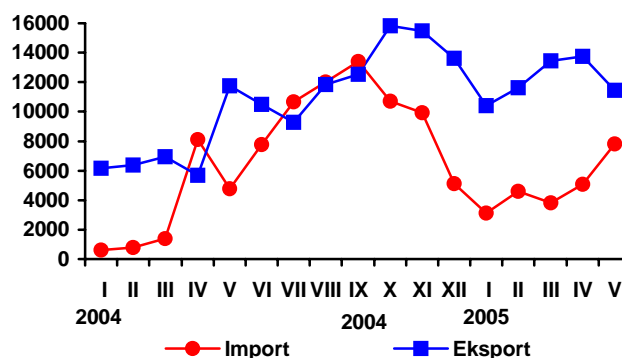
Na rynku indyków od połowy 2004 r. utrzymują się stałe ceny piskląt, co wraz z brakiem wzrostu cen pasz wpływa stabilizująco na poziom kosztów produkcji. Od maja 2005 r. wzrosły ceny skupu indyków, po długim okresie spadkowym, trwającym od września 2004 r. Poprawiło to opłacalność produkcji indyków. Ceny zbytu tuszek indycznych w ubojniach rosną. W lipcu osiągnęły poziom średnio 7,34 zł/kg.

W czerwcu 2005 r. przeciętne ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej były o 27% wyższe niż w Polsce. Wśród największych

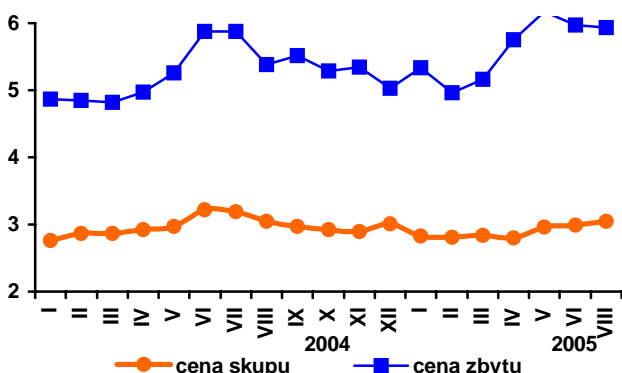
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób w tys. ton

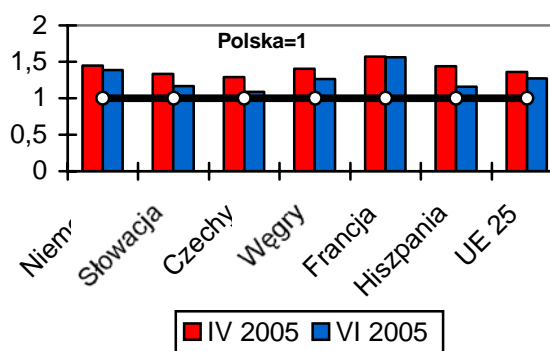
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym w tonach

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Relacja cen zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE-25 w kwietniu 2005 r.

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005
I	55,2	62,0	74,4
II	57,2	58,1	71,0
III	59,2	68,2	84,9
IV	62,1	68,3	82,7
V	57,8	69,0	77,8
VI	56,8	66,2	79,6
VII	63,6	68,4	
VIII	61,0	70,8	
VI	65,1	73,5	
X	67,1	76,4	
XI	58,9	71,4	
XII	62,1	75,3	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2004	2005	2004	2005
I	616	3 117	6 142	10 395
II	763	4 614	6 359	11 635
III	1 369	3 804	6 925	13 423
IV	8 111	5 083	5 672	13 728
V	4 757	7 791	11 745	11 467
VI	7 769		10 494	
VII	10 686		9 285	
VIII	12 032		11 826	
IX	13 416		12 530	
X	10 719		15 844	
XI	9 941		15 474	
XII	5 106		13 621	
RAZEM	85 287		125 917	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (kg/1 mieszkańca w miesiącu)

Kwartał	Mięso drobiowe		Wędliny drobiowe	
	2004	2005	2004	2005
I	1,39		0,20	
II	1,46		0,21	
III	1,54		0,22	
IV	1,62		0,22	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Dynamika cen na rynku kurcząt brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Miesiące	Mieszanka DK grower		Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)		Tuszka (detal)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,019	0,993	0,947	1,001	1,000	0,940	0,988	1,060	1,018	1,083
II	1,031	0,3981	0,916	1,019	1,040	0,993	0,996	0,931	1,044	0,976
III	1,024	0,975	1,000	1,028	1,000	1,011	0,994	1,040	1,033	1,019
IV	1,031	0,982	1,092	1,000	1,017	0,986	1,031	1,114	1,030	1,029
V	1,046	0,992	0,916	1,000	1,017	1,057	1,058	1,073	1,011	1,108
VI	1,018	0,992	1,071	1,000	1,084	1,010	1,118	0,968	1,216	1,019
VII	1,000		1,000	1,000	0,991	1,020	1,000	0,993	0,988	
VIII	0,985		1,000		0,956		0,914		0,859	
IX	0,981		1,010		0,974		1,024		0,955	
X	0,988		1,000		0,983		0,960		1,011	
XI	0,988		1,009		0,993		1,009		1,009	
XII	0,986		1,000		1,040		0,942		1,014	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Dynamika cen na rynku indyków brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Wyszczególnienie	Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
I	1,000	1,000	0,931	0,956	0,971	1,035
II	1,000	1,000	0,969	0,947	0,950	0,992
III	1,000	1,000	1,032	1,005	1,020	0,923
IV	1,000	1,000	1,052	1,048	0,983	1,083
V	0,880	1,000	0,993	1,101	1,023	0,967
VI	1,050	1,000	1,009	1,009	1,015	1,041
VII	1,000	1,000	1,059	0,986	1,016	1,003
VIII	1,000		1,002		0,953	
IX	1,000		0,957		1,037	
X	1,000		0,982		0,987	
XI	1,000		0,989		1,004	
XII	1,000		0,947		1,055	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ – PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Relacja ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Polsce do cen w wybranych krajach UE-25 (Polska = 1,00)

Wyszczególnienie	Niemcy	Słowacja	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2004 XII	1,35	1,25	1,21	1,32	1,20	1,22	1,32	1,26
2005 I	1,49	1,42	1,28	1,48	1,37	1,35	1,44	1,39
II	1,41	1,33	1,25	1,41	1,48	1,28	1,35	1,31
III	1,36	1,30	1,22	1,32	1,41	1,22	1,38	1,32
IV	1,45	1,33	1,29	1,40	1,57	1,34	1,44	1,36
V	1,23	1,10	1,06	1,15	1,34	1,13	1,26	1,21
VI	1,39	1,17	1,09	1,26	1,56	1,18	1,16	1,27

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 7. Zróżnicowanie regionalne cen (w zł/kg)

Miesiące	SKUP												ZBYT											
	Brojler kurczęcia				Brojler indyka				Tuszka kurczęcia				Tuszka indyka											
	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.								
2004 I	2,72	2,76	2,72	2,79	4,09	4,05	-	4,36	4,34	4,84	-	5,16	-	-	-	6,66								
II	2,77	2,87	3,01	2,85	4,01	-	4,17	4,63	4,68	4,68	-	5,14	-	7,33	-	6,05								
III	2,87	2,84	2,85	2,92	4,19	3,99	-	4,25	4,30	5,31	-	5,29	-	7,36	-	6,33								
IV	2,88	2,88	2,94	2,99	4,39	-	4,50	4,61	4,33	4,33	-	5,12	6,38	7,30	-	6,28								
V	2,92	2,93	3,01	3,05	4,22	4,34	-	4,55	4,85	5,82	-	5,51	7,08	7,17	-	6,29								
VI	3,13	3,19	3,40	3,27	4,38	-	4,49	5,52	5,91	5,91	-	6,02	-	-	-	6,31								
VII	3,11	3,19	3,22	3,22	4,65	-	4,73	5,20	-	-	-	6,39	-	-	-	6,29								
VIII	3,07	3,01	3,00	3,10	-	4,26	-	4,68	5,00	-	-	5,67	-	7,38	-	6,42								
IX	2,93	3,01	2,87	2,98	4,46	-	4,57	5,10	-	-	-	5,91	-	6,83	-	6,53								
X	2,95	2,90	2,95	2,92	4,36	-	4,60	4,95	-	-	-	5,63	-	7,45	-	6,48								
XI	2,92	2,90	2,98	2,88	4,28	-	4,46	5,00	-	-	-	5,79	-	7,40	-	-								
XII	2,94	2,94	2,94	3,01	4,07	-	4,27	5,15	4,60	4,60	-	4,63	7,40	7,52	-	6,59								
2005 I	2,81	2,83	2,85	2,85	3,93	-	4,01	5,09	-	-	-	5,67	7,46	7,48	-	6,94								
II	2,79	2,78	2,81	2,86	3,71	-	3,82	4,83	4,67	4,67	-	5,10	7,44	-	-	-								
III	2,78	2,87	2,95	2,81	3,77	3,45	-	3,79	5,02	5,11	-	5,31	6,59	7,21	-	6,22								
IV	2,81	2,75	2,79	2,84	4,06	-	3,87	5,30	-	-	-	6,08	7,37	7,50	-	6,68								
V	-	3,00	3,07	2,93	4,35	-	4,35	5,71	-	-	-	6,33	7,48	7,91	-	6,72								
VI	3,02	3,01	3,06	2,9*4	4,45	4,22	-	4,31	5,77	-	-	6,02	6,50	7,94	-	6,93								
VII	3,05	3,08	3,10	3,00	4,33	-	4,34	5,88	-	-	-	6,03	6,96	7,92	-	6,65								

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

Zgodnie z wcześniejszymi przewidywaniami, mniej więcej od początku II kwartału 2005 r., unijna produkcja baraniny znajduje się w kolejnej fazie spadkowej. Wyraża się to systematycznym wzrostem cen. W maju, czerwcu i lipcu przeciętne w UE-25, ceny jagniąt były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 6%, 17% i 5%. Ceny owiec ciężkich pozostają, jak na razie, na poziomie roku ubiegłego, gdyż presję na nie wywiera duży wzrost ubojów w dwu ważących w tym zakresie krajach, czyli w Wielkiej Brytanii i Irlandii. W I kwartale 2005 r., uboje owiec w Wielkiej Brytanii wyniosły 3 580 tys. szt. i były o 6% wyższe niż przed rokiem. W II kwartale wyniosły one natomiast 3 177 tys. szt. i były o 5% wyższe niż w II kwartale 2004 r. W Irlandii skala wzrostu ubojów owiec była w obu okresach jeszcze wyższa.

Sytuacja na rynku baraniny w Unii przekłada się zwykle na sytuację na tym rynku w Polsce. W maju przeciętna cena skupu owiec kształtowała się na poziomie 6,53 zł/kg i była o prawie 30% wyższa aniżeli rok wcześniej. W czerwcu wyniosła ona 6,43 zł/kg, a miesięczna stopa jej wzrostu 1%. Przypuszczać można, że niska skala wzrostu przeciętnej ceny w czerwcu wynikała z dużego udziału owiec ciężkich w skupie.

Ocenia się, że do końca br. produkcja baraniny w Unii Europejskiej będzie malała, a jej ceny będą rosły. Podobną tendencję powinny prezentować ceny owiec na polskim rynku.

W I kwartale 2005 r. import mięsa baraniego i jagnięcego w Unii Europejskiej, a więc i w Polsce ograniczały wyższe aniżeli rok wcześniej ceny jagniąt w Nowej Zelandii. W pierwszych miesiącach roku były one o kilka procent wyższe niż przed rokiem. W okresie tym ceny elementów jagnięcych w eksporcie do UE były wyższe nawet o kilkanaście procent. Sytuacja ta powoli jednak się zmienia. Ceny jagniąt, jak na razie pozostają na ubiegłorocznym poziomie, ale w najbliższym czasie spodziewać się można ich spadku. Ceny owiec i jagniąt w Australii, od początku roku, kształtują się poniżej poziomów ubiegłorocznych. Pomimo to unijny import baraniny i jagnięciny zmniejsza się. W I półroczu br. wyniósł ok. 9,8 tys. ton i był o około 20% niższy aniżeli w I półroczu 2004 r. Powodem tego jest niekorzystny kurs dolara australijskiego w stosunku do euro.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005 P	Zmiana w % 2005/2004
I półrocze	1 393	1 477	1 450	-2
II półrocze	1 248	1 239	1 200	-2
Rok	2 641	2 716	2 650	-2

P – prognoza Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Wyszczególnienie	2003		2004		2005 P	
	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze	ogółem	w tym: I półrocze
Eksport	1 256	853	1 250	750	1 200	750
Import	394	37	167	58	200	50
Saldo	+862	+816	+1083	+692	+1 000	+700

P – prognoza Źródło: Dane CIHZ oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce, w zł/kg wagi żywej

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	6,49	7,75	8,36	7,66	5,03	6,37	5,95	5,77	6,29	4,92	6,46	7,97	6,59
2005	7,36	5,85	7,63	6,67	6,53	6,43	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	113,4	75,5	91,3	87,1	129,8	101,0	x	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ – PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
27.02.2005	-	-	-	-	6,5	1,66	13,8	3,53
27.03.2005	9,2	2,23	19,6	4,76	6,4	1,55	13,6	3,33
24.04.2005	8,2	1,94	17,4	4,11	5,9	1,39	12,6	2,98
22.05.2005	-	-	-	-	5,9	1,42	12,6	3,04
19.06.2005	-	-	-	-	5,9	1,44	12,6	3,08
17.07.2005	-	-	-	-	5,8	1,43	12,3	3,04

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2004	18,20	18,30	18,90	19,00	19,70	19,70	21,00	22,80	22,10	22,10	23,70	24,20	20,80
2005	24,12	23,52	24,16	24,16	24,28	23,37	x	x	x	x	X	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	132,5	128,5	127,8	127,2	123,2	118,6	x	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	617,3	540,1	522,0	516,2	484,9	461,0	522,8	554,2	593,3	635,6	645,1	613,1	558,8
2005	558,2	498,2	537,9	558,9	513,0	541,2	551,1	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,4	92,2	103,0	108,3	105,8	117,4	105,4	x	x	x	x	x	X
Włochy													
2004	627,3	529,6	527,2	572,6	550,5	514,6	511,8	570,2	578,8	625,5	634,7	652,1	574,6
2005	564,4	535,3	657,1	586,7	558,6	637,5	x	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,9	101,1	124,6	102,5	101,5	123,9	x	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
UE-25													
2004	403,9	424,0	430,0	444,5	427,5	403,4	384,9	377,9	366,0	385,4	391,2	330,9	331,3
2005	397,3	385,9	394,5	410,5	424,3	403,2	389,3	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,4	91,0	91,7	92,4	99,3	100,0	101,1	x	x	x	x	x	X
Wielka Brytania													
2004	371,6	408,6	418,2	440,5	431,8	412,7	377,0	361,5	357,0	343,3	340,2	350,7	384,4
2005	357,1	358,8	361,4	393,3	433,1	394,7	366,0	x	x	x	x	x	X
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,1	87,8	86,4	89,3	100,3	95,6	97,0	x	x	x	x	x	X

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE, w 2005 roku

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD/euro
	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego miesiąca sprzed roku (%)	NZD/sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połędwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
II	59,73	105,8	40,10	99,0	887	120,4	1 088	102,5	0,549
III	59,65	105,1	39,17	94,6	855	111,5	1 073	99,0	0,554
IV	60,70	107,8	40,19	98,9	844	107,9	1 074	106,8	0,562
V	57,96	95,5	42,07	96,3	836	103,2	1 062	91,4	0,566
VI	63,97	99,9	44,15	93,6	816	98,7	1033	89,5	0,583
VII	65,81	100,1	42,39	91,2	831	99,8	1054	91,3	0,566

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agro-Fax i Fencepost, New Zealand.

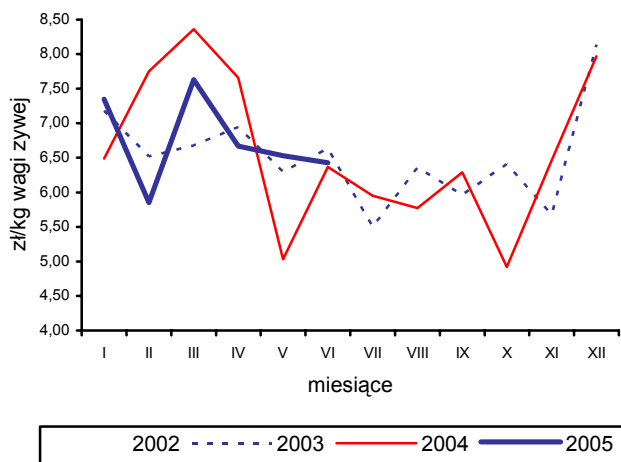
Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2004												
AUD/100 kg cwe	373	366	352	349	370	422	509	387	374	337	351	335
2005												
AUD/100 kg cwe	351	348	343	335	341	390	407	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	94	95	97	96	92	92	80	x	x	x	x	x

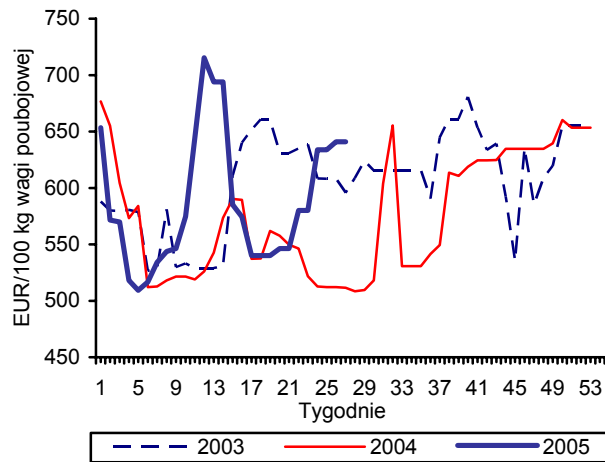
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Ernst&Young Food&Agrobusiness oraz MLA, Australia.

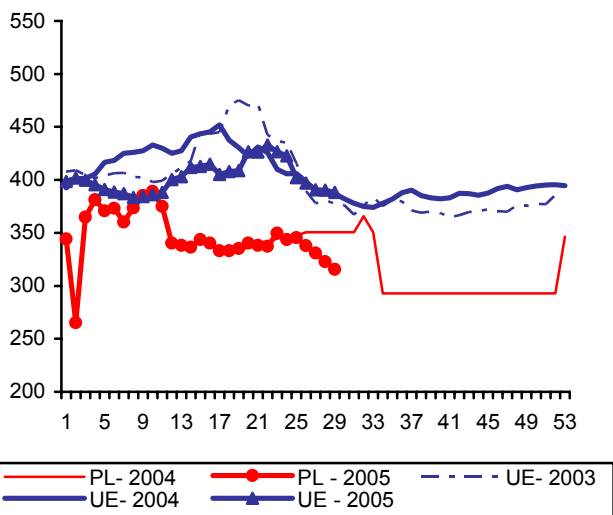
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

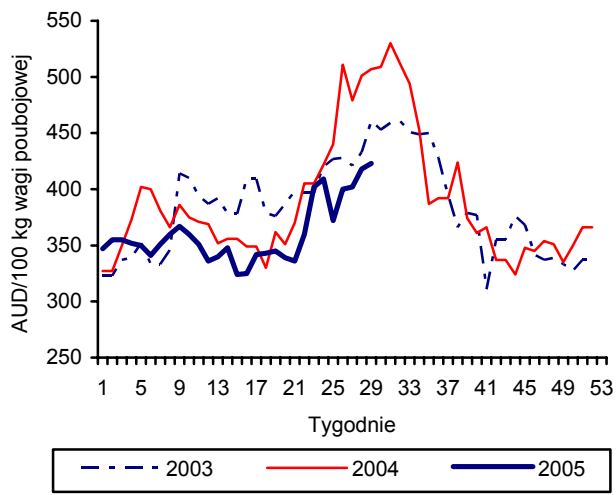
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

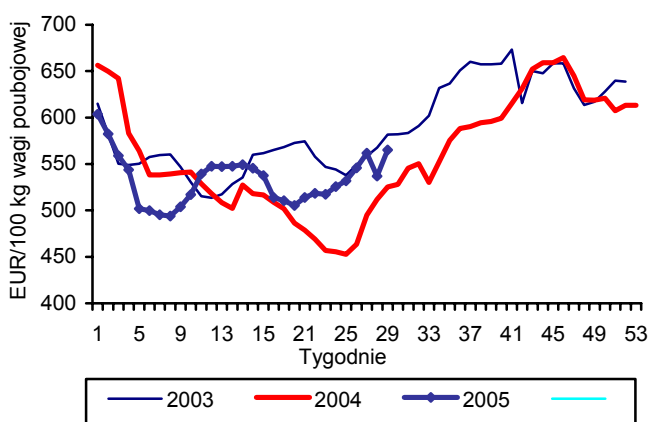
Rys. 2. Ceny owiec w UE-25 i w Polsce

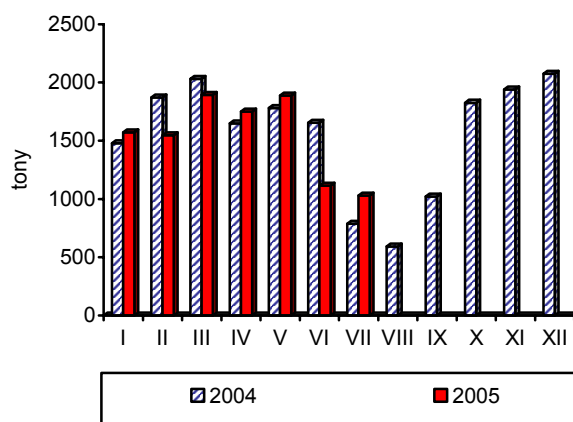
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W I półroczu 2005 r. polscy rybacy odłowili 87,5 tys. ton ryb oraz 125,6 tys. ryb liczonych w sztukach (troci, łososi i pstrągów). Jest to odpowiednio o 20,3% mniej i 13,9% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Mniejsze połowy to przede wszystkim skutek redukcji floty w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego. Do 1 lipca 2005 r. chęć zezłomowania swoich jednostek wyraziło 274 właścicieli (21,4% całkowitej liczby statków), z czego 65% już zostało wykreślonych z rejestru. Znacznie niższe niż przed rokiem były zwłaszcza połowy dorszy (o 45,2%) oraz szprotów (o 26,0%). Ponad dwukrotnie, w stosunku do I półroczu 2004 r. zwiększyła się natomiast liczba odłowionych łososi bałtyckich. Bardzo udane dla rybaków były także połowy storni (wzrost o 64,1%).

W 2004 r., według danych GUS, wartość produkcji sprzedanej branży rybnej w Polsce wyniosła 2,65 mld zł – o 35,1% więcej niż przed rokiem. Równie udane dla przetwórców było także pierwszych 5 miesięcy 2005 r. Finalna produkcja przemysłu rybnego (zakłady zatrudniające 50 i więcej osób) wyniosła 130,1 tys. ton i była o 28,8% wyższa niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Według wstępnych danych eksport ryb i produktów rybnych w okresie styczeń – maj 2005 r. wyniósł 62,6 tys. ton (176,9 mln EUR) i był odpowiednio o 10,8% (33,6%) większy niż w tym samym okresie roku ubiegłego. Jest to przede wszystkim zasługa zwiększonego wywozu ryb wędzonych (łososi i pstrągów), których sprzedaż w analizowanym okresie wzrosła 2-krotnie. W jeszcze większym stopniu wzrósł eksport ryb świeżych (2,4-krotnie) na co wpływ wywarła w dużym stopniu poprawa ewidencji sprzedaży szprotów przez polskich rybaków w portach duńskich. W ciągu 5 miesięcy br. wyładunki tych ryb osiągnęły poziom ok. 7 tys. ton, przy średniej cenie 82 EUR/tonę (spadek o 4,5%). Import ryb i produktów rybnych

zwiększył się w tym czasie o 3,4% i wyniósł 114,6 tys. ton (183,1 mln EUR – wzrost o 21,1%). W imporcie wzrosły zwłaszcza ceny ryb mrożonych (o 38,5% – głównie makreli), filetów (o 23,9% – głównie śledzi) oraz ryb świeżych (o 12,8% – głównie łososi).

Od początku marca 2005 r. w obrocie hurtowym rybami obserwowany jest wzrost cen (po spadku w styczniu i lutym). W okresie marzec – maj 2005 r. wskaźnik cen produkcji sprzedanej wyniósł 102,8%. Jednak w porównaniu z cenami ubiegłorocznymi znaczna część ryb i produktów rybnych jest tańsza. Żywe karpie były w czerwcu tańsze o 6% niż przed rokiem, a mrożone filety z mintaja o 3,4%. Wzrosły natomiast ceny filetów z morszczuka (o 1,3%). Podobna tendencja występuje w obrocie detalicznym. W okresie styczeń – czerwiec ceny ryb i przetworów rybnych wzrosły średnio o 1,1%. W największym stopniu podrożały śledzie i inne ryby morskie solne (o 4,3%) oraz asortyment konserwowany (o 3,3%). Nieznacznie potaniały skorupiaki (o 1,0%) i ryby morskie (o 0,5%). Według danych GUS, obrazujących poziom ceny poszczególnych produktów, najbardziej zdrożały w tym czasie szproty w sosie pomidorowym oraz „paprykarz szczeciński” (o 6,1%). Natomiast w okresie czerwiec 2004 r. – czerwiec 2005 r. największy był wzrost cen wędzonej makreli (o 11,4%) oraz filetów śledziowych (o 11,1%).

Mała podaż i słaba jakość oferowanych ryb spowodowała niewielkie zainteresowanie przetwórców skupem w portach. Ze względu na okres ochronny (poza małymi ilościami pochodzącymi z przyłowu) brak w obrocie dorszy. Za śledzie D oferowano w granicach 1,00-1,30 zł/kg, a za śledzie S od 0,80 do 1,05 zł/kg. Szproty wyceniane były na ok. 0,40 zł/kg.

bez eksportu z burt statków

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Płaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś atlantycki	Pstrąg tęczowy
2003 I-XII	84 098	30 703	16 029	7343	4 513	142 686	-	-	-
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
V	13 319	1 367	1 949	482	619	17 735	27 843	1 248	357
VI	3 728	2 584	1 059	799	466	8 636	714	0	0
VII	2 054	3 595	37	764	463	6 913	1 881	31	2
VIII	440	2 867	1 183	797	591	5 878	1 628	30	0
IX	643	2 835	1 064	850	553	5 944	2 542	102	0
X	2 218	4 373	1 044	724	538	8 896	15 396	1 557	140
XI	2 726	2 721	1 265	741	251	7 704	17 365	2 097	167
XII	4 113	1 912	1 788	584	212	8 610	15 177	6 241	140
2005 I	7 911	606	743	1 512	114	10 886	11 389	884	70
II	9 641	720	912	1 956	126	13 355	11 104	732	43
III	13 777	753	1 097	1 391	112	17 130	13 147	1 083	82
IV	18 752	3 752	1 584	490	600	25 178	44 545	4 731	462
V	10 625	2 536	335	842	693	15 031	32 804	3 455	512
VI	1 817	2 766	118	925	317	5 943	578	21	0
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>	48,7	107,0	11,1	115,8	68,0	68,8	80,9	x	x

Źródło: Dane MIR i MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony) ^a

Miesiące	Filety oraz mięso z ryb świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	Śledzie	Sardynki, sardele i szproty	Makrele	
2004 I-XII	16 127	56 648	37 021	119 622	67 377	17 629	7 841	229 418
IV	3 369	6 789	3 012	9 926	5 360	1 474	690	23 096
V	2 943	3 600	2 233	8 142	4 009	1 306	565	16 918
VI	2 369	3 535	2 137	7 847	4 073	1 129	509	15 888
VII	195	1 958	1 860	8 396	4 906	1 048	573	12 409
VIII	336	3 067	2 043	8 581	4 929	1 214	601	14 027
IX	428	4 644	2 839	9 904	5 575	1 496	735	17 815
X	429	4 192	3 905	11 001	6 067	1 817	703	19 527
XI	584	4 972	4 226	11 899	7 219	1 567	670	21 681
XII	741	8 863	4 555	12 837	8 077	1 486	686	26 996
2005 I	724	4 324	3 520	13 067	5 290	1 144	721	21 635
II	2 518	6 321	3 627	15 298	7 813	1 505	793	27 764
III	2 838	7 585	4 559	16 102	7 416	1 585	757	31 084
IV	4 250	6 527	3 233	14 111	5 254	1 151	573	28 121
V	2 043	4 981	2 760	11 768	4 856	684	497	21 552
Wskaźnik zmian (%)								
<u>V 2005</u> <u>V 2004</u>	69,4	138,4	123,6	144,5	121,1	52,4	88,0	127,4

^a Dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport*					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2003 I-XII	109,80	42,04	26,22	7,14	10,44	248,17	116,28	64,37	24,13	21,06
2004 I-XII	126,89	47,38	30,64	11,72	10,01	286,73	130,15	71,90	31,15	25,85
2004 IV	12,35	3,95	3,31	0,79	1,45	25,12	10,18	5,41	5,48	1,85
V	12,21	3,58	2,82	0,72	0,94	14,12	3,57	4,80	2,03	1,78
VI	11,93	3,73	2,85	0,68	1,02	15,74	5,74	5,20	1,58	1,51
VII	9,71	4,36	2,25	0,70	0,66	15,03	6,49	3,67	1,80	1,29
VIII	8,89	3,46	2,21	0,81	0,32	16,43	7,88	3,25	1,19	1,60
IX	9,90	4,02	2,52	0,69	0,34	25,07	13,05	5,21	2,21	2,10
X	8,31	3,04	2,33	1,03	0,40	29,84	13,83	8,40	3,17	2,28
XI	10,94	5,23	2,21	1,61	0,69	39,93	19,99	8,31	3,22	2,93
XII	10,69	3,86	2,29	2,45	0,87	33,86	16,57	6,48	3,44	4,20
2005 I	8,79	3,83	2,52	1,02	0,50	24,60	10,19	7,64	2,41	1,94
II	12,03	4,35	2,78	1,59	0,97	27,02	11,47	7,35	2,44	3,16
III	14,89	3,67	3,42	1,93	2,01	25,04	10,42	5,89	2,96	3,00
IV	15,42	3,78	3,38	1,60	1,54	20,95	6,20	4,46	2,08	2,21
V	11,49	3,82	2,74	1,35	0,69	19,91	6,62	6,54	1,76	1,85
Wskaźnik zmian (%)										
<u>V 2005</u> V 2004	94,1	106,7	97,2	187,5	73,4	141,0	185,4	136,2	86,7	103,9

* bez eksportu z burt statków

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makreła			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2004 IV	3,56	3,35	3,54	4,26	3,24	6,70	6,36	7,13	14,12	6,73
V	3,24	3,63	3,71	3,52	-	7,95	8,05	7,42	13,79	8,51
VI	3,13	3,96	3,80	3,49	-	7,13	8,19	7,34	12,82	5,27
VII	2,88	3,84	3,66	3,62	2,81	6,96	7,30	7,00	11,54	6,77
VIII	2,80	3,60	3,64	3,70	3,55	6,52	6,80	6,88	12,86	7,51
IX	3,01	3,78	3,61	3,71	3,76	6,70	7,14	6,76	12,17	6,32
X	3,85	3,83	3,78	3,90	3,47	6,96	7,01	6,63	11,76	7,26
XI	4,57	4,47	3,58	4,01	3,67	6,30	6,46	6,41	11,10	5,63
XII	4,18	4,80	3,25	3,91	3,89	5,86	5,74	6,18	12,47	5,20
2005 I	4,86	4,60	3,64	3,91	3,90	5,99	6,58	6,06	12,34	4,96
II	4,63	4,83	4,13	3,98	3,68	5,92	6,82	6,04	14,39	5,55
III	5,02	4,90	4,24	3,64	3,30	6,12	5,50	5,95	12,71	5,02
IV	5,14	-	4,27	3,92	3,78	6,39	6,43	6,32	13,20	6,16
V	4,08	-	4,03	3,95	-	6,16	6,88	6,42	13,74	6,29
Wskaźnik zmian (%)										
<u>V 2005</u> V 2004	125,9	x	108,6	112,2	x	77,5	85,5	86,5	99,6	73,9

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi		Filety z dorsza		Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone		Filety z flądry
	Niemcy	Holandia	W.Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Holandia	Dania
2004 IV	8,81	7,39	18,67	17,09	36,30	32,93	64,99	58,63	12,32
V	8,79	8,19	17,12	17,98	38,22	41,34	52,63	62,41	12,85
VI	8,16	10,93	17,91	19,32	35,64	32,85	51,49	59,78	13,73
VII	8,20	10,67	19,19	18,54	34,72	33,01	49,17	58,43	12,12
VIII	.	.	17,81	19,10	34,11	32,93	41,28	59,11	12,21
IX	.	.	18,27	19,35	51,64	31,69	42,23	56,70	11,31
X	.	10,19	18,68	18,79	35,30	31,49	39,33	45,46	11,96
XI	.	10,11	18,72	19,43	38,78	30,66	41,23	52,51	11,66
XII	.	8,77	17,83	17,79	46,11	30,65	41,52	49,70	11,69
2005 I	.	11,68	18,28	18,06	35,22	31,31	38,50	47,54	11,35
II	.	11,51	18,09	17,13	32,42	30,73	41,31	45,69	10,84
III	11,52	11,90	18,32	15,42	32,77	31,25	42,97	50,58	10,81
IV	.	12,07	18,65	15,17	34,05	32,22	58,62	49,57	11,23
V	.	14,64	19,57	17,99	34,87	31,71	53,15	50,28	11,13
Wskaźnik zmian (%)									
<u>V 2005</u> <u>V 2004</u>	x	178,7	114,3	100,0	91,2	76,7	101,0	80,6	86,6

Źródło: Obliczenia IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MRiRW i MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2003 I-XII	8,61	-	8,66	59%	9,17	67%	8,08	60%	6,06	77%	7,81	80%
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2004 V	8,91	-	8,14	55%	8,53	66%	7,99	62%	6,09	78%	7,27	77%
VI	8,92	-	8,16	55%	8,58	66%	8,05	62%	6,17	79%	7,41	78%
VII	9,11	-	8,14	55%	8,57	66%	7,95	61%	6,22	79%	7,46	79%
VIII	9,16	-	8,33	56%	8,58	65%	7,92	60%	6,23	79%	7,47	79%
IX	9,10	-	8,27	56%	8,64	66%	7,97	61%	5,84	74%	7,41	78%
X	8,95	-	7,86	53%	8,79	67%	8,07	61%	5,48	69%	7,25	76%
XI	8,80	-	7,73	52%	8,73	66%	8,00	61%	5,49	69%	7,16	75%
XII	8,57	-	7,80	52%	8,96	68%	7,91	60%	5,58	69%	7,31	73%
2005 I	8,57	-	7,84	52%	8,76	67%	7,90	60%	5,69	69%	7,33	71%
II	8,59	-	8,14	54%	8,76	67%	7,84	59%	5,67	69%	7,37	71%
III	8,59	-	8,11	54%	8,78	67%	7,86	60%	5,70	69%	7,37	71%
IV	8,37	-	8,07	54%	8,71	67%	7,76	59%	5,83	70%	7,19	69%
V	8,20	-	7,97	53%	8,69	67%	7,80	59%	5,89	70%	7,31	69%
VI	8,39	-	7,97	53%	8,69	67%	7,78	59%	5,93	70%	7,35	70%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>	94,0	x	97,7	x	101,3	x	96,6	x	96,1	x	99,2	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny skupy ryb bałtyckich w portach (zł/kg)

Miesiące	Śledź D			Szprot			Dorsz		
	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo	Kołobrzeg	Kołobrzeg	Władysławowo
2003 I-XII	1,22	1,44	1,46	0,57	0,62	0,55	5,48	5,46	5,28
2004 I-XII	1,31	1,36	1,56	0,63	0,62	0,47	5,61	5,55	5,45
2004 IV/V	1,40	1,40	1,40	0,60	0,60	0,45	5,00	-	5,10
VI	1,20	1,40	1,40	0,50	0,60	0,45	5,50	-	-
VII	1,10	-	-	0,50	-	0,40	-	-	-
VIII	1,20	1,20	-	0,65	-	0,45	5,00	-	4,65
IX	1,50	-	1,40	0,75	-	0,45	6,20	-	5,20
X	1,50	1,40	1,50	0,70	0,65	-	5,70	5,90	5,70
XI	-	-	1,70	-	-	0,50	-	-	6,00
XII	1,30	-	1,70	0,60	-	0,50	6,20	-	6,00
2005 I	-	-	1,60	-	-	0,60	-	-	5,70
II	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,80	5,60	5,70
III	1,40	1,35	1,60	0,65	0,63	0,60	5,70	5,60	5,80
IV	1,30	1,20	2,00	0,60	-	0,45	-	-	-
V	1,20	1,30	-	-	-	0,40	-	-	-
Wskaźnik zmian (%)									
V 2005	85,7	92,8	x	x	x	88,9	x	x	x
IV/V 2004									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych Rynku Ryb – dodatku do Magazynu Przemysłu Rybnego.

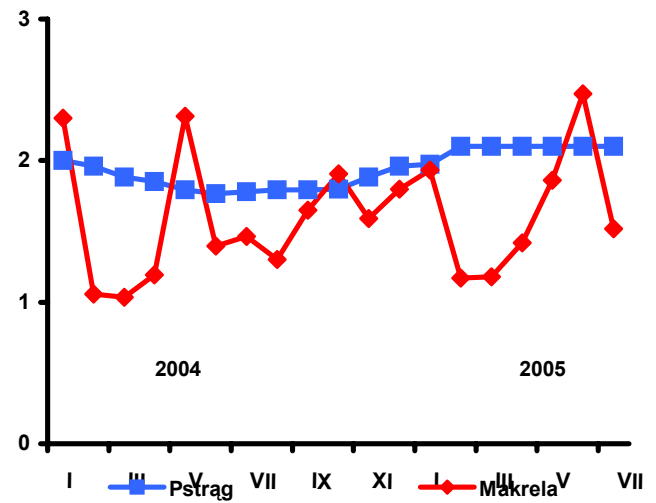
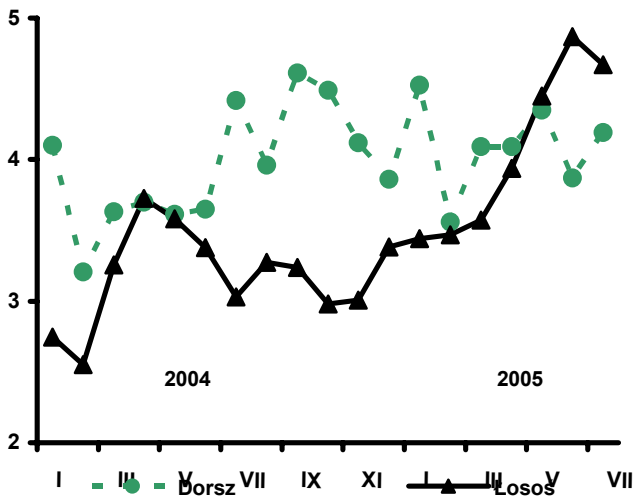
Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2003I-XII	13,65	13,56	56,30	6,12	10,77	11,90	11,01	19,66	9,73	10,22	10,95
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2004V	12,93	12,87	55,60	6,26	10,89	12,06	11,00	18,59	9,47	10,80	11,55
VI	12,98	12,97	56,00	6,28	10,92	12,13	11,10	18,59	9,49	10,87	11,65
VII	13,05	13,03	56,30	6,33	10,99	12,19	11,20	18,53	9,50	10,85	11,74
VIII	13,10	13,10	56,50	6,37	11,05	12,29	11,30	18,65	9,50	10,86	11,82
IX	13,14	13,17	56,60	6,38	11,12	12,29	11,35	18,88	9,48	10,91	11,89
X	13,16	13,22	56,70	6,44	11,54	12,35	11,40	19,06	9,49	10,95	11,86
XI	13,20	13,19	56,70	6,50	11,74	12,42	11,45	19,24	9,61	11,05	11,85
XII	13,16	13,23	56,80	6,59	11,89	12,48	11,40	19,35	10,05	11,15	11,57
2005I	13,14	13,24	56,60	6,62	11,96	12,48	11,45	19,41	10,26	11,21	11,48
II	13,12	13,18	56,80	6,66	12,03	12,52	11,55	19,59	10,37	11,32	11,48
III	13,05	13,20	56,60	6,69	12,02	12,64	11,70	19,59	10,41	11,32	11,48
IV	13,05	13,18	56,50	6,68	12,13	12,84	11,95	19,76	10,44	11,38	11,58
V	12,99	13,16	56,60	6,69	12,16	12,93	12,05	19,82	10,53	11,37	-
VI	12,99	13,18	57,00	6,70	12,17	13,00	12,10	19,88	10,54	11,48	-
Wskaźnik zmian (%)											
VI 2005	100,1	101,6	101,8	106,7	111,4	107,2	109,0	106,9	111,1	105,6	x
VI 2004											

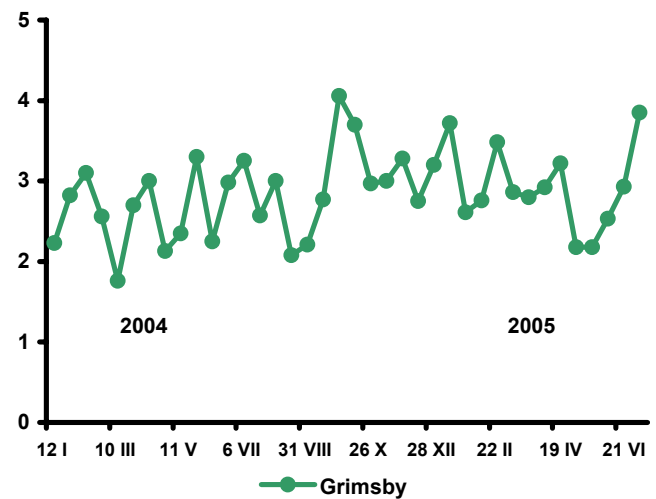
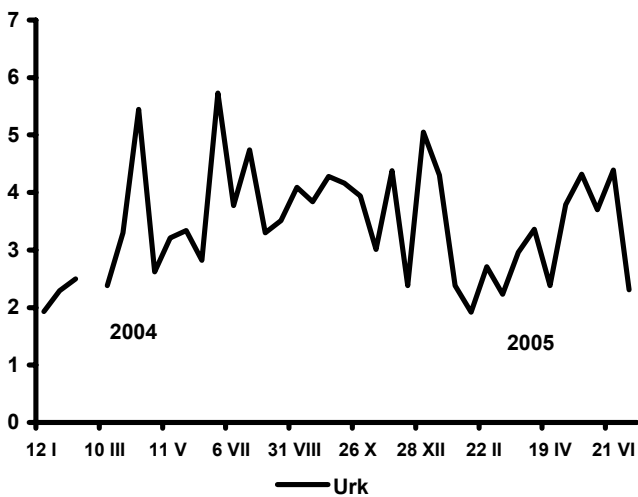
Źródło: Dane GUS.

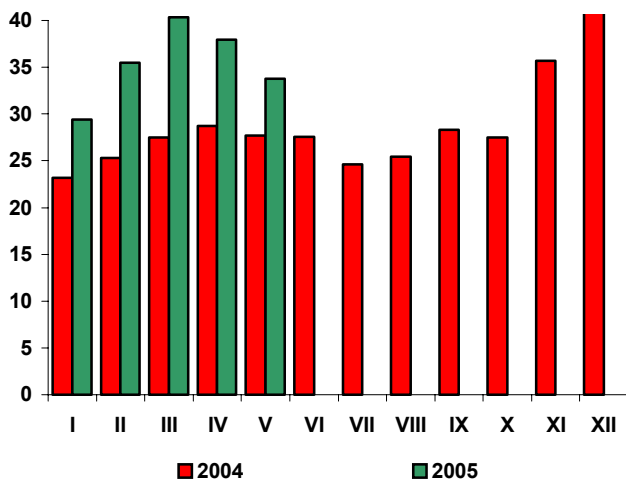
Rys. 1. Ceny świeżych ryb na aukcji w Hiszpanii (EUR/kg)

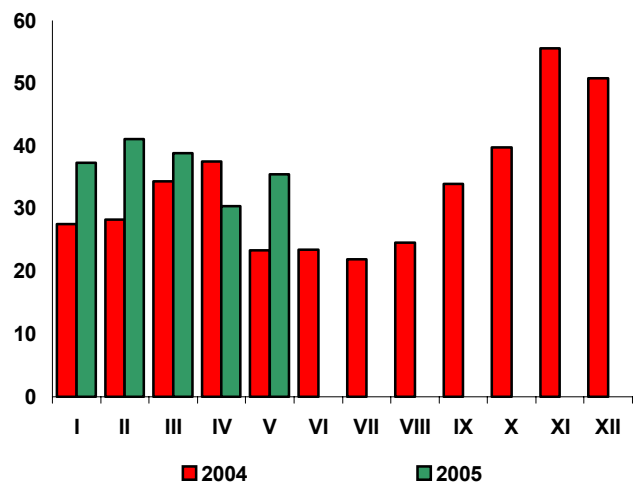
Rys. 2. Ceny dorszy w portach w Holandii i Wielkiej Brytanii (EUR/kg)

Rys. 3. Eksport ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Rys. 4. Import ryb i produktów rybnych (mln EUR)

Źródło: Rys.1 – www.mercabarna.es, Rys.2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CIHZ, MRiRW oraz MF..

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W czerwcu br., po wzrostach w trzech ostatnich miesiącach, odnotowano istotny spadek cen żywności. W porównaniu z majem br. łączne ceny detaliczne artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 1,2%, wobec wzrostu o 2,9% w czerwcu ubiegłego roku. Zdecydował o tym znaczny sezonowy spadek cen owoców (o 18,1%), który w ubiegłym roku nie wystąpił. Głębokiej, sięgającej 30,4%, redukcji uległy zwłaszcza ceny owoców jagodowych. O 1,4% potaniał cukier, co było kontynuacją tendencji obserwowanej od września 2004 r. Niższe niż przed miesiącem były ceny mięsa wieprzowego (o 1,1%) i tłuszczów wieprzowych (o 2,5%). Mniej niż w maju br. konsumenci płacili za wędliny (o 0,2%) oraz artykuły z grupy: „mleko, sery i jaja” (o 0,5%). Potaniały również przetwory młynarskie (o 0,4%), w tym mąka o 0,9%. Nieznacznie, bo o 0,1% zmalały ceny tłuszczów roślinnych, przy spadku cen masła o 0,2%. Podrożał natomiast drób (o 1,1%) i wędliny drobiowe (o 0,5%). Za ryby płacono nieznacznie więcej niż w poprzednim miesiącu (o 0,1%). Na poziomie zanotowanym miesiąc wcześniej utrzymały się ceny mięsa wołowego, pieczywa, makaronów i napojów bezalkoholowych.

W okresie grudzień 2004 r. – czerwiec 2005 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,2%, wobec wysokiego wzrostu – o 7,2% – odpowiednio przed rokiem. Spadek cen żywności był efektem ustąpienia impulsów cenowych obserwowanych w okresie poprzedzającym akcesję i w pierwszych miesiącach członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz zmian uwarunkowań wewnętrznych związanych z produkcją rolniczą. Miał on istotny wpływ na spowolnienie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych (inflacji). Dotyczył głównie tych grup żywności, w których w ubiegłym roku odnotowano największe podwyżki, tj. artykułów mięsnych, cukru, produktów zbożowych oraz tłuszczów jadalnych. W czerwcu br., w stosunku do grudnia 2004 r., ceny mięsa i przetworów zmalały średnio o 2,7%, w tym mięsa wieprzowego o 8,1% i wędlin o 2,9%. Ceny cukru obniżyły się o 10,2%, owoców o 3,3% oraz tłuszczów jadalnych o 2,8%, w tym masła o 3,2%. Spadły również ceny pieczywa i produktów zbożowych (o 0,5%, w tym mąki o 4,2%) oraz artykułów w grupie „mleko, sery, jaja” (o 0,4%, w tym jaj o 5,5%). Podniosły się natomiast ceny ryb (o 1,1%), mięsa wołowe-

go (o 1,9%) i drobiowego (o 3%), warzyw (o 15,1%) i napojów bezalkoholowych (o 0,3%).

Bezwzględny spadek cen wielu podstawowych towarów żywnościowych w pierwszych sześciu miesiącach br. nie zrekomensował wydatnego ich wzrostu w 2004 r. W rezultacie w I półroczu br. nominalne ceny żywności kształtowały się na poziomie średnio o 4,3% wyższym niż w I półroczu 2004 r.

(realne wzrosły o 1,4%). W I półroczu br. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku ceny mięsa i przetworów zwiększyły się o 9,1%, w tym mięsa wołowego o 32,5%, wieprzowego o 9,8%, a drobiowego o 4,1%. Ceny cukru i wyrobów cukierniczych podniosły się o 9,4%, w tym cukru o 17,3%. Wzrost cen tłuszczów wyniósł 6,9%, w tym tkankowych 27,9% i masła 9,9%. Artykuły mleczarskie podrożały średnio o 5,1%, ryby o 3,2%, a pieczywo i przetwory zbożowe o 2,7%, w tym ryż o 21,2%. W I półroczu br. niższe niż przed rokiem były ceny jaj (o 14,3%), owoców (o 2,3%) i warzyw (o 1%). W grupie owoców potaniały jabłka (o 2,7%) i owoce cytrusowe (o 9,1%) przy wydatnym, sięgającym 41,1% wzroście cen bananów.

Odnotowany w pierwszej połowie br. wzrost gospodarczy nie znalazł odzwierciedlenia w poprawie sytuacji dochodowej ludności. W I półroczu br. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły bardziej niż płace i dochody ze świadczeń społecznych. Niekorzystnie ukształtowały się relacje dochodów do cen żywności w porównywanym okresie. Przy wzroście średniego poziomu cen żywności o 4,3%, płace nominalne w sektorze przedsiębiorstw zwiększyły się o 2,5%, emerytury i renty w systemie pracowniczym o 2,9%, a emerytury i renty rolnicze o 1,8%. Nastąpił spadek siły nabywczej dochodów z pracy najemnej i świadczeń społecznych w odniesieniu do większości podstawowych artykułów żywnościowych, zwłaszcza cukru, tłuszczów zwierzęcych i mięsa. Wyniki badań budżetów rodzinnych potwierdzają spadek spożycia tych produktów. W drugiej połowie br. możliwe jest odwrócenie tych tendencji. Sprzyjać temu będą: spodziewane dalsze obniżki cen żywności, w tym zwłaszcza mięsa, poprawa sytuacji na rynku pracy i wzrost realnych dochodów ludności.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w czerwcu 2005 r.

Wyszczególnienie	VI 2005			I-VI 2005
	V 2005=100	XII 2004=100	VI 2004=100	I-VI 2004=100
O G Ó Ł E M	99,8	100,6	101,4	102,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,8	99,8	100,4	104,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,5	102,0	103,0	102,5
Odzież i obuwie	99,9	95,8	94,6	95,1
Mieszkanie	100,1	101,3	102,6	103,8
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	101,6	102,9	104,2
w tym nośniki energii	100,0	101,4	103,2	103,5
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,3	101,1	102,1
Zdrowie	100,2	102,0	102,4	102,6
Transport	100,4	101,9	103,6	104,6
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	100,8	105,1	108,4	109,3
Łączność	99,9	100,1	100,0	99,9
Rekreacja i kultura	100,0	100,9	100,6	100,8
Edukacja	100,0	100,3	103,7	103,8
Restauracje i hotele	100,2	101,0	103,9	104,4
Inne towary i usługi	100,1	100,2	100,6	101,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w czerwcu 2005 r.

Wyszczególnienie	VI 2005			I-VI 2005
	V 2005=100	XII 2004=100	VI 2004=100	I-VI 2004=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	98,8	99,8	100,4	104,3
Żywność	98,7	99,8	100,4	104,6
Pieczywo i produkty zbożowe	99,9	99,5	100,7	102,7
Pieczywo	100,0	99,4	99,9	101,4
Makarony	100,0	100,0	101,4	103,0
Ryż	99,2	94,0	104,4	121,2
Mięso i przetwory	99,8	97,3	101,6	109,1
Mięso wieprzowe	98,9	91,9	98,3	109,8
Mięso wołowe	100,0	101,9	113,9	132,5
Drób	101,1	103,0	96,6	104,1
Przetwory mięsne i wędliny	99,8	97,4	103,4	108,6
Ryby	100,1	101,1	103,1	103,2
Mleko, sery i jaja	99,5	99,6	102,0	101,9
Artykuły mleczarskie	99,7	100,4	103,9	105,1
Mleko	99,8	101,7	104,6	105,0
Sery twarogowe	99,8	100,3	103,0	104,2
Sery dojrzewające i topione	99,2	99,1	104,6	106,9
Jaja	98,6	94,5	90,9	85,7
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,6	97,2	102,2	106,9
Masło	99,8	96,8	102,2	109,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	97,5	88,1	114,1	127,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,0	100,2	100,6	101,1
Oleje roślinne	99,9	99,0	98,9	100,3
Owoce	81,9	96,7	82,2	97,7
Jabłka	106,5	126,4	89,7	98,3
Owoce cytrusowe	102,9	109,9	95,0	90,9
Banany	108,7	133,6	136,7	141,1
Warzywa	98,9	115,1	103,4	99,0
Ziemniaki	156,7	276,1	95,2	99,6
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby	99,5	96,5	97,6	109,4
Cukier	98,6	89,8	89,3	117,3
Napoje bezalkoholowe	100,0	100,3	101,2	101,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8						
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9						
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8						
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1						
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5						
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6						
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9						
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9						
Cukier i wyroby	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5						
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6						
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8						
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7						

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4						
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7						
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6						
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1						
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0						
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2						
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2						
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4						
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6						
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3						
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4						
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5						

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2004 r. b – 2005 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	1,94	1,95	1,99	2,06	2,25	2,55	2,85	3,05	3,15	3,11	3,02	2,59
	b	2,96	2,91	2,88	2,81	2,76	2,73						
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,35	1,38	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39	1,38	1,37
	b	1,37	1,36	1,35	1,35	1,35	1,35						
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	3,76	3,77	3,81	3,86	3,90	3,96	4,00	4,02	4,05	4,06	4,06	4,05
	b	4,07	4,08	4,07	4,12	4,11	4,11						
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,53	1,59	1,65	1,71	1,74	1,75	1,75	1,75	1,73	1,70	1,67	1,64
	b	1,62	1,60	1,59	1,57	1,56	1,54						
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	11,11	11,11	11,25	11,50	12,28	14,04	15,42	15,50	15,52	15,63	15,77	15,84
	b	15,86	15,86	15,98	16,08	16,18	16,24						
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	14,72	14,74	14,88	15,21	16,18	18,42	20,51	20,42	20,49	20,50	20,51	20,46
	b	20,50	20,56	20,64	20,79	20,79	20,80						
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	12,28	12,16	12,47	13,25	13,64	14,46	15,52	15,36	15,36	15,34	15,14	14,78
	b	14,42	13,87	13,75	13,65	13,31	13,07						
Kurczę patroszone – 1 kg	a	4,98	5,20	5,37	5,53	5,59	6,80	6,72	5,77	5,51	5,57	5,62	5,70
	b	5,45	5,32	5,42	5,58	6,18	6,30						
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	18,54	18,47	18,57	18,91	19,11	19,79	20,85	20,73	20,75	20,87	20,75	20,60
	b	20,47	20,21	20,10	20,00	19,84	19,80						
Kielbasa „Zwyczajna” – 1kg	a	8,15	8,11	8,21	8,40	8,47	8,81	9,38	9,37	9,41	9,53	9,51	9,45
	b	9,43	9,25	9,21	9,15	9,02	8,98						
Dorsz odgłowiony – 1 kg	a	10,58	10,65	10,67	10,71	10,80	10,87	10,85	10,86	10,91	10,98	11,05	11,15
	b	11,21	11,32	11,32	11,38	11,37	11,48						
Mleko 3,0 – 3,5% tł. sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,36	2,37	2,37	2,37	2,38	2,38	2,38	2,39	2,39	2,40	2,40	2,42
	b	2,45	2,46	2,46	2,47	2,47	2,46						
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,04	1,03	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,01	1,02	1,02	1,02
	b	1,02	1,01	1,00	1,00	0,99	0,99						
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	8,87	8,88	8,92	8,90	8,91	8,97	9,02	9,06	9,11	9,17	9,23	9,28
	b	9,33	9,39	9,41	9,41	9,42	9,41						
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	15,57	15,69	15,62	15,51	15,47	15,66	15,89	16,02	16,25	16,58	16,86	17,08
	b	17,15	17,22	17,10	16,83	16,49	16,24						
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	3,89	3,89	3,90	3,91	3,93	3,98	4,02	4,09	4,14	4,20	4,18	4,25
	b	4,26	4,17	4,19	4,22	4,21	4,23						
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,42	0,41	0,40	0,39	0,38	0,36	0,36	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	b	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33						
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	2,81	2,82	2,81	2,76	2,79	3,07	3,18	3,22	3,24	3,26	3,26	3,26
	b	3,27	3,23	3,19	3,16	3,14	3,14						
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,24	1,25	1,25	1,25	1,26	1,26	1,27	1,27	1,27	1,27	1,27	1,26
	b	1,26	1,26	1,25	1,25	1,24	1,24						
Olej rzepakowy – 1l	a	4,71	4,72	4,74	4,72	4,75	4,79	4,81	4,83	4,84	4,83	4,81	4,75
	b	4,76	4,78	4,76	4,74	4,74	4,74						
Ślonina – 1 kg	a	3,10	3,08	3,12	3,21	3,27	3,51	3,79	3,83	4,10	4,68	5,01	5,24
	b	5,06	4,74	4,63	4,53	4,39	4,24						
Smalec – 250 g	a	1,07	1,06	1,07	1,07	1,08	1,10	1,13	1,14	1,18	1,31	1,44	1,53
	b	1,54	1,52	1,50	1,47	1,43	1,40						
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	1,93	2,11	2,18	3,30	3,27	3,51	3,59	3,62	3,58	3,54	3,52	3,47
	b	3,41	3,31	3,18	3,14	3,14	3,09						
Jabłka – 1 kg	a	1,85	1,85	1,86	1,91	2,16	2,54	3,22	2,74	2,06	1,82	1,78	1,79
	b	1,79	1,79	1,82	1,97	2,13	2,26						

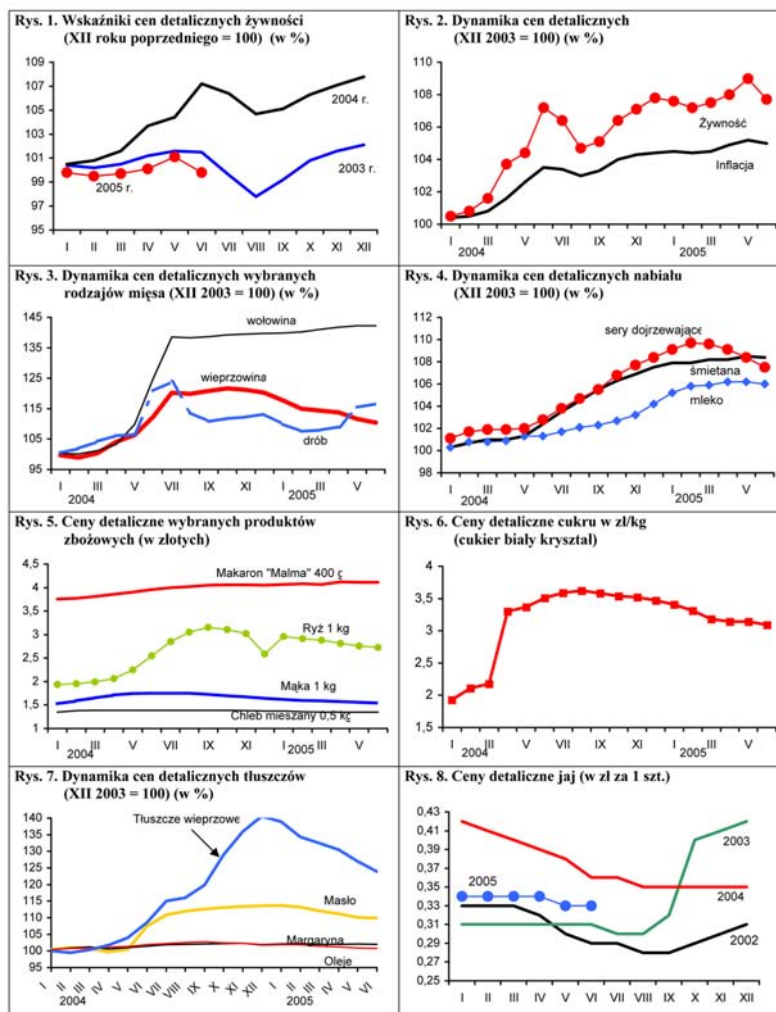
Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw mierzona możliwością kupna za nie wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie	2004		2005	
	VI	I - VI	VI	I - VI
Ryż – kg	943	1126	920	862
Chleb pszenno-żytni – 0,5 kg	1730	1730	1861	1800
Mąka pszenna „Poznańska” – kg	1374	1439	1632	1549
Makaron „Malma” – 400 g	607	622	611	598
Mięso wołowe z kością (rostbef) – kg	171	201	155	153
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) - kg	166	183	192	179
Szynka wieprzowa gotowana – kg	122	126	127	122
Kiełbasa „Zwyczajna” – kg	273	286	280	267
Kurczę patroszone świeże – kg	354	428	399	429
Dorsz odgłowiony – kg	221	223	219	216
Mleko 3,0-3,5% tłuszczu, w opakowaniu kartonowym – l	1023	1008	1021	995
Ser twarogowy półtłusty – kg	270	268	267	260
Ser dojrzewający „Gouda” – kg	155	153	155	145
Jaja kurze świeże – szt	6681	6123	7614	7199
Masło świeże „Extra” 82,5% tłuszczu – 200 g	783	841	800	767
Margaryna „Palma” – 250 g	1909	1910	2026	1958
Olej rzepakowy – l	506	504	530	513
Słonina – kg	735	742	593	532
Smalec 250 g	2227	2211	1795	1654
Ziemiaki – kg	3387	3564	3350	3766
Jabłka – kg	947	1176	1112	1249
Cukier biały kryształ – kg	685	875	813	763

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

W pierwszym półroczu 2005 r. rynek środków produkcji powrócił do względnej równowagi. Na przełomie roku a więc grudzień 2004 r. i styczeń 2005 r. średni wzrost cen środków produkcji wynosił ok. 19%, przy bardzo wysokim wzroście cen maszyn rolniczych o ponad 40%, nośników energii o ponad 25% i nawozów mineralnych o ponad 22%. W czerwcu 2005 r. średni wzrost cen za okres 12 miesięcy (czerwiec 2005 do czerwca 2004 r.) wynosił 5,3%, przy spadku cen materiałów budowlanych o 1,6%, pestycydów o ok. 1,0%. Najwyższe przyrosty cen nastąpiły na rynku maszyn rolniczych i nośników energii, które wzrosły w tym czasie o 10%.

Nawozy mineralne w czerwcu 2005 r. staniały o 0,3%. W pierwszym półroczu 2005 r. średni wzrost cen nawozów mineralnych wyniósł 3,3%, a w okresie 12 miesięcy ich średnia cena wzrosła o 7,6%. Na wzrost cen w dużym stopniu wpłynęła podwyżka cen soli potasowej (o 27,7%) oraz mocznika (o 11%). Ze względu na stosunkowo niską cenę pszenicy relacje cen nawozów mineralnych pogorszyły się. Na zakup 1 kg NPK w czerwcu br. należało wydatkować równowartość 5,8 kg pszenicy.

Rynek środków ochrony roślin jest w dalszym ciągu rynkiem bardzo stabilnym i dobrze zaopatrzonym. Ceny w czerwcu utrzymały się na tym samym poziomie. Od początku 2005 r. cen spadły średnio o 1,3%. W okresie 12 miesięcy obniżka cen wyniosła 0,1%. Większość preparatów staniała zdrożało jedynie ziarno zatrute fosforkiem cynku (o ok. 4%), Decis 2,5 EC (o 3,5%) i Nimrid 250 EC (o ok. 2%). Relacje cen pestycydów do cen produktów rolnych polepszyły się.

Rynek nośników energii cechuje duże zróżnicowanie. Cena baryłki ropy na giełdach światowych osiągnęła rekordową cenę ponad 62 USD, w konsekwencji cena benzyny bezołowiowej 95 przekroczyła w czerwcu 4 zł za litr przy znacznym zróżnicowaniu regionalnym. W czerwcu olej opałowy podrożał o 5,9%, od początku roku o 24,5%, a w okresie 12 miesięcy o 28,6%. Dynamika wzrostu cen oleju napędowego jest niższa (4,9% w półroczu, a w ciągu 12 miesięcy wzrost 16,9%). Obniżka ceny koks opałowego dochodzi do 10%. Średnio ceny bezpośrednich nośników energii wzrosły w czerwcu o 0,8%, w I półroczu 2005 r. o 3,1%, a w ciągu 12 miesięcy o 10,3%.

Na rynku materiałów budowlanych rośnie aktywność firm oraz wzrost obrotów. Optymizmem napawa wzrost sprzedaży cementu w czerwcu o 10%. Wzrost sprzedaży pozostałych materiałów budowlanych jest szacowany na około 6% w skali roku niż. Podobnie zwiększona sprzedaż okien i drzwi wskazuje na ożywienie co jest związane z obowiązywaniem przez ostatni rok ulg remontowych. W pierwszej połowie roku dużym utrudnieniem dla rynku budowlanego był brak planów zagospodarowania przestrzennego. Druga połowa roku będzie bardziej korzystna, do czego przyczynią się spadkowe tendencje cen. W czerwcu 2005 r. średnia cena materiałów budowlanych obniżyła się o 0,8%, od początku roku o 2,6%, a w ciągu 12 miesięcy o 1,6%.

W czerwcu br. średnia cena maszyn wzrosła o 1,1%, w półroczu o 5,3% a w ciągu roku o 10,2%.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do: w VI 2005	
		VI 2004	XII 2004	VI 2005	VI 2005 V 2005	VI 2005 XII 2004	VI 2005 VI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	68,76	69,68	71,96	99,7	103,3	104,7	7,00	7,00
Saletra amonowa 34%N	„	73,92	75,80	78,64	99,2	103,8	106,4	6,30	6,29
Mocznik 46%N	„	86,56	92,72	96,04	99,8	103,6	111,0	5,69	5,67
Superfosfat prosty 20%N	„	54,80	55,04	56,12	100,1	102,0	102,4	7,65	7,63
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	80,73	80,80	87,04	98,2	107,7	107,8	5,93	5,91
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	108,92	110,44	109,80	99,6	99,4	100,8	4,67	4,66
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	70,16	83,40	89,56	100,7	107,4	127,7	4,07	4,06
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	101,08	103,52	105,68	100,1	102,1	104,6	5,14	5,13
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	103,12	105,08	105,96	100,2	100,8	102,8	5,77	5,76
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	43,72	46,63	47,67	97,7	102,1	109,0	2,16	2,16

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		VI 2004	XII 2004	VI 2005	VI 2005 V 2005	VI 2005 XII 2004	VI 2005 VI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	66,22	65,34	61,99	99,4	94,9	93,6	16,89	16,85
Nurelle D 550 FC	100 ml	43,02	43,18	42,99	99,9	99,6	99,9	11,71	11,68
Karate Zeon O50 CS	100 ml	19,92	19,95	20,01	100,1	100,3	100,5	5,45	5,44
Decis 2,5 EC	250 ml	23,31	23,45	24,14	100,5	102,9	103,6	6,58	6,56
Dithane M-45	1 kg	23,65	23,53	23,39	100,8	99,4	98,9	6,37	6,36
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,45	28,23	28,49	100,2	100,9	100,1	7,76	7,74
Bravo	1 l	43,05	43,73	42,87	99,6	98,0	99,6	11,68	11,65
Nimrod 250 EC	1 l	94,23	94,87	96,33	100,2	101,5	102,2	26,25	26,18
Roundup	1 l	23,49	23,05	23,08	99,8	100,1	98,3	6,28	6,27
Granstar	8 g	17,77	17,84	17,85	99,9	100,1	100,5	4,86	4,85
Fusilade Forte	1 l	112,70	112,63	112,50	100,2	99,9	99,8	30,65	30,57
Chwastox extra	1 l	14,04	13,99	14,08	100,1	100,6	100,3	3,84	3,83
Reglane 200 SL	1 l	79,44	79,51	78,20	99,6	98,4	98,4	21,31	21,25
Ziarno zatrute fosforkiem cynku, 1AB	1 kg	18,31	18,77	19,07	99,8	101,6	104,2	5,20	5,18

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		VI 2004	XII 2004	VI 2005	VI 2005 V 2005	VI 2005 XII 2004	VI 2005 VI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	463,02	479,47	471,16	100,1	98,3	101,8	128,38	128,03
Koks opałowy	t	810,44	1044,61	956,50	97,5	91,6	118,0	260,63	259,92
Benzyna „Euro Super” 95	l l	3,88	3,72	4,02	103,1	108,1	103,6	1,10	1,09
Olej napędowy	l l	3,13	3,49	3,66	100,8	104,9	116,9	1,00	1,00
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	1,82	1,88	2,34	105,9	124,5	128,6	0,64	0,64
Gaz propan-butan „LPG”	l l	1,68	1,98	1,75	100,6	88,4	104,2	0,48	0,48
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	10,58	10,52	11,13	100,2	105,8	105,2	3,03	3,02
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,40	20,81	20,92	99,9	100,5	102,5	5,70	5,68
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	9,98	10,22	10,49	100,2	102,6	105,1	2,86	2,85
Płyn do chłodziw „Petrygo”	l l	7,76	9,03	9,85	100,6	109,1	126,9	2,68	2,68
Energia elektryczna	10 kWh	4,10	4,10	4,11	100,0	100,2	100,2	1,12	1,12

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		VI 2004	XII 2004	VI 2005	VI 2005 V 2005	VI 2005 XII 2004	VI 2005 VI 2004	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	18,10	17,76	18,12	100,0	102,0	100,1	4,94	4,92
Wapno	1 t	393,30	411,35	413,51	100,0	100,5	105,1	112,67	112,37
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	167,25	163,63	145,94	97,7	89,2	87,3	39,77	39,66
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3769,73	3716,09	3166,97	96,3	85,2	84,0	862,93	860,59
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,15	11,20	10,59	98,7	94,6	95,0	2,89	2,88
Dwuteownik gruby	1 t	3315,84	3423,54	3220,36	98,0	94,1	97,1	877,48	875,10
Blacha dachowa	1 m ²	32,48	32,25	30,47	99,2	94,5	93,8	8,30	8,28
Tynk „Atlas”	25 kg	41,15	40,93	41,57	99,5	101,6	101,0	11,33	11,30
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,74	0,73	0,73	100,0	100,0	98,6	0,20	0,20
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	804,11	783,97	751,22	99,7	95,8	93,4	204,69	204,14
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	501,00	532,49	541,26	100,0	101,6	108,0	147,48	147,08
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	25,69	25,82	25,78	99,7	99,8	100,4	7,02	7,01
Okno drewniane szklane	1 szt.	1110,83	1148,16	1162,97	100,1	101,3	104,7	316,89	316,02
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	856,40	908,68	934,79	100,0	102,9	109,2	254,71	254,02

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	VI 2004	XII 2004	VI 2005	VI 2005 V 2005	IV 2005 XII 2004	VI 2005 VI 2004	pszenicy dt	żyw. wiepr. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	438565,22	357645,48	380730,17	100,0	91,1	86,8	1037,41	1034,59
Kombajn do ziemniaków	43536,65	46192,07	47990,20	101,2	103,9	110,2	132,76	130,41
Samochód Lublin	56422,37	56683,70	60527,34	101,8	106,8	107,3	164,92	164,48
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	13876,58	14630,88	16384,09	101,2	114,5	118,1	44,46	44,52
Siewnik zbożowy 25 redlic	10809,59	11630,68	12709,07	103,8	109,3	117,6	34,63	34,54
Ciągnik „Ursus” 3512	66593,12	67269,46	71750,56	100,0	106,7	107,7	195,51	194,97
Ciągnik 90 kW	136499,01	141940,48	148680,43	100,8	104,8	108,9	405,12	404,02
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	17534,93	18749,86	21007,76	102,0	112,0	119,8	57,24	57,09
Kopaczka elewatorowa	8349,76	8620,01	9677,97	102,7	112,3	115,9	26,37	26,30
Agregat uprawowy do siewnika	12736,15	11521,92	12341,10	102,6	107,1	96,9	33,63	33,54
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	4869,53	5121,64	5544,02	101,5	108,3	113,9	15,11	15,06
Glebozryzarka	3977,65	4278,34	4662,90	101,4	109,0	117,2	12,71	12,67
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	30702,60	31504,65	32498,76	100,7	103,2	105,9	88,55	88,31
Opryskiwacz 300 l	2507,46	2661,38	2659,19	100,1	99,9	106,1	7,25	7,23
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	3751,12	3968,39	4371,80	99,9	110,2	116,6	11,91	11,88
Rozsiewacz nawozów	1374,48	1436,43	1389,66	100,0	96,7	101,1	3,79	3,78
Sadzarka 2 rzędowa	1966,55	2298,63	2386,89	101,8	103,8	121,4	6,50	6,49
Plug 3 skibowy	2722,75	3050,34	3381,01	102,2	110,8	124,2	9,21	9,19
Kultywator 14-18 zębowy	1203,52	1282,14	1338,59	100,6	104,4	111,2	3,64	3,64
Dojarka 2 konwie ^a	7475,87	7724,16	7860,91	100,0	101,8	105,2	21,42	86,64
Dojarka z rurociągiem ^a	41241,65	44127,75	43647,66	100,0	98,8	105,8	118,93	481,07
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16141,33	16838,47	17179,50	100,0	102,0	106,4	46,81	189,35

^a Zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Lucyna Mieszkowska

Stopniowo wzrasta popyt na usługi dla rolnictwa, przynajmniej na niektórych segmentach rynku usług. Liczba krów ocenianych w czerwcu br. wyniosła 513 tys. i była o 0,6% wyższa niż w maju br. i o 6,2% wyższa w porównaniu z czerwcem 2004 r. Od czerwca 2004 r. do czerwca br. przeciętna liczba krów w gospodarstwach stosujących ocenę wzrosła o 10,4%, do 29,7 sztuk krów. Nastąpił również wzrost usługowej inseminacji loch; w skali roku o 29,7% oraz o 9,3% w II kwartale br. wobec I kwartału br., które są najbardziej rozwinięte w zachodniej Polsce.

Zmniejszyła się w 2004 r. liczba placówek usług mechanizacyjnych (o 7%), a zootechnicznych (o 15,7%), przy utrzymaniu się liczby zakładów weterynaryjnych. W I półroczu 2005 r. liczba placówek usługowych zwiększyła się z 15,4 tys. w 1995 r. do 21,5 tys. w 2003 r. oraz osiągnęła 20,8 tys. w czerwcu 2005 r.

W maju br. ceny usług dla rolnictwa wzrosły o 0,2%, a w czerwcu obniżyły się o 0,1% wobec miesiąca poprzedniego oraz wzrosły o 4,9% i 3,8% odpowiednio wobec maja i czerwca 2004 r.; przy inflacji 2,5% i 1,4% (tab. 3). W I półroczu 2005 r. w porównaniu z analogicznym okresem ubr. ceny usług wzrosły średnio o 5,4%, przy inflacji 2,9%. Wyższy był przy tym wzrost cen usług rolniczych (o 6,4%), a zwłaszcza inseminacyjnych (10,1%) i weterynaryjnych (7,6%) oraz uprawowych (o 8,8%), niż pośrednich usług dla rolnictwa (o 4,9%). Od czerwca 2004 r. do czerwca 2005 r. cena unasiwienia sztucznego krowy wzrosła z 42,57 zł do 45,40 zł, a składka ubezpieczenia autocasco ciągnika z 602,05 zł

do 662,55 zł. W tym czasie obniżyły się ceny usług bankowych, np. odsetki roczne kredytu średnioterminowego w kwocie 50 tys. zł zmalały z 5892 zł do 5758 zł.

Relacje cen produktów rolnych do cen usług dla rolnictwa poprawiły się w całym 2004 r. w stosunku do poprzedniego. W pierwszej połowie roku były one jednak znacznie korzystniejsze niż w drugiej i niż w pierwszych miesiącach 2005 r. Wymienione relacje wyraźnie pogorszyły się w I półroczu 2005 r. W czerwcu 2005 r. wskaźnik relacji cen produktów do cen usług poprawił się wobec maja br. (o 2,6 pkt) oraz obniżył się wobec czerwca 2004 r. W skali roku czerwiec 2004 r. – czerwiec 2005 r. korzystnie ukształtował się miernik relacji cen skupu produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno - zootechnicznych (101,9). W okresie rozpatrywanych 12 miesięcy poprawiały się relacje cen produktów zwierzęcych i usług, a bardzo pogorszyły się relacje cen produktów roślinnych i usług (do 60,1 pkt wobec usług mechanizacyjnych). Tak np. cena badania klinicznego krowy, wyrażona w kg żywca bydła, zmniejszyła się z 5,0 kg w czerwcu 2004 r. do 4,9 kg w czerwcu 2005 r.; zaś cena opłaty projektu inwentarsko składowego, wyrażona w dt kukurydzy, wzrosła w tym czasie z 14,7 do 28,1 dt. Cena względna pakietu 17 usług (tab. 5), wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów rolnych, w czerwcu 2005 r. wzrosła o 1,5% wobec maja br., a wobec czerwca ub. r. zwiększyła się aż o 55,4%.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy	Rodzaje usług i placówek	Średnia liczba krów ocenianych tys.	L. gospodarstw stosujących ocenę tys.	L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2003	I-XII	471	18,6	25,2	1 630	922	9 746	8 457	3 261
2004	I-XII	480	17,8	26,9	1 669	991	9 066	8 466	2 748
	III	477	18,1	26,4	408	226	8 405	8 483	2 748
	V	481	18,0	26,7	x	x	x	x	x
	VI	483	18,0	26,9	466	236	8 777	8 506	2 866
	VII	483	17,9	27,0	x	x	x	x	x
	VIII	482	17,8	27,1	x	x	x	x	x
	IX	480	17,6	27,3	444	234	9 073	8 491	2 815
	X	480	17,5	27,4	x	x	x	x	x
	XI	482	17,5	27,6	x	x	x	x	x
	XII	485	17,4	27,8	351	295	9 066	8 466	2 748
2005	I	489	17,2	28,4	x	x	x	x	x
	II	494	17,2	28,6	x	x	x	x	x
	III	500	17,3	28,9	377	280	9232	8392	2822
	IV	505	17,3	29,3	x	x	x	x	x
	V	510	17,3	29,5	x	x	x	x	x
	VI	513	17,3	29,7	.	306	9666	8336	2829
Wskaźnik zmian cen (%)									
<u>VI 2005</u> <u>III 2005</u>		102,6	100,0	102,8	.	109,3	104,7	99,3	100,2
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>		106,2	96,1	110,4	.	129,7	110,1	98,0	98,7

^a dane w tej i następnym pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału.

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy	Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2003	I-XII	98,2	95,9	104,1	92,5	98,4
2004	I-XII	106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
	V	102,8	102,2	101,0	102,3	103,1
	VI	103,8	104,2	98,7	108,8	103,6
	VII	92,7	91,7	85,6	99,9	93,1
	VIII	86,0	86,0	76,0	98,2	86,0
	IX	96,8	97,0	92,2	101,2	96,7
	X	96,1	96,0	94,1	98,2	96,3
	XI	99,2	99,1	98,9	99,4	99,2
	XII	105,2	105,4	110,6	98,8	105,2
	2005	I	97,5	97,7	.	94,5
II		100,0	98,5	.	99,2	100,3
III		99,1	98,7	.	100,1	99,1
IV		96,9	96,4	96,3	97,1	97,0
V		98,1	98,2	95,4	101,1	98,1
VI		102,6	103,1	104,2	101,9	102,8
<u>VI 2005</u> <u>VI 2004</u>		83,4	97,5	60,1	92,0	76,0
<u>I-VI 2005</u> <u>I-VI 2004</u>		82,2	81,4	62,2	102,9	82,6

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2004												2005						2005 VI 2004 VI	
	% wobec poprzedniego okresu																			
	I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	%				
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	102,0	100,8	100,9	100,4	99,8	100,1	100,1	101,0	100,5	100,2	100,2	100,2	99,9	103,8				
I. Usługi rolnicze^a	103,4	105,1	102,6	100,4	102,0	100,3	99,6	100,2	100,2	100,8	102,0	100,9	100,7	100,1	99,7	105,4				
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	103,4	100,6	102,8	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0	102,0	100,5	102,3	100,5	99,2	105,7				
a. uprawowe	103,9	107,9	103,5	100,3	100,3	100,3	99,8	100,0	100,1	100,1	102,1	100,4	102,1	100,4	100,2	105,4				
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7	104,1	100,0	100,0	100,0	100,6	100,0	100,0	100,0	103,3	100,2	103,3	100,2	100,2	105,4				
c. chemizacyjne	103,6	109,3	102,5	100,9	102,0	100,9	100,1	100,2	100,0	102,1	99,3	101,6	101,6	100,8	99,8	108,1				
d. zbioru płodów	102,2	106,0	100,0	100,4	103,6	99,9	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	98,8	104,8				
2. usługi robocizny przy pracach polowych	97,3	96,3	100,0	100,1	100,0	100,1	88,7	100,0	100,0	100,0	100,0	95,4	98,2	101,7	103,1					
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	103,1	102,2	100,5	100,7	101,0	100,6	100,3	100,8	102,7	100,5	100,0	100,2	100,1	105,3				
a. weterynaryjne	104,5	101,4	104,4	101,9	100,3	101,1	100,2	101,1	100,6	100,1	100,0	100,5	100,6	100,3	100,0	104,0				
b. inseminacyjne	106,1	105,2	101,7	102,5	100,6	100,2	101,8	100,1	100,1	101,6	105,4	100,6	99,5	100,1	100,2	106,6				
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa^a	100,8	103,2	101,7	101,0	100,4	100,4	99,9	99,9	100,1	101,0	100,2	100,5	100,1	100,2	100,0	103,2				
1. transportowe	102,4	103,1	101,8	100,5	100,1	100,3	100,3	100,5	100,7	99,2	99,8	99,8	100,6	99,9	100,1	101,9				
2. naprawcze	102,7	104,4	102,1	102,7	100,3	100,2	99,1	100,5	100,3	100,0	101,0	100,6	99,9	101,7	99,7	103,4				
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	101,3	101,2	100,9	100,9	100,2	99,7	100,4	101,5	100,1	100,8	100,1	100,3	99,9	105,4				
4. młynarskie ^b	102,1	104,0	101,0	100,9	99,8	99,9	98,3	100,0	100,2	100,5	100,1	100,0	100,4	100,3	100,9	103,5				
5. handlowe	98,4	103,1	101,7	100,5	100,2	100,2	100,1	99,5	99,5	100,4	100,1	100,0	100,0	99,3	100,1	100,1				
6. finansowe	95,3	102,6	102,3	100,2	100,1	100,2	100,3	100,2	99,8	102,4	100,2	100,6	100,0	99,5	99,7	102,8				
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	103,5	100,5	100,1	100,1	100,1	100,1	100,5	102,7	100,5	100,9	100,3	99,8	100,0	105,3				
- bankowe	100,1	107,9	99,8	99,7	100,1	100,3	100,5	100,3	99,3	101,7	99,5	100,0	99,5	98,7	99,1	97,8				
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	101,4				

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ – PIB.

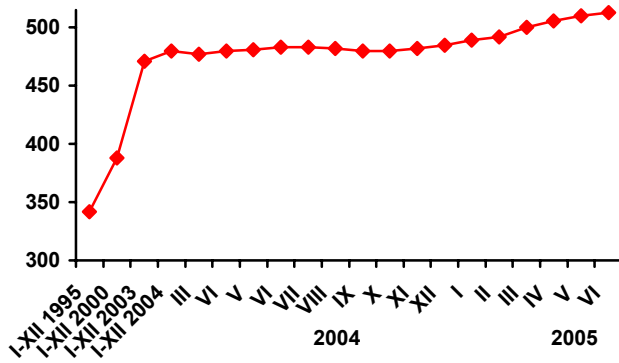
Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2004												2005						2005 VI	
		2003						2004						2005						2005 VI	
		I-XII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	2005 V	2004 VI			
Orka pługiem	za 1 godz.	81,05	86,22	85,89	87,24	87,59	87,43	87,55	87,65	.	.	88,74	90,56	90,97			
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	67,72	71,17	71,01	72,73	72,74	73,15	73,15	.	.	.	73,99	76,41	76,74			
na obszarze 1 ha		53,63	59,65	58,33	60,75	60,68	61,02	61,02	.	.	.	61,28	61,04	61,66	101,0	104,8	.	.			
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	56,75	61,02	60,61	62,00	63,20	62,90	63,18	63,18	63,06	61,85	62,38	63,36	63,90	64,60	101,0	105,1	.	.		
Rozsiew nawozów szt.	za 1 godz.	147,08	168,74	160,52	168,28	173,05	174,30	174,60	188,53	188,56	100,0	116,6	.	.		
Zbiór zielonek siewkarnia	za 1 godz.	209,88	221,59	.	224,61	220,30	219,86		
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	111,91	114,87	.	114,92	114,84	115,15	115,30	112,76	.	.	98,8	.		
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	.	41,80	43,82	42,21	42,25	37,47	37,47	37,47	.	.	45,65	43,57	42,80	43,54	101,7	103,2	.	.		
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	39,50	42,36	41,89	42,57	43,09	43,31	43,54	43,65	47,79	44,28	45,47	45,26	45,32	45,40	100,2	106,6	.	.		
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	18,56	19,84	19,85	20,18	20,36	20,40	20,49	20,48	20,45	20,48	20,60	20,71	20,83	20,90	100,0	104,0	.	.		
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	118,95	123,49	123,52	124,19	124,39	124,93	125,19	126,16	126,85	124,20	124,05	123,14	124,07	123,96	100,0	99,9	.	.		
Przewóz 10 ton cegły na odległ. 20 km	1 szt.	10,27	11,00	11,32	11,59	11,59	11,10	11,10	11,10	11,10	11,10	11,46	11,46	11,96	11,90	99,5	102,7	.	.		
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	26,33	27,58	27,47	28,00	28,24	28,22	28,34	28,41	28,86	28,74	28,81	28,84	28,38	28,18	99,5	101,5	.	.		
Oplata prac murarskich	za 1 dzień	61,56	61,86	61,93	62,14	61,99	62,11	61,93	61,61	61,67	64,85	64,89	64,73	64,82	64,90	100,3	104,7	.	.		
Oplata projektu budynku inwentarsko-składowego	1 szt.	907,8	989,9	960,9	1011,2	1019,6	1020,1	1024,5	1025,3	1029,4	1036,2	1040,1	1046,8	1049,8	1051,4	99,7	103,7	.	.		
Wypożyczenie na 1 dobę betoniarki	na 1 dobę	28,67	30,26	30,31	30,38	30,77	31,14	30,87	30,70	30,72	30,81	30,81	31,38	31,46	31,73	100,2	104,6	.	.		
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	7,97	8,25	8,24	8,32	8,30	8,45	8,45	8,47	8,48	8,55	8,54	8,56	8,63	8,68	101,7	106,1	.	.		
Oplata powietrzni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,35	25,57	25,30	25,55	25,66	25,66	25,71	25,72	25,71	25,98	25,95	25,98	26,01	26,06	100,0	103,0	.	.		
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	105,96	104,19	103,84	103,96	103,93	104,55	104,81	104,89	105,42	106,74	106,92	106,84	106,67	106,55	99,9	102,6	.	.		
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	525,51	573,35	592,02	602,05	603,80	604,61	604,46	605,26	606,57	634,36	638,98	656,76	659,97	662,55	100,0	110,0	.	.		
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	736,06	690,18	687,98	685,47	686,87	690,45	692,15	688,63	690,19	689,07	685,59	686,53	686,10	678,19	99,1	98,0	.	.		
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	6202	5932	5899	5892	5904	5932	5966	5947	5948	5958	5934	5930	5885	5807	99,2	97,7	.	.		

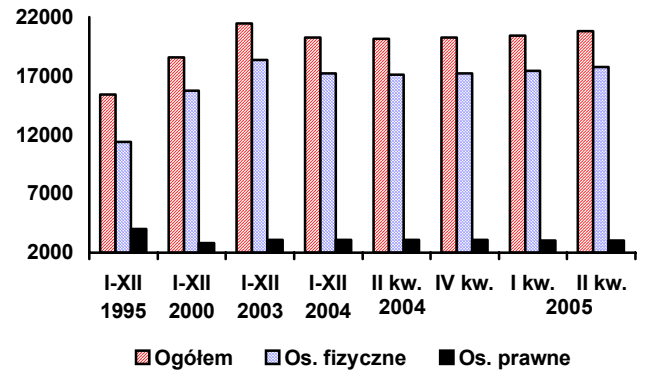
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów).

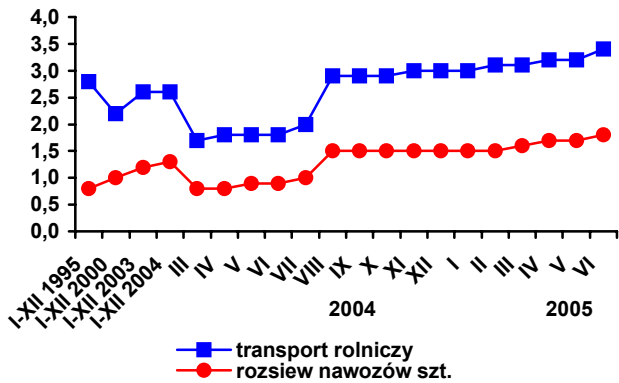
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

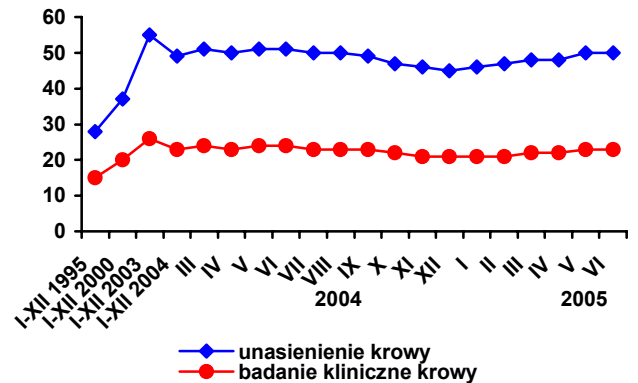
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

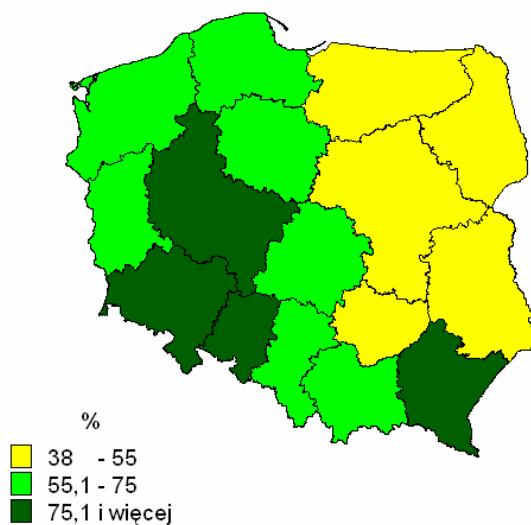
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

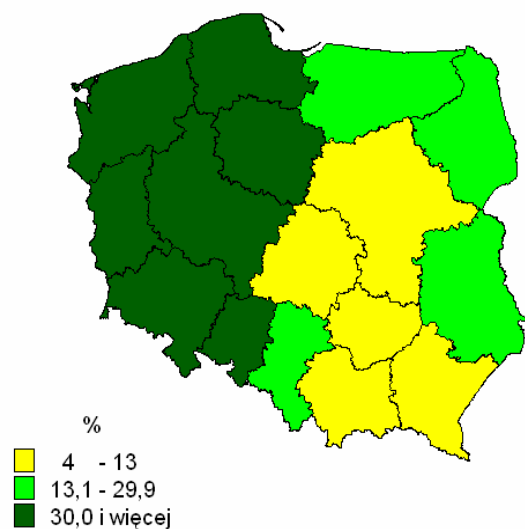
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zooteknicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w 2004 roku

Rys. 6. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w kwietniu 2005 roku

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.